

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีธันว์ อยู่สุขจี

สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประจำปีงบประมาณ 2541

ชื่อเรื่องวิจัย : การศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน
ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีธันวี อยู่สุขขี
Asst. Prof. Srithan Yousukkhee
ปีงบประมาณ : 2541

บทคัดย่อ

ABSTRACT

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนไทยที่ปรากฏในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามตัวอักษรนำ ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์ ตลอดจนเพื่อศึกษาปัญหาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว โดยมีวิธีการวิจัย คือ ผู้วิจัยอ่านข่าวเพื่อศึกษาสำนวนไทยที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า ไทยโพสต์ และผู้จัดการรายวัน ฉบับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542 จำนวน 1,647 ฉบับ แล้ววิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของปัญหาการใช้สำนวนไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

มีสำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวทั้งหมด 267 สำนวน เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ล มากที่สุด และมีการใช้สำนวน 416 ครั้ง การใช้สำนวนส่วนมากใช้ในข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวต่างประเทศ ข่าวชาวบ้าน และข่าวภูธร เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และพบว่ามีการใช้สำนวนในตำแหน่งพาดหัวข่าว วรรคนำและเนื้อข่าวตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ตามชื่อหนังสือพิมพ์พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐใช้สำนวนไทยมากที่สุด สำนวนไทยที่นำมาใช้ในการเขียนข่าวเป็นสำนวนเดิม ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน และสำนวนผิกรูป สำหรับปัญหาการใช้สำนวนไทยพบว่ามีปัญหาการใช้สำนวนผิกรูปในลักษณะเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน ตัดคำหรือข้อความในสำนวน เปลี่ยนตัดและเติมคำหรือข้อความในสำนวน และเติมคำหรือข้อความในสำนวน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

Abstract

The title of this research is the Study of the Use of Thai Idiomatic Expressions in Thai Daily Newspapers.

The purpose is to study the use of Thai idioms appearing in Thai Daily newspapers by focusing on the number of idioms used according to their letter head grouping, news topics, position of idioms in the news, and the names of the newspapers; as well as to study the problems arising from using the idioms.

The research methodology was by the means of the writer reading pieces of news and studying the idioms which appeared in the following newspapers: Thai Rath, Daily News, Ban Muang, Matichon, Siam Rath, Khao sot, Naew Na, Thai Post, and Manager; starting from issues dated 1 October 1998 to 31 March 1999. There were 1,647 issues in total. Then percentage and content analysis were used to analyse the data.

The results of the study are as follows:

There were 267 Thai idiomatic expressions collected from all the pieces of news investigated in total. From these idioms, there were expressions which begin with the letter ก being used the most, and 267 idioms were used 416 times. The number of idiomatic expressions used in writing political, economic, social, crime, foreign, local and upcountry news occurred from the most to the least in those news topics respectively.

In addition it has been found that the number of idiomatic expressions used in writing the headlines, the lead-ins and the body of the news occurred from the most to the least in those positions respectively.

The number of Thai idiomatic expressions occurred the most in Thai Rath and Siam Rath. The characteristics of the expression used in writing the news were original idiomatic expressions, common Thai words coined as idiomatic expressions as well as transformed idiomatic expressions.

It also has been found that there were problems in using the transformed idiomatic expressions. The problems occurred in the expressions studied from the most to the least in the following ways respectively: changing words or phrases; deleting words or phrases; changing, deleting and adding words or phrases; as well as adding words or phrases.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับทุนสนับสนุนในการทำวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เวชมี รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้ให้คำแนะนำด้านสถิติ ตรวจสอบแก้ไขด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง และเพื่อนอาจารย์โปรแกรมภาษาไทย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีธันว์ อยู่สุขจี

สารบัญ

	หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย	ก	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข	
กิตติกรรมประกาศ	ค	
สารบัญตาราง	ง	
บทที่ 1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	ความหมายของสำนวนไทย	7
	การใช้สำนวนไทย	9
	วัตถุประสงค์ของการใช้สำนวนไทย	10
	การใช้สำนวนไทยของสื่อมวลชน	13
	ปัญหาการใช้สำนวนไทย	14
	ความหมายของหนังสือพิมพ์	17
	ประเภทของหนังสือพิมพ์	18
	ภาษาหนังสือพิมพ์	18
	ความหมายของข่าว	19
	ประเภทของข่าว	20
	การใช้ภาษาในการเสนอข่าว	21
	หลักการเขียนข่าว	21
	โครงสร้างของการเขียนข่าว	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	26

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ผลการวิเคราะห์สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวแยกตามตัวอักษร	
	ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์	27
	ผลการจัดอันดับสำนวนตามจำนวนครั้งที่ใช้มาก	32
	วัตถุประสงค์ของการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว	33
	ผลการวิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว	52
	ปัญหาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว	58
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	76
	อภิปรายผลการวิจัย	78
	ข้อเสนอแนะ	82
	บรรณานุกรม	83
	ภาคผนวก	87
	ประวัติผู้วิจัย	121

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงจำนวนและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามตัวอักษร	27
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามประเภทข่าว	37
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวการเมือง แยกตามประเภทข่าว	38
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวเศรษฐกิจ แยกตามตำแหน่งข่าว	39
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวสังคม แยกตามตำแหน่งข่าว	40
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวอาชญากรรม แยกตามตำแหน่งข่าว	41
ตารางที่ 7	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่พบในตำแหน่งข่าว แยกตามชื่อหนังสือพิมพ์	42
ตารางที่ 8	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แยกตามประเภทข่าว	43
ตารางที่ 9	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ แยกตามประเภทข่าว	44
ตารางที่ 10	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง แยกตามประเภทข่าว	45
ตารางที่ 11	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์มติชน แยกตามประเภทข่าว	46
ตารางที่ 12	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ แยกตามประเภทข่าว	47
ตารางที่ 13	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ข่าวสด แยกตามประเภทข่าว	48

		หน้า
ตารางที่ 14	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์แนวหน้า แยกตามประเภทข่าว	49
ตารางที่ 15	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ แยกตามประเภทข่าว	50
ตารางที่ 16	แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน แยกตามประเภทข่าว	51
ตารางที่ 17	แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะของสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว ในหนังสือพิมพ์รายวัน	52
ตารางที่ 18	แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนผิดรูปในหนังสือพิมพ์ แยกตามลักษณะปัญหา	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน หรือยุคโลกาภิวัตน์ (Network Globalization) เทคโนโลยีต่าง ๆ มีความทันสมัย และเข้ามามีบทบาทในการติดต่อสื่อสารมากขึ้น ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งสื่อวิทยุโทรทัศน์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในรูปแบบของ Internet ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนที่จะมีโอกาสรับรู้ข่าวสารได้มากขึ้น และเลือกใช้สื่อได้หลายวิธีตามความต้องการหรือความสามารถของตน

หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีความแพร่หลาย และเข้าถึงกลุ่มคนส่วนใหญ่ได้มากมีภาระหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ ให้ข่าวสารความรู้ ให้ความคิดเห็น ให้ความบันเทิง และเป็นสื่อโฆษณา (มาลี บุญศิริพันธ์ ,2527:1) ด้วยคุณสมบัติที่ให้ข้อมูลหลากหลายเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สะท้อนภาพของสังคม จัดหาได้ง่ายในราคาที่ถูก และทันต่อเหตุการณ์ (ศศิธร ทศนัยนา , 2535 :1) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเลือกรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ และด้วยความสามารถที่เข้าถึงประชาชนของสื่อชนิดนี้นั่นเอง ทำให้ต้องยอมรับว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านทุกระดับ ทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมมวลชน ดังนั้นหนังสือพิมพ์จะต้องรายงานเหตุการณ์บ้านเมืองอย่างเที่ยงตรง ยุติธรรม และใช้สำนวนภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในด้านการใช้ภาษา (รจิตลักษณ์ แสงอุไร , 2522:76) ข้อคิด ข้อเขียน ภาษาเขียน ตลอดจนคำและประโยคที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ย่อมมีอิทธิพลต่อผู้อ่านเป็นอันมาก ดังนั้นการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง จึงมีความสำคัญมาก และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพของการใช้ภาษา เพราะคนส่วนใหญ่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ (นิเชต สุนทรพิทักษ์, 2541:92) ยิ่งในปัจจุบันมีการตีพิมพ์อย่างแพร่หลายเป็นจำนวนมาก ทั้งจำนวนฉบับและปริมาณการพิมพ์ อีกทั้งภาษาที่นำมาใช้ในการเสนอข่าวก็ปรากฏให้เห็นเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคยและซึมซับภาษาของหนังสือพิมพ์ได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุผลที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนทางข่าวสาร ที่มีอิสระในการนำเสนอเนื้อหาแก่ผู้อ่าน (มาลี บุญศิริพันธ์ , 2527:1) มีความจำกัดในเรื่องของเวลาและเนื้อหา กอปรกับแนวคิดเชิงพาณิชย์ที่ต้องการเรียกความสนใจจากผู้อ่านให้มากที่สุด เพื่อเป็นจุดขาย ทำให้มีการนำเสนอข่าวด้วยลีลาการเขียนที่หลากหลาย และใช้ถ้อยคำสำนวนแปลกใหม่ ให้อารมณ์ และความรู้สึก เพื่อทำให้ข่าวมีภาษาที่มีความ

กระชับ รัดกุม สะดุดตา และดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าภาษาเขียนธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับที่แมงน้อย บุญเนตร (2529:1) กล่าวไว้ว่า ภาษาที่ใช้ในการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการไปในทิศทางที่ต่างออกไปจากภาษามาตรฐานมิใช่น้อย ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นภาษาที่มีความเฉพาะของตนเอง จนในปัจจุบันจะพบถ้อยคำที่มีรูปแบบแปลกไปจากคำในภาษาปกติหรือบางคำเป็นคำปกติ แต่นำไปใช้ในความหมายหรือในลักษณะที่แตกต่างไปจากที่เข้าใจกันโดยทั่วไปหรือจากความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรม จนบางครั้งทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนและไม่สามารถเข้าใจข้อความในหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ได้ชัดเจน

การนำสำนวนไทยมาเขียนข่าวเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ได้มีการนำมาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เพราะสำนวนไทยช่วยให้การใช้ภาษาน่าฟัง น่าอ่าน มีอารมณ์คมเฉียบ เพิ่มสีสันทำให้เข้าใจความหมายได้ดีขึ้น (จุไร วรศักดิ์โยธิน , 2541:167) แสดงถึงความสามารถในการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ที่สามารถนำสำนวนเหล่านี้มาใช้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้สำนวนภาษาสละสลวย น่าอ่าน ดังสำนวนต่อไปนี้

ชาติชาย ชุมพะวัน “บุรุษชาติอาชาไนย”

สำนวน บุรุษชาติอาชาไนย หมายถึง บุรุษหรือชายผู้มีก้ำเนิดดี ตระกูลดี อันเป็นสำนวนที่เหมาะสมกับ ชาติชาย ชุมพะวัน นักการเมืองผู้ได้ยกย่องว่าเป็นนักการเมืองผู้ยิ่งใหญ่ของไทย (จุไร วรศักดิ์โยธิน , 2541:170)

แต่ก็พบว่าบางครั้งผู้ใช้สำนวนในหน้าหนังสือพิมพ์ได้นำสำนวนมาใช้ด้วยความเข้าใจผิดหรือไม่ตรงตามความหมายที่ต้องการพูด เช่น

น้องหวงก้าง “เคที” จ้อยแฟนอันตรธาน

หวงก้าง หมายถึง หวงในสิ่งที่ตนไม่มีสิทธิ์ ก้นท่าคนอื่น และก้างที่หวงนั้นมักหมายถึง สิ่งของ ไม่ใช่คน แต่ในกรณีนี้น้องกันท่า หวง “เคที” นี้ไม่ควรใช้คำว่าหวงก้าง เพราะหวงก้างทำให้เกิดความรู้สึกไปในทางที่ไม่น่าชื่นชม แต่น้องหวงโยพี่สาวเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและน่ารัก (จุไร วรศักดิ์โยธิน , 2541:171)

ตัวอย่างข้างต้นสอดคล้องกับที่จินตนา ยศสุนทร (2541:29) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ภาษาที่ผู้อ่านของเราบริโภคนั้น ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ก็จะเป็นการใช้อย่างสละสลวยไม่เอาใจใส่ในความคิดถูก ไม่ว่าจะ เป็นความหมาย การเขียน การออกเสียง ฯลฯ ผู้อ่านก็มักจะนึกเอาเองว่าเข้าใจ และเรียนรู้ภาษาวิบัติเหล่านั้นไปใช้ต่อ ทำให้อารมณ์ของภาษาไทยน่าเป็นห่วงว่าจะผิดและเพี้ยนไปจนวุ่น ลูกหลานกลับมาอ่านหรือฟังแล้วไม่เข้าใจ โดยยกตัวอย่างการนำสำนวนไทยไปใช้ในการพาดหัวข่าวดังนี้

สวดฟังไม่ได้ศัพท์จับไปกระเดียด

คำกล่าวที่เราารู้จักกันทั่ว ๆ ไปนั้นมีว่า “ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด” ซึ่งความหมายนั้นค่อนข้างจะแจ่มแจ้งอยู่ ฟังไม่ได้ “ศัพท์” (ซึ่งแปลว่า เสียง) ก็หมายความว่าฟังไม่ชัดเจน คำเดิมเขาใช้ว่า “จับมากระเดียด” ความจริงไม่ใช่ของหนักจะต้องเอาขึ้นบนนั้นเอง แต่คนโบราณคงต้องการพูดให้คล้องจองกันเท่านั้น

คนสมัยนี้ บางทีคิดว่า “โก้” อ้างคำกล่าวของเก่า แต่แปลงของเขาเสียเพราะไม่เข้าใจ

ยังเหลือคำว่า “สวด” ซึ่งภาษาปัจจุบันจะหมายความว่า “คำวาทาหนี” ในที่นี้คงไม่ได้หมายถึงการ “สวด” ของพระเป็นแน่ เพราะธรรมดาพระท่านก็สวดเป็นบาติ อย่างไรก็ตามเสียดที่ฟังไม่ออกอยู่แล้ว ไม่มีปัญญาจะไปจับเอาถูกหรือผิดมาได้ดอก (จินตนา ขศสุนทร , 2541:30)

พัฒนาการของการใช้สำนวนและภาษาในสื่อหนังสือพิมพ์ดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนผู้ใช้สื่อ ทั้งในด้านความหลากหลายของภาษา เกิดการเรียนรู้สู่การพัฒนาการใช้ภาษาที่ดีขึ้น ๆ ขึ้นไป เกิดการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากสำนวนภาษาที่ใช้ไม่มีความเหมาะสม หรือไม่ถูกต้อง ก็อาจจะทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิด สับสน จนในที่สุดทำให้การติดต่อสื่อสารล้มเหลว ทั้งยังเป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมให้กับผู้อ่าน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนของชาติ ผู้มีเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ยังน้อย อาจขาดวิจารณญาณและประสบการณ์ในการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก่อนจะทำตามหรือลอกเลียนแบบ หรือนำไปใช้ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนทำให้เกิดการใช้สำนวนภาษาในการติดต่อสื่อสารที่ไม่เหมาะสม เกิดการเรียนรู้ที่ผิด ๆ ไม่เกิดการพัฒนาด้านความรู้และสติปัญญา อาจทำให้การทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมล้มเหลว และอาจทำให้ “ภาษาเสื่อม” “ภาษาวิบัติ” จนมิใช่ภาษาประจำชาติที่มีเอกลักษณ์อันนำภาคภูมิใจของชาวไทยอีกต่อไป

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงประเภทของข่าวที่นิยมใช้สำนวนไทย ตำแหน่งของสำนวนไทยในข่าว ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว และปัญหาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว โดยคาดว่าผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้เป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันแยกตามตัวอักษร ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน และปัญหาการใช้สำนวนไทย แยกตามลักษณะของปัญหา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวเฉพาะข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวชาวบ้าน ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวต่างประเทศ ข่าวภูธร และข่าวการศึกษาเท่านั้น และศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า ไทยโพสต์ และผู้จัดการรายวัน ฉบับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542 จำนวนทั้งสิ้น 1,647 ฉบับ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

สำนวนไทย	หมายถึง	ภายิต คำพังเพย และสำนวนคำที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เปรียบเทียบโดยใช้ความหมายที่แฝงอยู่ สร้างความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น
สำนวนเดิม	หมายถึง	สำนวนไทยที่มีใช้แต่เดิม และมีปรากฏใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน	หมายถึง	ถ้อยคำซึ่งใช้พูดกันอยู่ในสมัยของผู้วิจัย ซึ่งโดยปกติใช้ในความหมายหนึ่งได้นำมาใช้ ในอีกความหมายหนึ่ง
สำนวนผิดรูป	หมายถึง	สำนวนเดิมที่มีการเปลี่ยนแปลงคำบางคำ เมื่อนำไปใช้

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	หมายถึง	หนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่มีกำหนดออกเป็นรายวันติดต่อกันโดยสม่ำเสมอ เสนอข่าวสดและน่าสนใจ เช่น ข่าวภายในและภายนอกประเทศ ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวการศึกษา ฯลฯ
ชื่อหนังสือพิมพ์	หมายถึง	หนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 9 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า ไทยโพสต์ และผู้จัดการรายวัน
ข่าว	หมายถึง	รายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ (ประชัน วัลลิโก 2519:20)
ตำแหน่งข่าว	หมายถึง	องค์ประกอบสำคัญของข่าว ได้แก่ พาดหัวข่าว วรรคนำข่าวและเนื้อข่าว ที่มีการนำเสนอข่าวไทยไปใช้
พาดหัวข่าว	หมายถึง	ประโยค วลี หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นสาระสำคัญของเนื้อข่าวหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อข่าว พิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ มักอยู่บนส่วนบนสุดของข่าว
วรรคนำ	หมายถึง	เนื้อหาส่วนแรกของตัวข่าว ซึ่งผู้อ่านจะเห็นก่อนส่วนอื่นและเป็นส่วนที่มีสาระความหมาย ซึ่งสามารถกระตุ้นความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น ดึงดูดความสนใจและสร้างอารมณ์ให้คล้อยตาม เนื้อหาข่าวตั้งแต่ต้นจนจบ (ขงยุทธ รักษาศรี, 2541:237)
เนื้อข่าว	หมายถึง	ส่วนของข่าวที่นอกเหนือจากพาดหัวข่าวและวรรคนำ ทำหน้าที่ให้รายละเอียดของข่าวเป็นส่วนที่ยาวที่สุด มักมีหลายย่อหน้า และอาจมีต่อในหน้าอื่นได้

ประเภทข่าว	หมายถึง	การแบ่งข่าวเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เฉพาะที่สำคัญ ๆ ตามเนื้อหาของข่าวนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งข่าวออกเป็น 9 ประเภทคือ ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวชาวบ้าน ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวต่างประเทศ ข่าวธุรกิจ และข่าวการศึกษา
------------	---------	--

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบลักษณะการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน 9 ฉบับ แยกตามประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และทราบปัญหาการใช้สำนวนไทย
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้สำนวนไทย สำหรับการเขียนข่าว และพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องสำนวนไทยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความหมายของสำนวนไทย
2. การใช้สำนวนไทย
3. ปัญหาการใช้สำนวนไทย
4. ความหมายของ หนังสือพิมพ์ ภาษาหนังสือพิมพ์
5. การเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน
6. การแบ่งประเภทข่าว และตำแหน่งข่าว

ความหมายของสำนวนไทย

มีผู้อธิบายความหมายของสำนวนไทยไว้หลายประการดังต่อไปนี้

สำนวน คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร บางทีก็ใช้ว่า สำนวนโวหาร คดี เช่น ปืดสำนวน ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง, การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ หรือหนังสือแบบหนึ่ง ๆ ; ลักษณะนามใช้เรียกข้อความรายหนึ่ง ๆ เช่น ข้อความสำนวนหนึ่ง บทความ 2 สำนวน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 818)

...การพูดเป็นชั้นเชิงไม่ตรงไปตรงมา แต่ให้มีความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจเข้าใจความหมายทันที ถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลายทั่วไปจนอยู่ตัวแล้ว แต่ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังก็ไม่อาจเข้าใจได้ทันที ต้องคิดจึงเข้าใจหรือบางทีคิดแล้วเข้าใจไปอย่างอื่นก็ได้ หรือไม่เข้าใจเอาเลยก็ได้ คำพูดเป็นชั้นเชิงนี้ เราเรียกกันว่า “สำนวน” (กาญจนาคพันธุ์, 2515:1)

ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่า สำนวนโวหาร หรือถ้อยคำ หรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้วมีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ไร่ไม่ดีโทษปีโทษกลอง สำนวนไทยจึงรวมได้ถึงทั้งภาษิต และคำพังเพยต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในภาษาไทย (จุไร วรศักดิ์โยธิน, 2541:165)

สำนวน หมายถึง คำที่นำมาใช้ให้มีความหมายต่างไปจากความหมายเดิมของคำนั้น ๆ สำนวนนั้น แม้จะแปลความหมายคล้าย ๆ กับความหมายของคำเดิมที่นำมาประสมกันแต่ก็ไม่เหมือนกับความหมายเดิมทีเดียว ส่วนมากจะมีนัยหรือความหมายแฝง ที่เจ้าของภาษาเท่านั้น จึงจะสามารถเข้าใจได้ลึกซึ้งและเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง (พรทิพย์ ภัทรนาวิก, 2517:51)

ถ้อยคำในภาษาไทยที่ใช้พูดจาสื่อสารกันโดยมีความหมายเป็นนัยกินความลึกซึ้ง มิได้แปลความหมายตายตัว แต่เป็นความหมายในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ หมายถึงไปถึงคำคม คำพังเพย สุภาษิต และอาขรวรรณถึงโวหารต่าง ๆ ด้วยก็ได้ (สุจริต เพียรชอบ, 2539:149)

ถ้อยคำที่มีได้มีความหมายตรงไปตรงมาตามตัวอักษร หรือแปลตามรากศัพท์ แต่เป็นถ้อยคำที่มีความหมายเป็นอย่างอื่น คือ เป็นชั้นเชิงชวนให้คิด ซึ่งอาจจะเป็นในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย ตัวอย่างเช่น “ก้มหัว” ความหมายตรง หมายถึง น้อมหัวลง เพื่อแสดงกิริยาเคารพ แต่ความหมายที่เป็นสำนวน หมายถึงยอมอ่อนน้อม (มักใช้ในทางปฏิเสธ) เช่น ไม่ยอมก้มหัวให้ใคร (ไชยสิทธิ์ ปราโมช ณ อยุธยา, 2540:4)

โควี และคณะ (Cowie, and other 1989:616) กล่าวว่า สำนวน คือ “วลีหรือประโยคที่มีความหมายไม่ตรงตามความหมายของคำแต่ละคำและต้องศึกษาเป็นหน่วยรวม”

สไตน์ และคณะ (Stein, and others 1983:707) ให้ความหมายของสำนวนไว้ว่า สำนวน หมายถึง “ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงกับความหมายปกติของคำย่อยที่ประกอบขึ้นมาเป็นกลุ่มคำนั้น เช่น kick the bucket, hang one's head ฯลฯ และไม่เป็นไปตามหลักไวยากรณ์ของภาษา เช่น ใช้ the table round แทน the round table...”

รัชณี ซอโสตถิกุล (2533:1) กล่าวว่า “มนุษย์ทุกชาติทุกภาษาจะมีถ้อยคำทั้งที่เป็นถ้อยคำตรงไปตรงมา เข้าใจได้ง่าย และถ้อยคำที่มีได้มีความหมายตรงไปตรงมา เข้าใจยาก ถ้อยคำที่มีได้มีความหมายตรงไปตรงมานี้ คนไทยเรียกว่า “สำนวน” ส่วนคนอังกฤษอเมริกันเรียกว่า ‘idiom’ ” ซึ่งตรงกับที่ สุจริต เพียรชอบ (2539:149) ได้อธิบายความหมายของสำนวนไทย ไว้ว่า

สำนวนไทยหมายถึงถ้อยคำในภาษาไทยที่ใช้พูดจาสื่อสารกันโดยมีความหมายเป็นนัยกินความกว้างลึกซึ้ง มิได้แปลความหมายตรงตัว แต่เป็นความหมายในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ หมายถึงไปถึงคำคม คำพังเพย สุภาษิต และอาขรวรรณถึงโวหารต่าง ๆ ด้วยก็ได้

ตามปรกติความหมายของถ้อยคำนั้นมีอยู่ 2 ประการ คือ ความหมายโดยอรรถ และความหมายโดยนัย เช่นคำว่า หมู ความหมายโดยอรรถหมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่งใช้เป็นอาหาร แต่ความหมายโดยนัยหมายถึงอ้วนหรืออ่าง เป็นคั้น เช่น เราเรียกเพื่อนสนิทว่า ขาหมู หรือตาหมู หรือ

หมุดตอ เป็นต้น ที่หมายความว่าง่าย ก็ทำนองว่า ของหมู ๆ อย่างนี้ใครใครก็ทำได้ ตัวอย่างของสำนวนไทย ได้แก่

กวัดไกวไสส่ง	ก่อกรรมทำเข็ญ	ก่อร่างสร้างตัว
กำเรียบเสิบสาน	ไก่อแม่แม่ปลาช่อน	ของหายตะพายบาป
ข้าเก่าแต่เลี้ยง	ข้าวแดงแกงร้อน	ฆ่าไม่ตายขายไม่ขาด
ง่อยเปลี้ยเสียขา	ดันร้ายปลายคิ	ชักใบให้เรือเสีย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสำนวนไทย หมายถึง ถ้อยคำในภาษาไทยที่สั้น กระชับรัด มีความหมายกว้างไม่ตรงกับความหมายปกติ แต่ใช้กันจนเป็นที่เข้าใจแพร่หลาย มีความสำคัญต่อการสื่อสารใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาอบรม แสดงให้เห็นปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคมแต่ละยุค และแสดงพัฒนาการของภาษาที่มีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างใกล้ชิด

การใช้สำนวนไทย

สำนวนในภาษาไทยมีจำนวนมากมีทั้งการใช้ทั้งสำนวนเก่าที่ใช้สืบทอดกันมาแต่อดีต และสำนวนที่เกิดขึ้นใหม่ตามยุคสมัย เป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ของคนไทย สุจริต เพ็ชรชอบ (2539:150) ได้กล่าวถึงคนไทยกับการใช้สำนวนไทยไว้ว่า

“คนไทยเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ชอบพูดจาให้มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน ภาษาไทยที่ใช้พูดจาสื่อสารระหว่างกันและกันจึงมีความไพเราะและมีความหมายลึกซึ้ง คมคาย เวลาผู้ใหญ่กล่าวตักเตือนสั่งสอนลูกหลานก็จะใช้สำนวนไทยไปด้วยตลอดเวลาโดยไม่รู้ตัว เช่น เมื่อลูกหลานเอะอะโวยวายเอ็ดเดี๋ยรับใช้ ผู้ใหญ่จะกล่าวเตือนว่า น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย หมายถึงจะเอ็ดจะพูดว่ากล่าวสั่งสอนก็ให้พูดดี ๆ เดี๋ยรับใช้จะได้เกรงกลัวและอยู่ด้วยนาน ๆ ถ้าพูดจาโดยไม่เลี้ยงน้ำใจคนรับใช้ก็จะโกรธ ไม่อยู่รับใช้อีกต่อไป สำนวนไทยจึงใช้ติดปากคนไทยอยู่ตลอดเวลา สำนวนไทยมีความสัมพันธ์กับชีวิตไทยตั้งแต่เกิดจนตาย ยิ่งคนไทยนับถือศาสนาพุทธศาสนา ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาอยู่ด้วยแล้ว สำนวนไทยอันประกอบไปด้วยคำพังเพยสุภาษิตก็จะอยู่คู่กับชีวิตไทยไปตลอดกาล เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว, คนเป็นที่พึ่งแห่งตน, กงเกวียนกำเกวียน, ที่ใดมีรักที่นั่นมีทุกข์, เอาใจเขามาใส่ใจเรา, นกน้อยทำรังแต่พอตัว เป็นต้น”

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541:90) ที่ได้เรียกถ้อยคำสำนวน ซึ่งมีมากมายในภาษาไทยว่า “คำกลางอึ้งอ่อย” เพราะเป็นถ้อยคำที่เป็นของกลาง ผู้ใดจะเอาไปใช้เมื่อใดก็ทำได้โดยสะดวก ทั้งยังเป็นการใช้โดยอัตโนมัติไม่ต้องคิด เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า บรรพบุรุษมีวิธีถ่ายทอดภาษาที่ไพเราะงดงาม มาสู่คนรุ่นหลังได้อย่างแนบคาย เพราะคนไทยส่วนใหญ่จะจดจำถ้อยคำสำนวนเหล่านี้ได้ขึ้นใจ และสามารถนำสำนวนที่มีเสียงสัมผัสคล้องกันมาใช้สนทนาโต้ตอบกันเป็นเรื่องราวได้อย่างดี ดังตัวอย่าง

“เออ แม่ซ้อยไหนได้ข่าวว่า หมู่นี้ทำมาค้าขึ้นไม่โชรี คงจะมั่งมีศรีสุขดินะจ๊ะ” จ๊ะก็พอจะเงยหน้าอ้าปากกะเขาได้บ้างก็ได้อาศัยพ่อเจ้าแดงนะแหละ เขารู้จักก่อร่างสร้างตัว ไม่กินเหล้าเมายาฉันก็ช่วยเขาเก็บหอมรอมริบอีกแรงหนึ่งจึงไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินใคร เออเนี่ย แม่ขึ้นไปไหนมาเล่าจ๊ะ” “อ้อ ฉันเพิ่งกลับจากไปเยี่ยมจวงมา ไม่รู้เคราะห์หามยามร้ายอย่างไร ทั้งแม่ทั้งลูกเจ็บไข้ได้ป่วยล้มหมอนนอนเสื่อ กันไปหลายวันแล้ว ฉันไปเห็นแล้วอดสงสารไม่ได้ นี่ก็ว่าจะมาบอกเล่าเก้าสิบ ให้แม่ซ้อยรู้จะได้ไปมาหาสู่เขาบ้าง”

ความหมายดังกล่าวตรงกันกับที่ วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2538:30) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาว่า ลักษณะเด่นประการหนึ่งของภาษาไทยก่อนยุคอุตสาหกรรมก็คือจะนิยมใช้คำพูดที่ซ้ำหรือคล้องจองกัน นิยมการพูดแบบเปรียบเทียบ เช่น ซ้ำเป็นแต่่า พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง สวยราวกับนางฟ้า หรือนิยมอ้างคำกล่าวโบราณหรือภาษิต เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก วัวหายล้อมคอก รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ฯลฯ

สำนวนไทยจึงสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายให้การสื่อสารมีสีสัน กระบอบอารมณ์ น่าฟัง น่าอ่าน น่าสนใจ ทำให้ภาษามีน้ำหนัก มีพลัง และช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารได้รวดเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์ของการใช้สำนวนไทย

การนำสำนวนไทยไปใช้ในการสื่อสารมีหลายลักษณะตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา (2534:253-254) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า พบว่ามีการใช้สำนวนไทยเพื่อย่นย่อข้อความยาว ขยายหรือเน้นความเข้าใจแทนถ้อยคำที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ และเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ใช้ย่อข้อความ โดยที่ภาษิตสำนวนเป็นข้อความที่สั้นแต่กินความมาก บางครั้งจึงอาจใช้แทนข้อความยาว ๆ เป็นการประหยัดเวลาและเนื้อที่กระดาษ โดยได้ความหมายครบถ้วนบริบูรณ์ เช่น จะอธิบายเรื่องความประหยัดว่าการแต่งงานโดยจัดพิธีใหญ่โต เป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ แยกที่มาในงานก็เสียเงินเสียเวลา ได้ประโยชน์น้อย ก็พูดว่า ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ กินความได้ครบถ้วนเท่ากับข้อความหลายประโยค

2. ใช้ขยายหรือเน้นความเข้าใจ บางครั้งอธิบายอย่างไรก็ไม่เข้าใจชัดเจน ผู้ส่งสารอาจใช้วิธีเปรียบเทียบโดยยกภาษิตและสำนวนมากล่าว เช่น “พินิจเป็นผู้ชายโชคดีที่สุดในรอบปี เพราะได้แต่งงานกับผู้หญิงทั้งสวยทั้งรวย มีเงินหลายร้อยล้าน ใจจนตายก็ไม่หมด เหมือนหนูตกถังข้าวสาร” ผู้รับสารก็จะมองเห็นภาพว่าพินิจมีโชคคืออย่างไร เพราะมองเห็นภาพว่าหนูที่ตกลงไปในถังข้าวสารนั้นอึดมีพื้มันเพียงใด

3. ใช้แทนถ้อยคำที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ บางกรณีมีถ้อยคำที่รุนแรงหรือไม่สุภาพ ผู้กล่าวไม่อาจกล่าวคำนั้นตรง ๆ หรือต้องการหาคำมาแทนความรู้สึกที่รุนแรงโดยไม่หยาบคายก็อาจใช้ภาษิตสำนวนเป็นเครื่องมือได้ เช่น อยากจะกล่าวถึงผู้ชายแก่น่าเกลียดที่ชอบเด็กสาว ๆ คราวลูกหลานก็ว่า เฒ่าหัวงู หรือ โคนแก่นินหนุ้อ่อน ก็เข้าใจได้ โดยไม่ต้องกล่าวเรื่องเพศหรือคำว่า วัวเคยขาม้าเคยขี้ ก็หมายถึง หญิงชายที่เคยมีความสัมพันธ์กัน รู้เชิงกัน เป็นต้น

4. ใช้เพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ ภาษิตและสำนวนมักเป็นข้อความที่กะทัดรัด ความหมายกระชับ มีสัมผัสคล้องจองและมีการเล่นคำอย่างไพเราะ จึงนำมาใช้เพิ่มความสละสลวยให้แก่เรื่องที่พูดหรือเขียนได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันมีการประกวดคำขวัญหรือคติพจน์ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับภาษิตสำนวน เพื่อให้คนจดจำได้ง่าย และไพเราะกว่าการใช้คำพูดธรรมดา เช่น พูดว่า กวาดเท่าไรก็ไม่หมด ถ้าไม่กวาดทิ้งขยะ ดีกว่าจะพูดว่า “โปรดงดทิ้งขยะ กวาดไม่ไหว” คำขวัญบางคนจะประทับใจคนมาก และมีผลทางโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น บริการทุกระดับประทับใจ, จิบเดียวจับใจ, ความสุขที่คุณดื่มได้, เปิดโอกาสทางการศึกษา คือปรัชญาของ มสธ. เป็นต้น

จากคำอธิบายข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำนวนไทยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ภาษามีอรรถรส มีความหลากหลาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ภาษาไทย ดังนั้นผู้ที่จะนำสำนวนไทยไปใช้จึงต้องระมัดระวัง เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมายกัน ในการใช้สำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดีนั้น มีหลักการที่ควรยึดถือปฏิบัติดังนี้

1. ผู้ใช้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงสร้าง ความหมาย และการใช้สำนวน เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในการใช้สำนวนผู้ใช้จะต้องคำนึงถึงการตีความ วิธีการใช้ และความเหมาะสม ในการใช้ ไม่ใช่พร่ำเพรื่อ เพราะถ้าใช้มากเกินไป ใช้ผิดกาลเทศะ จะเกิดผลเสียอย่างมาก เช่นกล่าวว่า “คุณกับผมเปรียบเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด ผมไม่ได้คาบช้อนเงินช้อนทองมาจากท้องพ่อท้องแม่ จึงต้องอดเปรี้ยวไว้กินหวาน ช้า ๆ ได้พริ้มเผลิมงาม เพราะผู้ฟังคงจะรำคาญมากกว่าชาวซึ่งเป็นแน่ (นภลัย สุวรรณธาดา, 2534:254)

2. ผู้ใช้สำนวนไทยจะต้องใช้สำนวนให้เหมาะสมแก่ความ เพราะหากใช้สำนวนผิดพลาด จะทำให้การสื่อความหมายผิด ผู้รับสารเข้าใจความหมายผิดไปด้วย จึงจำเป็นต้องเลือกใช้สำนวนไทย ให้เหมาะสมแก่ความ เพราะการใช้สำนวนเป็นการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดรส ซึ่งยากกว่าการใช้ให้เข้าใจ ความหมายธรรมดา ผู้ที่สามารถเลือกใช้สำนวนให้เหมาะสมแก่ความได้ นับว่าเป็นผู้ใช้ภาษาได้บรรลอรส คือ ได้ทั้งอรรถ และ รส พร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น การใช้คำว่า แก้ว เล่นตัว ออกตัว

แก้ว หมายถึงความว่าปลดเปลื้องความผิดของตัวเอง มักจะทำเมื่อเกิดความบกพร่อง ผิดพลาดไปแล้ว เช่น เขาแก้วตัวว่ามาสายเพราะรถติด

เล่นตัว หมายถึงความว่าถือตัวว่าดี เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งงอนง้อก็ไม่ยอม เช่น เธอเล่นตัวว่าเป็น นักร้องที่มีชื่อเสียง ถ้าไม่ได้เงินเดือนตามที่เธอต้องการ เธอก็ไม่ร้องเพลงที่นี่

คำว่า ‘เล่นตัว’ นี้ มักแฝงความรู้สึกในเชิงตำหนิว่าเป็นการกระทำที่ไม่สมควรไว้ด้วย เช่น อย่าเล่นตัวนักเลย

ออกตัว หมายถึงความว่า ปลีกตัวหรือแก้ตัวให้พ้นจากข้อผูกพันหรือข้อบกพร่อง หรือ เรื่องที่ต้องรับผิดชอบ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดเป็นภาระ หรือเป็นเรื่องตลกหนักแก้ว มักจะเป็น การกระทำล่วงหน้าก่อนที่จะมีผู้ตำหนิหรือก่อนที่จะต้องรับผิดชอบในการกระทำ เช่น เขาออกตัวว่า ไม่มีเวลาอยู่ช่วยงาน เพราะต้องรีบไปรับลูกที่โรงเรียน (พรทิพย์ ภทรนาวิก, 2525:56)

3. ทำความเข้าใจ “สาร” ของสำนวนให้ชัดเจนโดยการตีความให้เข้าใจที่มาหรือ ความหมายที่แท้จริง ก่อนนำไปใช้ในการสื่อสาร มิฉะนั้นอาจใช้ผิดจากความหมายที่แท้จริงได้ โดยเฉพาะปัจจุบันมีคำที่เพี้ยนไปจากความหมายเดิมมากขึ้น เช่นพูดว่า ปลาติดร่างแห อาจหมายความว่า ถึงปลาทั้งหมดที่ติดแหไป แต่ปลาติดหลังแห หมายถึงปลาเล็ก ๆ ที่ไม่ต้องการพลอยติดหลังแหมาด้วย คือคนที่ไม่รู้อิโหนอิเหน่ พลอยฟ้าพลอยฝนไปกับเรื่องของคนอื่น หรือ คาหนังคาเขา คือคนที่ขโมยวัว ควายของชาวบ้านมาฆ่ากิน เหลือหนังกับเขาไว้ พอดีมีคนตามมาจับ จึงจับได้คาหนังคาเขา เป็นหลักฐานคืนไม่หลุด แต่คาหลังคาเขา อาจจะหมายถึงซื้ออยู่บนหลังสัตว์ กำลังวิ่งหนีไปหรืออย่างไร ความไม่ชัดเจน (นภลัย สุวรรณธาดา, 2534:253)

4. ต้องใช้สำนวนให้ถูกต้อง เหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ตามกาลเทศะและบุคคล ได้แก่ ใช้เพื่อสั่งสอน ให้ข้อคิดหรือเตือนสติ เปรียบเทียบ เปรียบเปรย ประชดประชัน หรือแสดงเจตนาอื่นแฝงอยู่ เช่น ชื่นชม คำเหน็บ คำกล่าว เช่น

แกวง์เท้าหาเสี้ยน เป็นคำสอนไม่ให้หาเรื่องใส่ตัวโดยใช้เหตุหรือกล่าวอย่างสะใจ สมน้ำหน้า แล้วแต่เจตนาของผู้พูด

ดังนั้น ผู้ใช้สำนวนไทยโดยมีความรู้ ความเข้าใจที่มา โครงสร้าง ความหมายของสำนวนไทย และใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับความ วัตถุประสงค์ กาลเทศะ และบุคคลจะทำให้การใช้สำนวนไทยในการสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่คำนึงถึงเรื่องดังกล่าวแล้วก็จะทำให้มักมีปัญหาในการสื่อสารได้

การใช้สำนวนไทยของสื่อมวลชน

ปัจจุบันมีการนำสำนวนไทยไปใช้ในวงการสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ จูไร วรศักดิ์โยธิน (2541:166-169) ได้เก็บตัวอย่างการใช้สำนวนไทยจากหนังสือพิมพ์มาศึกษาพบว่าสำนวนไทยมีความสำคัญต่อการใช้ภาษาของสื่อมวลชนเป็นอันมาก เพราะสำนวนไทยช่วยให้การใช้ภาษาน่าฟัง น่าอ่าน มีอารมณ์คมเฉียบ เพิ่มสีสันทำให้เข้าใจความหมายได้ดีขึ้น และผู้เขียนข่าวส่วนใหญ่เข้าใจความหมายของคำที่เลือกมาได้ดี โดยมีลักษณะการใช้สำนวนไทยดังนี้

1. ใช้สำนวนที่มีความหมายไม่ตรงตามตัว แต่ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะเข้าใจประโยคนั้นได้ดี และเป็นเสมือนเครื่องช่วยสรุปความต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสารด้วย เช่น สปร. ระบุทำผิดพลาดเตรียมเชือดเรียงตัวคิง มือดีสั่งจากนอก ยกเครื่องเบงก๋ชาติ

มือดี หมายถึง สามารถ, ชำนาญ

ยกเครื่อง หมายถึง ซ่อมใหญ่ หรือ ปรับปรุงครั้งใหญ่

2. ผู้เขียนข่าวหรือบทความสามารถใช้ภาษิต คำพังเพย เปรียบเทียบทำให้เข้าใจข้อความได้ชัดเจนขึ้นดังตัวอย่าง เช่นบรรดาแม่บ้านที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวต้องระวังตัวด้วยเพราะเดี๋ยวนี้ใคร ๆ ก็ถือสุภายิต “อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน”

จากคำอธิบายข้างต้น จะเห็นว่ามีการใช้สำนวนไทยในหนังสือพิมพ์หลายลักษณะ ทั้งการเขียนข่าวและบทความ และส่วนใหญ่จะใช้เพื่อช่วยทำให้การสื่อความหมายดีขึ้น

ปัญหาการใช้สำนวนไทย

เป็นที่ยอมรับกันว่าสำนวนไทยได้ถูกนำมาใช้ในภาษาไทยสืบต่อกันมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ปัจจุบันการสื่อสารด้วยสำนวนไทยมีปัญหาหลายประการ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะปัญหาดังกล่าวไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจุบันมีการใช้สำนวนไทยน้อยลงเนื่องจากผู้ใหญ่ไม่ค่อยใช้ สำนวนไทยที่เคยติดปากคนไทยจึงเลือนหายไป ผู้ใช้สำนวนไทยที่อยู่ในวัยเด็กจึงขาดความเคยชิน และไม่เข้าใจจึงนำสำนวนไทยไปใช้ผิด ๆ เช่น ราไม่ดีหมูไม่อ้วน เกล็ดคตตัวกินไข่ เกล็ดคตปลาไหลกินปลาคูก แก้วฟ้าเอาหน่ำรอด ชักน้ำเข้าลึก ชักปลาหมึกเข้าหม้อ เวลาไปไหว้ปู่ย่าตายายในวันสงกรานต์ก็พูดว่า “ขอให้คุณตาคุณยายอายุยืนนานอยู่เป็นหัวหลักหัวคอก” (สุจริต เพียรชอบ, 2539:150) และสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา (2538:2) ได้กล่าวไว้ ในบทความการพัฒนาภาษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ว่า ปัจจุบันการใช้ภาษาเปลี่ยนไป เพราะคนไทยรุ่นใหม่ไม่เข้าใจการใช้คำ แม้แต่การใช้สำนวนภาษาก็เปลี่ยนไป ตัวอย่าง

คอตัง สันหลังเหล็ก	เพี้ยนเป็น	คอดัง สันหลังเหล็ก
คอหยัก ๆ สักแต่ว่าเป็นคน	เพี้ยนเป็น	หน้าหยัก ๆ สักแต่ว่าเป็นคน
เอาปากมาเป็นกำนัลทุกที	เพี้ยนเป็น	มาที่ไรเอาปากมาเป็นกำไรทุกที
อยู่ปลายอ้อปลายแฉม	เพี้ยนเป็น	อยู่ปลายอ้อปลายแขน
และราไม่ดีโทษปีพาทย์	เพี้ยนเป็น	ราไม่ดี หมูไม่กิน

2. นักเขียนยุคใหม่นำสำนวนมาใช้ เพื่อช่วยให้งานเขียนมีน้ำหนัก มีพลัง แต่ไม่เข้าใจความหมายจึงนำมาใช้ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงตามความหมายดั้งเดิม หรือเป็นสำนวนที่ผู้เขียนเข้าใจเพียงคนเดียว ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจได้ เช่น กินข้าวเย็นเป็นพระยา กินข้าวร้อนนอนกับหมา หรือบางครั้งผู้เขียนเองก็ไม่เข้าใจชัดเจน จนมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า คนโบราณสร้างสำนวนขัดแย้งกัน เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก กับซ้ำซ้ำได้พร้าเล่มงาม ซึ่งถ้ามองผิวเผินจะเข้าใจว่าเหมือนกัน แต่แท้จริงทั้ง 2 สำนวนนี้เป็นคนละเรื่องกัน ข้อความแรกพูดเรื่องโอกาสว่าอย่ามองข้ามโอกาส ให้ฉกฉวยเอาไว้ ส่วนข้อความหลังพูดถึงความรอบคอบในการทำงานว่าอย่าผลิผลามอย่าขาดความรอบคอบ อย่าขาดความระมัดระวัง

3. สื่อมวลชนนำสำนวนมาใช้ผิด เพราะเข้าใจผิด จำผิด และคิดแต่งขึ้นใหม่ด้วยความคะนอง อนงค์ นาคสวัสดิ์ (2541:114-115) ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า การใช้คำพังเพย ภาษิตของไทยมีมาแต่โบราณ แต่ละคำก็มีที่มาจากสาเหตุสมความ และจำกันต่อ ๆ มานับเป็นร้อย ๆ ปีก็มี แต่ปัจจุบันคำพังเพยภาษิตโบราณเปลี่ยนไปอย่างไร้สติไตร่ตรอง อาจเป็นเพราะจำมาผิดหรือคิด แต่งขึ้นเพื่อความคะนองปาก เช่น

“...บรรดาเอกชนหันมาร่วมหัวจมหางขู่ขึ้นราคาขึ้นมา ถ้าไม่ได้จะหยุดเดินเครื่อง คิดดูอะไรจะเกิดขึ้น...” (จากสื่อบข่าวกการประท้วงของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) (ไทยรัฐ 13 เม.ย. 41:14)

คำพังเพยที่ขีดเส้นใต้ที่ถูกต้องคือ “ลุ่มหัวจมท้าย” คำนี้โบราณกล่าวถึงการอยู่เรือลำเดียวกัน ได้ดีก็ได้ด้วยกัน ลุ่มจมก็ลุ่มด้วยกัน

นอกจากนี้ยังได้ยืมคำพังเพยภามิตที่ผิดเพี้ยนอีกหลายคำจากที่ต่าง ๆ เช่น

“เข้ากันเป็นปีกับระนาดเลข” ที่ถูกต้องคือ “เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย”

“แก้ผ้าเอาหน้ารอด” ที่ถูกต้องคือ “ขายผ้าเอาหน้ารอด”

ยิ่งกว่านั้นคำพังเพยที่ไม่ทราบความหมายที่บรรพบุรุษเขาเข้าใจกันในทางที่ไม่ดี ก็กลับนำมาใช้ในความหมายในทางที่ดี เช่นคำว่า “ร้อยพ่อพันแม่” ในเพลงเชียร์นักกีฬาซีเกมส์ที่จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ปี 2539 เพลงนี้เป็นเพลงโฆษณา ร้องโดย อัสณี โชติกุล ซึ่งไพเราะติดหูคนฟังมากมีคำร้องว่า “ส่งใจไปซ้อม ส่งใจไปแข่ง ซีพจรเด่นแรง เขียวคนเก่งคนไทย ร้อยพ่อพันแม่ แต่เพื่อเมืองไทย ผูกพันยิ่งใหญ่ รวมใจเป็นหนึ่ง”

คำว่าร้อยพ่อพันแม่ หมายถึง คนที่เกิดมาโดยหาตัวผู้ให้กำเนิดไม่ได้ ไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อเป็นแม่ก็เลยว่าร้อยพ่อพันแม่

จูไร วรศักดิ์โยธิน (2541:171-172) ได้พูดถึงปัญหาการใช้สำนวนไทยในประเด็นเดียวกันว่า ผู้ใช้สำนวนในหนังสือพิมพ์นำสำนวนมาใช้ด้วยความเข้าใจผิด หรือไม่ตรงตามความหมายที่ต้องการพูด ตัวอย่างเช่น

น้องหวงก้าง “เคที” จ้อย แฟนอันตรายาน

หวงก้าง หมายถึง หวงในสิ่งที่ตนไม่มีสิทธิ์ ก้นท่าคนอื่นและก้างที่หวงนั้นมักหมายถึงสิ่งของไม่ใช่คน แต่ในกรณีที่น้องกันท่าหวง “เคที” นี้ไม่ควรใช้คำว่า “หวงก้าง” เพราะหวงก้างทำให้เกิดความรู้สึกไปในทางที่ไม่น่าชื่นชม แต่น้องหวงไยพี่สาวเป็นสิ่งที่ชื่นชมและน่ารัก

คุณฎีพร ชานีโรคสานต์ (2531:1-4) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง สังกตภาษาว่า พบว่าปัญหาในการใช้สำนวนไม่ถูกต้องของสื่อมวลชนมีหลายลักษณะด้วยกัน ดังนี้

1. ใช้สำนวนผิดความหมาย เนื่องจากถ้อยคำสำนวนนั้น ๆ คล้ายกัน โดยยกตัวอย่างการพูดของตัวละครในโทรทัศน์ว่า

“นักศึกษาที่จบใหม่ ๆ ก็มักจะมี ไฟแรงสูง อย่างคุณทุกคนนั่นแหละ”

และได้อธิบายว่า ไฟแรงสูงถ้าใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบหมายความว่า “มีลักษณะหรือกิริยาท่าทางอันดึงดูดให้พึงพอใจโดยฉับพลัน แต่ในที่นี้ผู้พูดต้องการจะบอกว่า นักศึกษาที่จบใหม่ ๆ มักจะมีความกระตือรือร้นเอาจริงเอาจังในการทำงาน ส่วนคนที่ถูกต้องก็คือ มีไฟในการทำงาน หรือ เป็นคนหนุ่มไฟแรง

2. ใช้ถ้อยคำสำนวนที่แปลกไปจากเดิมซึ่งอาจเกิดจากการเพิ่มคำหรือการรวมคำ การตัดคำ และการตัดแปลงคำโดยยกตัวอย่าง การตอบปัญหาทางโทรทัศน์ ผู้ร่วมรายการตอบว่า “สืขอให้ควายฟัง” พิธีกรบอกว่ายังไม่ถูกต้อง แต่ก็พอจะอนุมานให้ถูกได้แล้วพิธีกรเฉลยว่าคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ คือ “ชักสืขอให้ควายฟัง” ซึ่งเป็นคำเฉลยที่ไม่เหมือนกับที่เคยใช้มา เพราะมีสำนวนที่ถูกต้องคือ “สืขอให้ควายฟัง” แต่กิริยาที่ใช้เล่นคนตรีประเภทขอ อาจใช้ว่า สืขอ หรือ ชักขอได้ นอกจากนั้นยังมีสำนวนที่ใช้ไม่ถูกต้องลักษณะนี้อีก เช่น

สำนวนถึงพริกถึงขิง ใช้ว่า ถึงพริกถึงขิงข่าตะไคร้

ไม่เป็นสับประรด ใช้ว่า ไม่เป็นสับประรดมะละกอแดงโม

และได้ยกตัวอย่างภาษาพูดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ “ล้างขบวนการบังหลวง” ว่าเป็นการใช้สำนวนไม่ถูกต้อง เพราะคำว่า “บังหลวง” ดัดมาจากคำเต็มว่า “นักราชฎ์บังหลวง” โดยอธิบายว่า เหตุที่ตัดอาจเป็นเพราะเนื้อที่จำกัด ถึงแม้ว่าคำว่า “บังหลวง” จะใช้ในความหมายเดียวกับนักราชฎ์บังหลวง แต่เมื่อนำมาใช้เพียงส่วนเดียวก็จะฟังแปลก

จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการใช้สำนวนไทย ในลักษณะการถ่ายทอดสำนวนภาษาที่ถูกต้อง ทั้งรูปคำและความหมายที่ใช้กันมาแต่เดิม แต่ในขณะเดียวกัน สื่อมวลชนก็มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสำนวนไทย ทั้งในด้านคำ รูปคำและความหมาย ทั้งนี้เพียงเพื่อให้ได้สื่อความหมายเรื่องราวตามที่สื่อมวลชนต้องการเท่านั้น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมายและเป็นตัวอย่างภาษาที่ไม่ถูกต้อง

ความหมายของหนังสือพิมพ์

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีขนาดใหญ่ประมาณ 15 นิ้ว x 12 นิ้ว หรือมีขนาดเล็กกว่านั้น มีลักษณะเป็นแผ่นพับไม่ได้เย็บเล่ม แบ่งเป็นคอลัมน์ได้ตามความเหมาะสม มีกำหนดออกในระยะเวลาที่แน่นอน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแจ้งข่าวสาร ให้ความบันเทิง ประกาศแจ้งความ และ โฆษณา (สุกัญญา ตีระวนิช 2538:656)

หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีจำหน่ายได้เย็บเป็นเล่ม และมีกำหนดออกเป็นประจำภายในเวลาที่แน่นอน เพื่อเสนอข่าวต่าง ๆ ตามลำดับ (จ้านง วิบูลย์ศรี และ ดวงทิพย์ วรพันธุ์, 2526:184)

หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีลำดับต่อเนื่องตีพิมพ์ออกเป็นประจำ เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์ โดยมีหน้าที่หลักในการเสนอข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน (Feather 1988:185)

หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ตามปกติออกเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว ข่าวสารและการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน คอลัมน์แนะนำประเภทต่าง ๆ ส่วนที่เป็นสาระบันเทิงและส่วนที่เป็นโฆษณา (พานธ Paneth 1983:328)

หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีวาระการออกเป็นประจำ เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์ มีเนื้อหามุ่งเสนอข่าวสาร การวิเคราะห์วิจารณ์เหตุการณ์ปัจจุบัน และการเสนอสาระบันเทิง ตลอดจนการโฆษณาบริการต่าง ๆ (วิวัฒน์ ใจเที่ยง, 2539:2)

จากความหมายที่กล่าวแล้วสรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกเป็นประจำ มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวต่าง ๆ สาระบันเทิงและการโฆษณา

หนังสือพิมพ์ของไทยมีทั้งหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีวาระการพิมพ์ทั้งเป็นรายวันและรายสัปดาห์ แต่ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเท่านั้น

ประเภทของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์รายวันโดยทั่วไป จะแบ่งเป็น 2 ประเภท (ขงยุทธ รักษาศรี 2541:34-38) ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์คุณภาพ เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นนโยบายการเสนอข่าวหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมือง เป็นข่าวหนักที่ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เช่น ข่าวการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในและนอกประเทศ ข่าวดังกล่าวผู้อ่านสามารถนำมาเป็นฐานในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ แต่ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ สติปัญญา ในการพิจารณาจึงจะสามารถเข้าใจข่าวหรือความรู้บางอย่างได้ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวประเภทนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ มติชน เป็นต้น

2. หนังสือพิมพ์ประชานิยม เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นนโยบายการเสนอข่าวที่ไม่เน้นสาระความรู้ เป็นข่าวเบาสมอง ข่าวที่ปลุกชนสนใจ ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับชาวบ้านที่เกิดขึ้นประจำวัน เช่น ข่าวการจี๋ ปลิ้น ฉุด ช่างซ่อมขึ้น อาชญากรรม และ บันเทิง ผู้อ่านไม่ต้องมีความรู้สูงก็สามารถอ่านเข้าใจได้ เพราะใช้ภาษาง่ายมีแนวโน้มเป็นภาษาชาวบ้านเพื่อสนองความพอใจ มีภาพประกอบมาก มีการตกแต่งสีสันของหนังสือและมีการจัดหน้าให้น่าอ่าน เพื่อดึงดูดใจ มีการพาดหัวข่าวด้วยอักษรตัวโต ใช้ถ้อยคำให้ตื่นเต้น สดขสของ เร้าอารมณ์ผู้อ่าน ชวนติดตาม มีชื่อเรียกอื่น ๆ อีก เช่น หนังสือพิมพ์ “เพ่งปริมาณ” หนังสือพิมพ์ “โปสเตอร์” หนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ภาษาหนังสือพิมพ์

เจือ สตะเวทิน (2518:18-25) ได้กล่าวถึงภาษาหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสื่อมวลชนที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร และมีเจตน์จางง คือ การขายข่าว วิธีเขียนจะต้องชนะใจผู้อ่าน หนังสือพิมพ์จึงมีภาษาเฉพาะของตนเอง ซึ่งผิดกับภาษาอื่น ดังนี้

1. ภาษาหนังสือพิมพ์จะใช้คำที่เหมาะสมแก่ตลาด
2. ภาษาหนังสือพิมพ์ย่อมไม่เคารพกฎเกณฑ์ไวยากรณ์เคร่งครัดนัก ถือความเข้าใจและถูกใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ
3. ภาษาหนังสือพิมพ์ ย่อมเป็นทั้งภาษาผู้นำสังคม และภาษาผู้ตามสังคม คือ บางทีหนังสือพิมพ์ก็คิดคำใหม่ขึ้นมา นำสังคม บางทีก็ใช้คำตามที่สังคมใช้กันอยู่

การสร้างประโยคของหนังสือพิมพ์โศดโผน ภาษามีทั้งภาษาปาก และแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เป็นที่รับรองกันอีกด้วย โดยมีท่วงทำนองเขียน ดังนี้

1. เขียนโดยอารมณ์ขัน นักหนังสือพิมพ์ต้องประดิษฐ์คำที่มีอารมณ์ขันใช้
2. เขียนโดยอาศัยความคิดร่วมกับผู้อ่านเป็นสำคัญ
3. เขียนโดยใช้สำนวนโวหารที่คนไทยทุกคนเข้าใจ
4. ภาษาหนังสือพิมพ์มักเป็นภาษาแสดงความเคลื่อนไหวอยู่ในที่ ภาษาจึงมีชีวิต

จิตใจมาก

5. ภาษาหนังสือพิมพ์มักใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน
7. ภาษาหนังสือพิมพ์จะใช้คำกริยาแปลก ๆ ให้เห็นภาพ
8. ภาษาหนังสือพิมพ์ บางทีก็อ้างวรรณคดีที่คนอ่านทั่วไปรู้เรื่องอยู่แล้ว สำหรับวัตถุประสงค์ของภาษาหนังสือพิมพ์นั้น มีต่าง ๆ กัน ดังนี้คือ
 1. ประสงค์จะให้เห็น หรือรู้สึกการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลัน
 2. ประสงค์จะใช้คำแหวกแนว โดยใช้สัญลักษณ์คือตั้งชื่อให้ใหม่
 3. ประสงค์จะให้เห็นความสยดสยอง
 4. ประสงค์จะให้เห็นอารมณ์ขัน จึงประดิษฐ์สมัญญาให้ใหม่

ความหมายของข่าว

มีผู้ให้ความหมายของข่าวไว้คล้ายกันดังนี้

สไตน์และคณะ (Stein, and others 1983:963) ให้ความหมายของข่าว (News Story) ไว้ว่า ข่าวคือ “การรายงานข่าวที่มีความยาวขนาดใดก็ได้ มีการเขียนรายงานในแนวตรงไปตรงมา และไม่มีมีการวิจารณ์จากฝ่ายบรรณาธิการ บางครั้งเรียกว่า Story”

ซัทเตอร์ (Sutter 1982:15) กล่าวว่า ข่าว (News Story) คือ การรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น การรายงานดังกล่าวจะพยายามบอกให้ผู้อ่านทราบข้อเท็จจริงที่เปิดเผยได้มากที่สุดว่าอะไรเกิดขึ้น ทำไมจึงเกิดขึ้น และเกิดขึ้นได้อย่างไร ด้วยวิธีการที่สรุป ชัดเจน และเที่ยงตรงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

มาติ บุญศิริพันธ์ (2534:18) อธิบายไว้ว่า ข่าวคือ รายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ...ข่าวจะเป็นเรื่องราวที่มีคนรายงานให้เราทราบ สาระสำคัญของข่าวต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่า ประชาชนควรรับทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ

ขงยุทธ รักษาศรี (2530:8) กล่าวว่า “ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์ที่ผู้คนที่ให้ความสนใจ ในขณะที่ใดขณะหนึ่ง และข่าวที่ดีนั้นจะต้องเป็นข่าวซึ่งมีความสำคัญต่อผู้อ่านและผู้อ่านสนใจเป็นจำนวนมาก”

สรุปได้ว่า ข่าวคือรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันที่เป็นข้อเท็จจริงเปิดเผยแง่มุมต่าง ๆ ที่น่าสนใจ มีความทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์

ประเภทของข่าว

ประชาชนผู้รับสารจากสื่อมวลชนสามารถรับทราบข่าวต่าง ๆ ได้ จากข่าว 3 ประเภท ได้แก่

1. ข่าวสารมวลชน ได้แก่ ข่าวทั่วไปที่มีผลต่อความเป็นอยู่ วิถีชีวิตตลอดจนต่ออารมณของคนส่วนใหญ่ ลักษณะภาษาที่ใช้ในข่าวประเภทนี้ควรสังเกต คือ ข่าวสารมวลชนจะเป็นข่าวที่ปรากฏในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ การพาดหัวข่าวมีลักษณะเร้าอารมณ์ใช้ตัวอักษรตัวโตเพื่อให้สะดุดความสนใจ เนื้อข่าวใช้วิธีเขียนอย่างเป็นกลาง โดยอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ไม่แทรกความคิดเห็นในทางวิชาการเรียกว่า “เขียนเชิงภววิสัย” (Objective Reporting) หลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ก่อให้เกิดการเร้าอารมณ์ ความสั้นยาวของเนื้อข่าวจะขึ้นอยู่กับความสำคัญของข่าว

2. ข่าวปฏุชน (Human Interest News) หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ปฏุชนที่สนใจเรื่องราวของชาวบ้านใกล้ตัว เช่น ข่าวควาโลกีย์ ข่าวอุบัตภย หรือข่าวชบชบนิทา ข่าวที่ไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมโดยตรง ข่าวเหล่านี้จะมีผลต่อผู้อ่านในด้านการนำไปสู่วงสนทนาอย่างชาวบ้านธรรมดาในหมู่วงศาคณาญาติหรือมิตรสหาย ภาษาที่จะใช้ในการเขียนข่าวประเภทนี้สังเกตได้จากพาดหัวข่าวจะใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ด้นเด่น มีสีสัน เนื้อหาข่าวจะเขียนด้วย ถ้อยคำภาษาที่ใช้รายงานข่าวก็จะก่อให้เกิดจินตนาภาพขึ้น เกิดอารมณ์หวั่นไหวได้มาก มีรายละเอียดดีกว่าข่าวประเภทแรก ไม่นิยมใช้ตัวเลขเป็นข้อมูล แต่จะใช้การประมาณ เช่น นับร้อย คณินมนุษย์

3. ข่าวสังคมเฉพาะ หรือบุคคลสำคัญ (Social News) ข่าวประเภทนี้จะเป็นคอลัมน์ที่มีลักษณะแตกต่างจากข่าวประเภทแรก และข่าวประเภทที่ 2 จะเห็นได้ชัดเจนถึงการแยกกลุ่ม โดยระบุที่คอลัมน์สังคมชบชบ ข่าววงการธุรกิจ สังคมคนกรุง หรือสังคมกีฬา เนื้อหาของข่าวจะมีทั้งแง่ข่าวเสียคติ หรือหยอกเย้า แทรกอารมณ์ขัน คอลัมน์หนึ่งจะประกอบด้วยข่าวจำนวนมาก เนื้อหาที่มาของข่าวจะเกี่ยวกับความเจ็บไข้ งานศพ ความสำเร็จ การกุศล ความสัมพันธ์ฉันทนุ่สาว ฯลฯ การใช้คำส่วนใหญ่เป็นคำสามัญเข้าใจง่าย มีคำเร้าอารมณ์ขันแทรก และเสียคติหรือยั่วเย้ากระเซ้าเหย่ หยิบยกเรื่องทีคนทั้งหลายอยากรู้ อยากรู้เห็นเป็นสำคัญ

นอกจากนี้การแบ่งประเภทข่าวตามเนื้อหาข่าวยังสามารถแบ่งได้เป็นข่าวการเมือง ข่าวธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และแรงงาน ข่าวการศึกษาวิจัยและวิทยาศาสตร์ ข่าวสังคม และสตรี ข่าวกีฬา และข่าวบันเทิง นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งเป็นข่าวศิลปวัฒนธรรม ข่าวศาล ข่าวอาชญากรรม ฯลฯ ทั้งนี้แล้วแต่นโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ (ขงยุทธ รัชศาสตร์, 2541:44)

การใช้ภาษาในการเสนอข่าว

ในการเสนอข่าวจำเป็นต้องระมัดระวังการใช้ภาษา ไม่ควรมุ่งเสนอเรื่องราวของข่าว เพียงอย่างเดียว ดังนั้นการใช้ภาษาในการเสนอข่าวจึงต้องมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. ใช้คำและประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม
2. ใช้ประโยคความเดียว หรือประโยคความรวมที่ไม่ยืดยาวนัก และใช้ประโยคความซ้อนให้น้อยที่สุด

3. ใช้ภาษาที่ง่าย ความหมายดี ชัดเจน และสุภาพ
4. ใช้คำอย่างประหยัด เพื่อให้ได้พื้นที่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเสนอข่าว
5. ใช้ภาษาแบบแผน กึ่งแบบแผน หรือภาษาปากตามควรแก่กรณี
6. ใช้ศัพท์หรือคำศัพท์เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ทั้งนี้ให้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่มีลักษณะเป็นคำขยาบ คำที่มีความหมายสองแง่สองมุม หรือสื่อเจตนาที่ไม่ดี ภาษาโลดโผนเกินจริง หรือคำที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัว คำหรือความที่ชี้ชวนให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล และมีการวิเคราะห์วิจารณ์ลงในเนื้อหาข่าว

หลักการเขียนข่าว

“ข่าว” นับว่าเป็นการใช้ภาษาเฉพาะกิจประเภทหนึ่งที่ต่างจากการเขียนประเภทอื่น ผู้จะเขียนข่าวต้องรู้ว่า หัวใจของข่าวอยู่ที่การเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เทียงตรง ไม่สนองความคิดเห็นใด ๆ โดยผู้เขียนทั้งสิ้น ผู้เขียนข่าวจึงต้องไม่ลำเอียง ตั้งอยู่บนความเป็นกลาง (Objectivity) อยู่บนความจริงที่ได้ตรวจสอบแล้ว

การเขียนข่าวที่ดีจึงต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. ความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง มีการตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง ความถูกต้อง เทียงตรงของข่าว เช่น ชื่อ สกุลของบุคคล อายุ สถานที่ รวมถึงตัวสะกดการันต์ต้องถูกต้องที่สุด

2. ความสมดุล (Balance) หมายถึง ความเป็นธรรมระหว่างบุคคลในข่าวกับผู้อ่าน ข่าวที่ดีควรรายงานให้มีความเสมอภาคในการเสนอข้อเท็จจริงเพื่อความเข้าใจในเหตุการณ์ที่ต้อง เนื้อข่าวต้องให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลในข่าว ฉะนั้นผู้เขียนต้องมีใจเป็นกลาง กรณีเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งต้องเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นของทั้ง 2 ฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

3. ความเป็นกลาง (Objectivity) หมายถึง รายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมาไม่มีอคติหรือ สอดแทรกความคิดเห็นลงไปในเรื่องข่าว พยายามเสนอข่าวตามที่เป็นจริงทุกแง่มุม ไม่นำความรู้สึก นึกคิดของตนเองเข้าไปผูกพันโดยสิ้นเชิง

4. ความกระชับชัดเจน (Conciseness) หมายถึง รูปแบบของการเขียนที่กระชับ และ กระชับชัดเจนในตัวเอง ใช้ภาษารัดกุม เข้าใจง่าย สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที

5. ความรวดเร็ว (Immediately) คุณสมบัติสำคัญของข่าวคือ ความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ทันสมัย โดยเฉพาะสังคมของการแข่งขันแม้แต่การแข่งขันกันหาข่าว การรายงานข่าวสดและฉับไว เป็นสิ่งที่ผู้สื่อสารมวลชนทุกประเภทพึงแสดงให้ปรากฏ (มาลี บุญศิริสัมพันธ์ 2529:43-49)

การเขียนข่าวจึงต้องรู้จักหัวใจของข่าว และหยิบยกส่วนสำคัญนั้นขึ้นมา และเขียน บรรยายให้ชัดเจน เพราะข่าวนั้นเป็น “สินค้าของหนังสือพิมพ์ และเป็นอาหารแห่งความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน” (สุรภี สังขพิสัย 2534:53)

โครงสร้างของการเขียนข่าว

การเขียนข่าวสามารถใช้โครงสร้างแตกต่างกันได้มากมาย แต่แบบของการเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สุดของการรายงานข่าวก็คือ พีรามิดกลับ (Inverted pyramid หรือ Summary Construction) ซึ่งแตกต่างกับการเขียนเรื่องแบบอื่นที่ใช้โครงสร้างแบบพีรามิดธรรมดา (Upright Pyramid) เพราะการเขียนข่าวจะเสนอข้อเท็จจริงส่วนที่สำคัญที่สุดของข่าวไว้ในย่อหน้าแรก (เปรียบเสมือนฐานของพีรามิดกลับ) วางส่วนที่มีความสำคัญอันดับรองไว้ในย่อหน้าต่อ ๆ มา และให้ ส่วนสำคัญน้อยที่สุดไว้ส่วนล่าง (ยอดพีรามิด) ตามลำดับ (ชวรัตน์ เชิดชัย 2520:45)

ทั้งนี้ การเสนอข้อเท็จจริงอาจนำมาเรียบเรียงเพื่อเขียนเป็นข่าวได้หลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไป ข่าวแต่ละแบบจะมีโครงสร้างอันประกอบด้วย หัวข่าว (headline) ที่พาดแจ้งเรื่อง ส่วนเริ่มของ เนื้อหาข่าว หรือเรียกว่า ความนำข่าว (lead) ส่วนตัวข่าวหรือเนื้อข่าว (body) ซึ่งเป็นส่วนของข่าวจะ ขยายอธิบายข้อเท็จจริงลงไปรายละเอียดอันเป็นข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากที่เขียนไว้ในความนำข่าว และ ส่วนจบหรือท้ายข่าว ซึ่งอาจจะมี การเขียนสรุป (conclusion) ไว้ก็ได้ โดยแต่ละส่วนจะมีความสำคัญคือ

หัวข้อ เป็นส่วนแรก ๆ ของข่าวที่จะเรียกความสนใจในแต่ละข่าว โดยเขียนสรุปเนื้อหาข่าว เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินความสำคัญของข่าวนั้นได้ด้วยเพียงแต่มองผ่าน ๆ ไปเท่านั้น

ความนำข่าวนั้นเป็นส่วนที่เขียนขึ้นเพื่อเรียกความสนใจจากผู้อ่านและเสนอข้อมูลน่าสนใจรองจากหัวข้อ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงลำดับเวลาที่เกิดขึ้นของข้อเท็จจริง ความนำข่าวอาจเขียนได้หลายชนิดแต่ชนิดที่ใช้เขียนกันมาก และเป็นแบบพื้นฐานของการเขียนข่าวสำคัญมาก ได้แก่ ความนำข่าว แบบสรุป (summary lead) ซึ่งเขียนสรุปย่อสาระสำคัญจากข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของข่าว ซึ่งอาจเป็นเพียงจุดใดจุดหนึ่งหรือหลายจุดประกอบกัน องค์ประกอบข่าวที่กล่าวถึงนี้ คือ ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) เพราะเหตุใด หรือทำไม (why) และอย่างไร (how) ที่เรียกว่า 5 W's+H

ส่วนตัวข่าวหรือเนื้อหาข่าว คือ ส่วนที่เขียนเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงในความนำอย่างละเอียด เนื้อข่าวอาจมีขนาดสั้นหรือมีความยาวมากเป็นข่าวหลายย่อหน้าก็ได้ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2532:219)

ในงานวิจัยเล่มนี้จะกำหนดรูปแบบของข่าวเป็น 3 ส่วน คือ หัวข่าว ความนำและเนื้อหาข่าว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์และการใช้ภาษามีดังนี้

สุวรรณ เกรียงไกรเพชร (2517:48-54) ได้กล่าวถึงภาษาหนังสือพิมพ์ไว้ในบทความเรื่อง “หนังสือพิมพ์กับการใช้ภาษา” ว่า ภาษาหนังสือพิมพ์นั้นมีลักษณะพิเศษต่างจากภาษามาตรฐานหรือภาษาเขียนธรรมดา เพราะหนังสือพิมพ์ต้องการใช้ภาษาที่มีความกระชับรัดกุมและสะกดตาสะดุดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าภาษาเขียนธรรมดา ซึ่งการสร้างลักษณะเฉพาะของภาษาหนังสือพิมพ์ขึ้นมาใช้เช่นนี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาและเป็นตัวอย่างของภาษาที่ผิด ๆ ดังนั้นจึงได้กล่าวถึงข้อผิดพลาดที่พบบ่อย ๆ ในการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ และเป็นข้อผิดพลาดที่แก้ไขได้เป็นประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. การสะกดผิด
2. การเลือกคำมาใช้ผิด เพราะไม่ทราบความหมายที่แท้จริงหรือไม่ทราบความหมายแฝง และขอบเขตของคำ
3. การใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ
4. การใช้คำโดยไม่คำนึงถึงระบบของภาษาและหน้าที่ของคำ

นันทริกา คຸ້ມໂປຣຈີນ (2518:30-34) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “แสงในหน้าหนังสือพิมพ์” ว่า ภาษาแบ่งอย่างกว้าง ๆ มี 3 ประเภทใหญ่ คือ

1. จักขุภาษา ได้แก่ ภาษาที่เขียนออกมาเป็นตัวหนังสือ หรือทำสัญญาณต่าง ๆ โดยอาศัยการบอกเป็นหลัก
2. โสตภาษา ได้แก่ ภาษาที่เปล่งออกมาเป็นเสียงพูด หรือเสียงสัญญาณ
3. สัมผัสภาษา ถ่ายทอดความรู้สึกทางการสัมผัส

ภาษาแต่ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะตัวอยู่มาก จักขุภาษาหรือภาษาเขียนนั้น เป็นภาษาที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง และใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน เช่น ภาษาที่ใช้ในการเขียนวรรณคดี นวนิยาย เรียงความ และภาษาที่ใช้ในการเขียนข่าว ซึ่งในการเขียนข่าวจะต้องใช้ถ้อยคำ หรือภาษาที่สั้นกระชับรัด ได้ความหมายกว้าง เข้าใจง่าย เรียกความสนใจของผู้อ่านได้มาก และโดยทันที ต้องใช้คำที่ทำให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ให้ได้ภาพพจน์ เป็นภาษาพูด เป็นคำที่ไม่ตาย ต้องใช้คำที่แสดงกิริยาต่าง ๆ มาประกอบ ไม่นิยมการใช้คำซ้ำ ๆ กัน นักข่าวจึงจำเป็นต้องรู้จักเลือกใช้คำที่แปลกใหม่เรียกความสนใจขึ้นต้นได้มาใช้ และในบรรดาข่าวแต่ละประเภท ข่าวกีฬา จะมีการใช้ศัพท์แสงพิเศษต่าง ๆ มากกว่าที่ปรากฏอยู่ในข่าวอื่น ๆ

ชวลิต ปัญญาลักษณ์ (2526:1-80) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์” จากหนังสือพิมพ์รายวันเฉพาะที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ทั่วไปในช่วงเดือนธันวาคม 2525 ทุกฉบับ นำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการจำแนกหมวดหมู่ออกตามประเภทของข้อเขียน ส่วนหน่วยที่ใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ ได้แก่ “คำ” และ “ประโยค” และศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ ข้อบกพร่องของการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ในด้านการใช้ภาษา ส่วนผลของการศึกษาที่ได้ คือ ลักษณะทั่วไปที่สำคัญของการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ปัจจุบันมี 2 ประการ คือ (1) ภาษาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะต่างกันไปตามลักษณะของข้อเขียน และ (2) ภาษาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะสอดคล้องกับสมัยนิยม และ พบข้อบกพร่องที่สำคัญของการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ปัจจุบัน 2 ประการ เช่นกัน คือ (1) การใช้ภาษาที่มีส่วนสกัดกั้นการสื่อความหมาย ได้แก่ การขยายความจนกระทั่งความหมายผิดไป การตั้งสมญานามบุคคลในทางลบ การสร้างคำย่อและการตัดคำจนความหมายไม่ชัดเจน การเลือกใช้คำไม่ตรงความหมาย และการใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ (2) การใช้ภาษาที่จู่ครั้งมาตรฐานทางศีลธรรม วัฒนธรรม และรสนิยมของสังคมให้ตกต่ำลง ได้แก่ ภาษาไม่สุภาพ และภาษาที่ยั่วอารมณ์ ไม่ว่าจะอารมณ์ทางเพศ ทางความโหดร้าย หรือ ทางความกักขะ

จ่านง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธุ์ (2529:1-165) ได้วิจัยเรื่อง ภาษากับมวลชน :
วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2508-2525 กล่าวถึงลักษณะ
สังเขปของหนังสือพิมพ์เด่น ๆ ที่นำมาศึกษา วิวัฒนาการของภาษาที่ใช้เสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย
ผลกระทบและปัญหาต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้เสนอข่าว เช่น ลีลาการเขียน การใช้ถ้อยคำ สำนวน
ต่างประเทศ ฯลฯ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา และข้อเสนอแนะในการใช้ภาษา
เพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ทั้งด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสำนวนไทย หนังสือพิมพ์และข่าว แล้วนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ดังนี้

1.1 กำหนดชื่อหนังสือพิมพ์ที่จะศึกษา 9 ชื่อ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า ไทยโพสต์ และผู้จัดการรายวัน

1.2 กำหนดประเภทข่าวที่จะศึกษา 9 ประเภท ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวชาวบ้าน ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวต่างประเทศ ข่าวธุรกิจ และ ข่าวการศึกษา

1.3 กำหนดองค์ประกอบของข่าวที่จะศึกษาเป็น 3 ตำแหน่งคือ พาดหัวข่าว วรรคหน้า และเนื้อข่าว

2. ชื้อหนังสือพิมพ์ตามรายชื่อที่กำหนดรวม 9 ชื่อ ในเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542 เพื่อศึกษาลักษณะการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว

3. อ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับด้วยตนเอง แล้วแยกประเภท จำนวนสำนวนที่ใช้ในการเขียนข่าวตามลำดับตัวอักษร ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์ โดยใช้แบบฟอร์มการแจกนับผลการวิเคราะห์เอกสาร ดังปรากฏในภาคผนวก ก

4. วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสำนวนที่ได้พบในแต่ละประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

5. วิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว และปัญหาการใช้สำนวนไทย แยกตามลักษณะปัญหา โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีหลักการในการวิเคราะห์คือ ปัญหาในลักษณะเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน ตัดคำหรือข้อความในสำนวน เดิมคำหรือข้อความในสำนวน และเปลี่ยน ตัดและเติมคำหรือข้อความในสำนวน

6. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางโดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่และร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาปัญหาการใช้สำนวนไทย นำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามตัวอักษร ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์
2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน และปัญหาการใช้สำนวนไทย แยกตามลักษณะปัญหา

1. ผลการวิเคราะห์สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามตัวอักษร ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันแยกตามตัวอักษร

ลำดับที่	ตัวอักษร	จำนวน	ร้อยละ
1	ก	19	7.12
2	ข	13	4.86
3	ค	7	2.62
4	ง	4	1.49
5	จ	8	2.99
6	ฉ	4	1.49
7	ช	9	3.37
8	ด	6	2.24
9	ต	15	5.61
10	ถ	4	1.49
11	ท	3	1.12
12	น	9	3.37
13	บ	2	0.007
14	ป	24	8.98

ลำดับที่	ตัวอักษร	จำนวน	ร้อยละ
15	ผ	4	1.49
16	ฝ	2	0.007
17	พ	4	1.49
18	ฟ	3	1.12
19	ม	20	7.49
20	ย	12	4.49
21	ร	13	4.86
22	ล	30	11.23
23	ว	3	1.12
24	ศ	2	0.007
25	ส	12	4.49
26	ห	28	10.48
27	อ	7	2.62
รวม		267	100

จากตารางแสดงว่า จากสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวทั้งหมด 267 สำนวน สำนวนไทยที่ใช้เขียนข่าวในหนังสือพิมพ์ ส่วนมาก (ร้อยละ 11.23) เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วย ตัวอักษร ล ร้อยละ 10.48 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ห ร้อยละ 8.98 เป็นสำนวนไทย ที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ป ร้อยละ 7.49 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วย ตัวอักษร ม ร้อยละ 7.12 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ก ร้อยละ 5.61 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ค สำหรับสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรอื่นมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 5 ของสำนวนไทยที่ปรากฏใน หนังสือพิมพ์

สำนวนไทยที่พบในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน เรียงลำดับตามตัวอักษร ตั้งแต่ ก-อ

1. สำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ก มี 19 สำนวน ได้แก่

กงเกวียนกำเกวียน กระจี้ไต้ไต้ กระจ่าขาศเดียว กระจ่าเป่าฉีก กัดคมัน กัดปล้ำ กัดฟัน กาศปาก กิ่งก่าไต้ทอง กินบนโตะ เก็บเบี้ยไต้จุนร้าน เกลือจิ้มเกลือ เกลือเป็นหนอน แก่เผ็ด แกวงปาก แกะคำ แก่ล่า ไกล้เกลือกินค่าง ไก่เห็นตีนงูเห็นนมไก่

2. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ข มี 13 จำนวน ได้แก่

ขว้างงูไม่พันคอ ขอจับลูกงูเห่า ขิงก็ราข่าก็แรง ขีดเส้นตาย ขุดบ่อล่อปลา
ขุดบ่อล่อฝรั่ง ขุดเลือด ขุดเลือดซิบ ๆ เข็นครกขึ้นภูเขา เข้าตา เขียนเสื่อ เขียนเสื่อให้วัวกลัว
ไข่นอกหิน

3. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ค มี 7 จำนวน ได้แก่

คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คลื่นใต้น้ำ ความว้าวไม่ทันหาย ความควาย
เข้ามาแทรก คว่าบาตร คอรอดคาบ กาหนังกาเขา คีบก็ทะเล สอกก็ทะเล

4. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ง มี 4 จำนวน ได้แก่

งเป็นไก่ตาแตก งอมพระราม เงยหน้าอ้าปาก แจ่มใต้

5. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร จ มี 8 จำนวน ได้แก่

จนมม จบเห่ จับปลาหลายมือ จับแพะ จับได้ไล่ทัน จับตาย จี โจ่งครีမ်

6. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ฉ มี 4 จำนวน ได้แก่

ฉายเดี่ยว ฉิ่ง ฉะ ฉะฉิ่ง

7. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ช มี 9 จำนวน ได้แก่

ชนั้กคาลัง ชักดาบ ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน ชักโย ชักศึกเข้าบ้าน
ช้างตาย ชิมกลาง ชูมือเปิบ เชือด

8. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ฅ มี 6 จำนวน ได้แก่

คักคอ คาบสองคม คำคิน โคร่ม ได้ทีจีแพะไล่ ไค้นกสองตัว

9. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ฌ มี 15 จำนวน ได้แก่

คกมัน คกน้ำไม่ไหล คกไฟไม่ไหม้ คกหลุม คบตา ทรายางข้างแคว่ ตั้งไข่
คคหาง คาคอตาพินต่อพิน คีท้ายคร้ว คีปีก คีปลาหน้าไซ คีสองหน้า คีนคูน คีนแต่ไก่โห่
คีนน้ำจุ่น

10. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ถ มี 4 จำนวน ได้แก่
ถ่มน้ำลายรดหน้า ถอดใจ ถอนราก ถือหาง
11. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ท มี 3 จำนวน ได้แก่
ทรัพย์ในดินสินในน้ำ ทะลุกลางปล้อง ทิ้งทวน
12. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร น มี 9 จำนวน ได้แก่
นกรู้ นอกแถว นอนกิน น้ำขึ้นให้รีบตัก น้ำขุ่น ๆ น้ำตาตกใน
น้ำน้อยข่อมแพ้ไฟ น้ำบ่อน้อย น้ำลดตอผุด
13. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร บ มี 2 จำนวน ได้แก่
บ้านแตก แบไต๋
14. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ป มี 24 จำนวน ได้แก่
ปล่อยไก่ ปล่อยผี ปลาชิวปลาสร้อย ปลาใหญ่กินปลาเล็ก ปลุกผี
ปิดขากันนิ้ว ปิดแข่งขา ปั้นหู ปั้นน้ำ ปั้นหน้า ปากแข็ง ปากคาบคัมภีร์ ปากว่าตาขยิบ ปิดปาก
ปิ้งปลาประชิดแมว ปิดประตูตีความ ปิดประตูตีแมว ปีมะโว้ ปูค เป็นพินเป็นไฟ เป็นล่ำเป็นสัน
เป็นหูเป็นตา เป่ากระหม่อม ไปอย่างน้ำขุ่น ๆ
15. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ผ มี 4 จำนวน ได้แก่
ผกซีโรยหน้า ผักบั้งโหรงเหรง ผิดฝาผิดตัว ผีซ้ำคำพลอย
16. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ฝ มี 2 จำนวน ได้แก่
ฝากผีฝากไข ฝูงเหลือบ
17. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร พ มี 4 จำนวน ได้แก่
พลิกแผ่นดิน พอกหางหมู พายเรือในอ่าง เพาะ
18. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ฟ มี 3 จำนวน ได้แก่
ฟืนฝอยหาคะเข็บ ฟิลงัน ฟไหม้ฟาง

19. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ม มี 20 จำนวน ได้แก่

มวยล้ม ม้วนเสื้อ มัดมือชก มารหัวชน ม้ามิด มืด มีดแปดด้าน มือถือสาบปากถือศีล มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ มือไม่ถึง มือไวใจเร็ว แมลงเม่า แม่ม่ายเรือพ่วง ไม่คูตาม้าตาเรือ ไม่เค็ด ไม่ตาย ไม่พูดพาล่ามทำเพลง ไม่ยี่พระ ไม้เบือไม้เมา ไม้หลักปักจี้ควาย

20. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ย มี 12 จำนวน ได้แก่

ยกริ้ว ยกเค้า ยกธง ยกนิ้ว ยกเมฆ ยกหาง ย้อมแมว โยนขี้ใส่ โยนกลง ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว ยื่นหมูยื่นแมว แย้มไต้

21. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ร มี 13 จำนวน ได้แก่

รวมหัว ร่วมหอลงโรง ร้อนตัว รักได้ศอก รีด รีดเลือด รีดเลือดกับปู รีดเลือดปู รู้ไว้ชื่อว่าใส่บาแบกหาม เร่งหูตบ แร้งทิ้ง โรยผักชี โรยหน้า

22. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ล มี 30 จำนวน ได้แก่

ลงขัน ลงแขก ลงคาบ ลงแฉี่ ลมปาก ล้วงคองูเห่า ล้วงตับ ลอกคราบ ล้อมคอก ล้อมคอกหลังวัวหาย ลอยตัว ลอยแพ ลอยนวล ลักไก่ ล่ากระสือ ล้างคร้ว ล้าเส้น ลูกไก่ในกำมือ ลูกผีลูกคน ลูกไม้ ลูกไม้เก่า ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น ลูกคม ลูกหน้าปะจมูก เล่นลิ้น เลี้ยงแกะ เลือกที่รักมักที่ชัง เลือดขึ้นหน้า เลือดเข้าตา ไล่เบื้อ

23. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ว มี 3 จำนวน ได้แก่

วัวสันหลังหะ วัวหายล้อมคอก วางยา

24. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ศ มี 2 จำนวน ได้แก่

ศอกกลับ ศีกชิงนาง

25. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ส มี 12 จำนวน ได้แก่

สมน้ำสมเนื้อ สับไม้เลี้ยง สาคโคลน สาวใส่ สาวใส่ให้กาบิน สิ้นไร่ไม้ดอก สิ้นใส่ สุ่มสี่สุ่มห้า เส้น เส้นตาย เสือรังวัด เสือนอนกิน

26. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ห มี 28 จำนวน ได้แก่

หน้าเนื้อใจเสือ หน้าไหว้หลังหลอก หนามขอกเอาหนามบ่ง เหนือเมฆ
หมาหยอกไก่ หมายมันปั้นมือ หมูไม่กลัวน้ำร้อน หยอดลูกเล่น หยิกเล็บเจ็บเนื้อ เขี้ยบบจุมุก
หลบฉาก หลบมุม หลังกยาว เหลือบ เหลือบซาอ่อน หวานอมขมกลืน เหวี่ยง เหวี่ยงแห หักคิบ
หักหน้า หัวกระติ หัวชนฝา หัวเรือ หัวเรื่อนำร่อง หัวเรือใหญ่ หัวหุดคตหาย หาดัวจับขาก
เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

27. จำนวนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร อ มี 6 จำนวน ได้แก่

ออกตัว ออกโรง อาศัยจุมุก อาบเหงื่อข้างนี้ อีลู่ขุยแฉก เอาหูไปนา
เอาตาไปไร่

ผลการจัดอันดับจำนวนตามจำนวนครั้งที่ใช้มาก 5 อันดับแรก

เมื่อวิเคราะห์ความถี่ (จำนวนครั้ง) ที่ใช้พบว่า มีจำนวนที่นำมาใช้เขียนข่าวมาก
5 อันดับแรก เรียงตามลำดับดังนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนครั้ง)

1. เชื้อด (22)
2. ล้อมคอก (18)
3. ลักไก่ (13)
4. โคคร่ม (12)
5. มวยล้ม วัวหายล้อมคอก ริด สาวไส้ ออกโรง (10)

วัตถุประสงค์ ของการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าว

เมื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการนำสำนวนไทยไปเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์
รายวันแล้วพบว่า ผู้ใช้มีวัตถุประสงค์ในการใช้ ดังนี้

1. เพื่อย่นย่อข้อความยาว ๆ ซึ่งให้รายละเอียดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักข่าว
หนังสือพิมพ์จะนำสำนวนไทย ซึ่งเป็นข้อความสั้น ๆ แต่กินความมากไปใช้แทนข้อความยาว ๆ
ซึ่งต้องใช้เนื้อที่มาก ไม่เหมาะกับหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีหน้ากระดาษจำกัด เพื่อให้ข้อความสั้น
กระชับ กระชับรัด และสื่อความหมายได้กว้างขวาง ครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำแหน่ง
พาดหัวข่าว ซึ่งต้องการความเด่น สะดุดตา น่าสนใจ โดยใช้เนื้อที่ให้น้อยที่สุด ดังตัวอย่าง

เอเปกจบแบบ ผักนึ่งโหรงเหรง

(ผู้จัดการ : 19 พ.ย. 41)

ในกรณีนี้แทนที่จะต้องเขียนอธิบายว่า การประชุมครั้งนั้นได้เนื้อหาสาระน้อย ได้นำสำนวน “น้ำท่วมทุ่ง ผักนึ่งโหรงเหรง” ซึ่งหมายความว่า พุคมากแต่ได้เนื้อหาสาระน้อยไปใช้ แทน โดยตัดสำนวนส่วนหน้าคือ “น้ำท่วมทุ่ง” ออกไป ทำให้ข้อความตัวอย่างเป็นพาดหัวข่าวที่สั้น กระชับและได้เนื้อความตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

2. เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ ซึ่งหากเขียนตรง ๆ แล้ว อาจจะหยาบคายหรือ ทำให้เกิดความไม่สบายใจจึงนำมาสำนวนไทยมาใช้แทน ตัวอย่างเช่น

8 หน่อมกัลดมันรุม โทรมแคะเชิษฐ์สาว

(แนวหน้า : 8 ม.ค. 42)

สำนวน “กัลดมัน” หมายความว่า มีความรู้สึกในทางกามารมณ์อย่างรุนแรง ในบริบทนี้ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ขยาย “หน่อม” เพื่อแสดงพฤติกรรมในทางที่ไม่ดี แต่เมื่อใช้ สำนวน “กัลดมัน” แล้วดูไม่หยาบคายนัก

วางกฎเหล็กสั่งเซ็นชื่อเข้าเย็นสก๊ต ดร. โดคร่ม

(มตจีน : 27 พ.ย. 41)

สำนวน “โดคร่ม” (ราชบัณฑิตยสถาน,2525:112) หมายความว่า โดคจากเครื่องบิน โดยมีร่มชูชีพเป็นเครื่องพยุง หนิงงาน หนีโรงเรียน ในบริบทนี้ใช้ในความหมายว่า ดำรงหนิงงาน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง

ชี้กรณีลูกเหลิมลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

(ผู้จัดการ : 5 ต.ค. 41)

สำนวน “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” (ราชบัณฑิตยสถาน,2525:740) หมายความว่า ลูกย่อมไม่ต่างกับพ่อแม่มากนัก เมื่อใช้สำนวนนี้ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจได้ชัดเจน โดยไม่ต้องอธิบาย ความโดยละเอียด

บุยกกเค้าศาลากลางเหยียบจุมกพ้อเมือง

(สยามรัฐ : 15 ธ.ค. 41)

สำนวน “เหยียบจุมก” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:900) หมายความว่า บังอาจ
ลบหลู่ในบริบทนี้แสดงความหมายว่าได้ทำการอันอกอาจไม่ยำเกรงผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็น
ผู้ใหญ่ในสถานที่นั้น ทำให้เสียหน้า และเสียศักดิ์ศรีเป็นอันมาก

จัดอบรมแกะคำ

(แนวหน้า : 1 ก.พ. 42)

สำนวน “แกะคำ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:119) หมายความว่า คนที่ทำอะไรผิด
เพื่อนคิดฝูงในกลุ่มนั้น ๆ (ใช้ในทางไม่ดี) ในบริบทนี้ได้ใช้สำนวน “แกะคำ” แทนความหมาย
ดังกล่าว

3. เพื่อให้ข้อความมีรสชาติ กระทบอารมณ์ของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ
เหตุการณ์หรือสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวถึงได้อย่างลึกซึ้ง เห็นภาพได้ชัดเจนกว่าการอธิบาย หรือยกตัวอย่าง
ดังกล่าว

ประชาชนต้องทนกัดฟันใช้ไฟแพงมานานปี

(ไทยรัฐ : 1 ต.ค. 41)

สำนวน “กัดฟัน” ใช้ในความหมายว่า อุตทน

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขึ้นขันเป็นกระท้ำขาเดียว

(มติชน : 7 ต.ค. 41)

สำนวน “กระท้ำขาเดียว” ใช้ในความหมายว่า ขึ้นกรานไม่ยอมรับ

ปิดฝุ่นตัวเงินคลังแก้ถ้ำกระเป่าฉีก

(ไทยรัฐ : 20 ต.ค. 41)

สำนวน “กระเป่าฉีก” ใช้ในความหมายว่า ไม่มีเงิน

คดีโจรฆ่าสาวใช้ขัดท้ายเบนซ์มาสอบคนสนิทที่เกลือบเป็นหนอน

(เดลินิวส์ : 7 พ.ย. 41)

สำนวน “เกลือบเป็นหนอน” ใช้ในความหมายว่า คนในบ้านทำเรื่องไม่ดีเอง

มีชัยเดือนขลุ่ยปลอ่ฝรั่งระวังปรีนยา

(มติชน : 27 ธ.ค. 41)

สำนวน “ขลุ่ยปลอ่ฝรั่ง” ใช้ในความหมายว่า ทำกลอุบายให้ฝรั่งหลงเชื่อ

แกนนำ ชพน. อ้างไม่แตกแยกไม่มีคลื่นใต้น้ำ

(ข่าวสด : 26 ต.ค. 41)

สำนวน “คลื่นใต้น้ำ” ใช้ในความหมายว่า เหตุการณ์ภายนอกดูเหมือนเรียบร้อย แต่แท้จริงมีปัญหาคุกรุ่นอยู่ภายใน

ตำรวจได้สายสืบ ปลอ่ชื่อจับได้คาหนังคาเขา

(สยามรัฐ : 26 พ.ย. 41)

สำนวน “คาหนังคาเขา” ใช้ในความหมายว่า จับได้ในขณะที่กำลังกระทำผิดหรือพร้อมของกลาง

ปลอดจนมุมขอมเบรกตั้ง กก. ถกใหม่หนึ่งปีช

(ข่าวสด : 18 พ.ย. 41)

สำนวน “จนมุม” ใช้ในความหมายว่า ไม่มีทางหนี หมดหนทางสู้

หวังใหม่ได้ทีชี้แพะไล่ ความหาคนผิด

(สยามรัฐ : 12 พ.ย. 41)

สำนวน “ได้ทีชี้แพะไล่” ใช้ในความหมายว่า ช้าเคิมเมื่อผู้อื่นพลั้งพลาดลง

เสรีย้ายทิ้งทวนล้างบาง บธ.ก

(ไทยโพสต์ : 5 ต.ค. 41)

สำนวน “ทิ้งทวน” ใช้ในความหมายว่า ฉวยโอกาสทำเป็นครั้งสุดท้ายก่อนจะหมด

อำนาจ

รองเลขาธิการนายกฯ ทะลุกลางปล้อง เสนอให้ยุบ กทพ.

(แนวหน้า : 28 ต.ค. 41)

สำนวน “ทะลุกลางปล้อง” ใช้ในความหมายว่า พุคสอดขึ้นมาในเวลาที่เขากำลัง

พุดกันอยู่

มีชัยเดือนขุดบ่อล่อฝรั่งระวางปีรันยา

(มติชน : 27 ธ.ค. 41)

สำนวน “ขุดบ่อล่อฝรั่ง” ใช้ในความหมายว่า ทำกลอุบายให้ฝรั่งหลงเชื่อ

แกนนำ ชพน. อ้างไม่แตกแยกไม่มีคลื่นใต้น้ำ

(ข่าวสด : 26 ต.ค. 41)

สำนวน “คลื่นใต้น้ำ” ใช้ในความหมายว่า เหตุการณ์ภายนอกดูเหมือนเรียบร้อย แต่แท้จริงมีปัญหาคุกรุ่นอยู่ภายใน

ตำรวจได้สายสืบไปล่อซื้อจับได้คาน้ำคางเขา

(สยามรัฐ : 26 พ.ย. 41)

สำนวน “คาน้ำคางเขา” ใช้ในความหมายว่า จับได้ในขณะที่กำลังกระทำผิดหรือพร้อมของกลาง

ปลอดจนมุมขอมเบรคตั้ง กก. ตกใหม่หนังปึ้ง

(ข่าวสด : 18 พ.ย. 41)

สำนวน “จนมุม” ใช้ในความหมายว่า ไม่มีทางหนี หมดหนทางสู้

หวังใหม่ได้ที่ชี้แพะไล่ ความหาคนผิด

(สยามรัฐ : 12 พ.ย. 41)

สำนวน “ได้ที่ชี้แพะไล่” ใช้ในความหมายว่า ชำเคิมเมื่อผู้อื่นพลั้งพลาด

เสรีย้ายทิ้งทวนล้างบาง บธ.ก

(ไทยโพสต์ : 5 ต.ค. 41)

สำนวน “ทิ้งทวน” ใช้ในความหมายว่า ฉวยโอกาสทำเป็นครั้งสุดท้ายก่อนจะหมด

อำนาจ

รองเลขาธิการนายกฯ ทะลุกลางปล้อง เสนอให้ยุบ กทพ.

(แนวหน้า : 28 ต.ค. 41)

สำนวน “ทะลุกลางปล้อง” ใช้ในความหมายว่า พูดสอดขึ้นมาในเวลาที่เขากำลัง

พูดกันอยู่

เฉลิมอัคตัง รมต. ผิดฝาผิดตัว

(ข่าวสด : 7 ต.ค. 41)

สำนวน “ผิดฝาผิดตัว” ใช้ในความหมายว่า ไม่เหมาะสมกัน ไม่เข้ากัน

เอเปคจบแบบผักนึ่งโหรงเหรง

(ผู้จัดการ : 19 พ.ย. 41)

สำนวน “ผักนึ่งโหรงเหรง” ใช้ในความหมายว่า ไม่มีสาระ ไม่คุ้มค่า

เซ็นทรัลเทรดดิ้งถอดใจกำไรหด

(ข่าวสด : 20 ต.ค. 41)

สำนวน “ถอดใจ” ใช้ในความหมายว่า หมดกำลังใจ

ดิงนักวิชาการร้อนตัวยุบทรวง

(ไทยรัฐ : 12 ธ.ค. 41)

สำนวน “ร้อนตัว” ใช้ในความหมายว่า กลัวว่าความลำบากจะมาถึงตัว

โรงน้ำตาล ตีปีก เค็งประธาน กอ.น สำเร็จ

(ไทยรัฐ : 9 พ.ย. 41)

สำนวน “ตีปีก” ใช้ในความหมายว่า ดีใจมาก

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	136	32.69
2. ข่าวอาชญากรรม	46	11.06
3. ข่าวเศรษฐกิจ	110	26.44
4. ข่าวสังคม	89	21.39
5. ข่าวชาวบ้าน	8	1.92
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	14	3.36
8. ข่าวภูธร	10	2.40
9. ข่าวการศึกษา	3	0.007
รวม	416	100

จากตารางแสดงว่า มีการใช้สำนวนไทยเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์จำนวน 416 ครั้ง การใช้สำนวนไทยเขียนข่าวส่วนมาก (ร้อยละ 32.69) ใช้ในข่าวการเมือง ร้อยละ 26.44 ใช้ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.39 ใช้ในข่าวสังคม ร้อยละ 11.06 ใช้ในข่าวอาชญากรรม ร้อยละ 3.36 ใช้ในข่าวต่างประเทศ ร้อยละ 2.40 ใช้ในข่าวภูธรและร้อยละ 1.92 ใช้ในข่าวชาวบ้าน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวการเมือง
แยกตามตำแหน่งข่าว

ตำแหน่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. พาดหัวข่าว	69	50.73
2. วรรคหน้า	34	25
3. เนื้อข่าว	33	24.27
รวม	136	100

จากตารางแสดงว่า สำนวนไทยที่ใช้ในข่าวการเมืองส่วนมาก (ร้อยละ 50.73) ใช้ในพาดหัวข่าว ร้อยละ 25 ใช้ในวรรคหน้า และร้อยละ 24.27 ใช้ในเนื้อข่าว

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวเศรษฐกิจ
แยกตามตำแหน่งข่าว

ตำแหน่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. พาดหัวข่าว	72	65.46
2. วรรคนำ	24	21.82
3. เนื้อข่าว	14	12.72
รวม	136	100

จากตารางแสดงว่า สำนวนไทยที่ใช้ในข่าวเศรษฐกิจส่วนมาก (ร้อยละ 65.46) ใช้ในพาดหัวข่าว ร้อยละ 21.82 ใช้ในวรรคนำ และร้อยละ 12.72 ใช้ในเนื้อข่าว

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวสังคม
แยกตามตำแหน่งข่าว

ตำแหน่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. พาดหัวข่าว	40	44.95
2. วรรคหน้า	19	21.35
3. เนื้อข่าว	30	33.70
รวม	136	100

จากตารางแสดงว่า สำนวนไทยที่ใช้ในข่าวสังคมส่วนมาก (ร้อยละ 44.95) ใช้ในพาดหัวข่าว ร้อยละ 33.70 ใช้ในเนื้อข่าว และร้อยละ 21.35 ใช้ในวรรคหน้า

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่ใช้ในข่าวอาชญากรรม
แยกตามตำแหน่งข่าว

ตำแหน่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. พาดหัวข่าว	34	73.91
2. บรรณานำ	8	17.39
3. เนื้อข่าว	4	8.70
รวม	136	100

จากตารางแสดงว่า สำนวนไทยที่ใช้ในข่าวอาชญากรรมส่วนมาก (ร้อยละ 73.91) ใช้ในพาดหัวข่าว ร้อยละ 17.39 ใช้ในบรรณานำ และร้อยละ 8.70 ใช้ในเนื้อข่าว

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนครั้งและร้อยละของสำนวนไทยที่พบในตำแหน่งข่าว
แยกตามชื่อหนังสือพิมพ์

ตำแหน่งการใช้สำนวน ในข่าว หนังสือพิมพ์	พาดหัวข่าว		วรรคหน้า		เนื้อข่าว		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ไทยรัฐ	25	10.55	20	21.74	18	20.69	63	15.14
2. เติลนิวส์	19	8.02	11	11.96	8	9.20	38	9.14
3. บ้านเมือง	18	7.59	4	4.35	9	10.34	31	7.45
4. มติชน	22	9.28	8	8.70	9	10.34	39	9.38
5. สยามรัฐ	45	18.99	15	16.3	3	3.45	63	15.14
6. ข่าวสด	13	5.49	6	6.52	8	9.20	27	6.49
7. แนวหน้า	36	15.19	11	11.96	9	10.34	56	13.46
8. ไทยโพสต์	26	10.97	10	10.87	16	18.32	52	12.5
9. ผู้จัดการรายวัน	33	13.92	7	7.61	7	8.05	47	11.30
รวม	237	100	92	100	87	100	416	100

จากตารางแสดงว่า สำนวนไทยส่วนมาก (ร้อยละ 15.14) พบในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ร้อยละ 13.46 พบในหนังสือพิมพ์แนวหน้า ร้อยละ 12.50 พบในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ร้อยละ 11.30 พบในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เมื่อวิเคราะห์การใช้สำนวนไทยแยกตามตำแหน่งข่าวพบว่า มีการใช้สำนวนไทยในตำแหน่งพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากที่สุด ร้อยละ 18.99 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์แนวหน้า ร้อยละ 15.19 และผู้จัดการรายวัน ร้อยละ 13.92 ส่วนการใช้สำนวนไทยในตำแหน่งวรรคหน้า พบว่าใช้ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด ร้อยละ 21.74 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ร้อยละ 16.3 และหนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์แนวหน้า ร้อยละ 11.96 การใช้สำนวนไทยในตำแหน่งเนื้อข่าวพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้มากที่สุด ร้อยละ 20.69 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ร้อยละ 18.32 และหนังสือพิมพ์บ้านเมือง มติชน แนวหน้า ร้อยละ 10.34

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	14	22.22
2. ข่าวอาชญากรรม	8	12.70
3. ข่าวเศรษฐกิจ	21	33.33
4. ข่าวสังคม	15	23.81
5. ข่าวชาวบ้าน	1	1.59
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	2	3.18
8. ข่าวเกษตร	1	1.59
9. ข่าวการศึกษา	1	1.59
รวม	63	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 63 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 33.33) ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 23.81 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม ร้อยละ 22.22 ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 12.70 ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรม ร้อยละ 1.59 ปรากฏอยู่ในข่าวเกษตร ข่าวการศึกษาและข่าวชาวบ้าน

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	6	15.79
2. ข่าวอาชญากรรม	7	18.42
3. ข่าวเศรษฐกิจ	10	26.32
4. ข่าวสังคม	10	26.32
5. ข่าวชาวบ้าน	1	2.63
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	2	5.26
8. ข่าวภูธร	2	5.26
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	38	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จำนวน 38 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 26.32) ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจและข่าวสังคม ร้อยละ 18.42 ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรม ร้อยละ 15.79 ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 5.26 ปรากฏอยู่ในข่าวต่างประเทศและข่าวภูธร และร้อยละ 2.63 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้าน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	17	54.84
2. ข่าวอาชญากรรม	2	6.45
3. ข่าวเศรษฐกิจ	4	12.9
4. ข่าวสังคม	5	16.13
5. ข่าวชาวบ้าน	2	6.45
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	-	-
8. ข่าวภูธร	1	3.23
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	31	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์บ้านเมือง จำนวน 31 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 54.84) ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 16.13 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม ร้อยละ 12.9 ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 6.45 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้าน ข่าวอาชญากรรม และร้อยละ 3.23 ปรากฏอยู่ในข่าวภูธร

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์มติชน
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	12	30.77
2. ข่าวอาชญากรรม	3	7.69
3. ข่าวเศรษฐกิจ	12	30.77
4. ข่าวสังคม	8	20.51
5. ข่าวชาวบ้าน	1	2.56
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	3	7.69
8. ข่าวธุรกิจ	-	-
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	39	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน จำนวน 39 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 30.77) ปรากฏอยู่ในข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 20.51 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม ร้อยละ 7.69 ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรมและข่าวต่างประเทศ และ ร้อยละ 2.56 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้าน

**ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
แยกตามประเภทข่าว**

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	16	25.40
2. ข่าวอาชญากรรม	17	26.98
3. ข่าวเศรษฐกิจ	14	22.22
4. ข่าวสังคม	13	20.64
5. ข่าวชาวบ้าน	1	1.59
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	1	1.59
8. ข่าวภูธร	1	1.59
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	63	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ จำนวน 63 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 26.98) ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรม ร้อยละ 25.4 ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 22.22 ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 20.64 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม และ ร้อยละ 1.59 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้าน ข่าวต่างประเทศ และข่าวภูธร

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ข่าวสด
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	12	44.44
2. ข่าวอาชญากรรม	3	11.11
3. ข่าวเศรษฐกิจ	3	11.11
4. ข่าวสังคม	7	25.93
5. ข่าวชาวบ้าน	1	3.7
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	-	-
8. ข่าวภูธร	1	3.7
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	27	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์ข่าวสด จำนวน 27 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 44.44) ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 25.93 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม ร้อยละ 11.11 ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรม และร้อยละ 3.7 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้าน และข่าวต่างประเทศ

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์แนวหน้า
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	23	41.07
2. ข่าวอาชญากรรม	5	8.93
3. ข่าวเศรษฐกิจ	10	17.86
4. ข่าวสังคม	13	17.86
5. ข่าวชาวบ้าน	1	1.79
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	1	1.79
8. ข่าวภูธร	33	5.36
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	56	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์แนวหน้า จำนวน 56 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 41.07) ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 17.86 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคมและข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 8.93 ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรม ร้อยละ 5.36 ปรากฏอยู่ในข่าวภูธร และร้อยละ 1.79 ปรากฏอยู่ในข่าวชาวบ้านและข่าวต่างประเทศ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	24	46.15
2. ข่าวอาชญากรรม	1	1.92
3. ข่าวเศรษฐกิจ	13	25
4. ข่าวสังคม	10	19.23
5. ข่าวชาวบ้าน	-	-
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	1	1.92
8. ข่าวภูธร	1	1.92
9. ข่าวการศึกษา	2	3.85
รวม	52	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ จำนวน 52 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 46.15) ปรากฏอยู่ในข่าวการเมือง ร้อยละ 25 ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 19.23 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม ร้อยละ 3.85 ปรากฏอยู่ในข่าวการศึกษา และ ร้อยละ 1.92 ปรากฏอยู่ในข่าวอาชญากรรม ข่าวต่างประเทศ และข่าวภูธร

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
แยกตามประเภทข่าว

ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าวการเมือง	12	25.53
2. ข่าวอาชญากรรม	-	-
3. ข่าวเศรษฐกิจ	23	48.94
4. ข่าวสังคม	8	17.02
5. ข่าวชาวบ้าน	-	-
6. ข่าวอุบัติเหตุ	-	-
7. ข่าวต่างประเทศ	4	8.51
8. ข่าวเกษตร	-	-
9. ข่าวการศึกษา	-	-
รวม	47	100

จากตารางแสดงว่า มีสำนวนไทยปรากฏในข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
จำนวน 47 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 48.94) ปรากฏอยู่ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 25.53 ปรากฏอยู่ใน
ข่าวการเมือง ร้อยละ 17.02 ปรากฏอยู่ในข่าวสังคม และร้อยละ 8.51 ปรากฏอยู่ในข่าว
ต่างประเทศ

2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน และปัญหาการใช้สำนวนไทย

2.1 ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว

สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวมี 3 ลักษณะ คือ สำนวนเดิมที่คงรูปและความหมาย ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนและสำนวนผิกรูป ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์

ที่	ลักษณะสำนวนไทย	จำนวน	ร้อยละ
1.	สำนวนเดิมที่คงรูปและความหมาย	94	35.20
2.	ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน	100	37.46
3.	สำนวนผิกรูป	73	27.34
รวม		267	100

จากตารางแสดงว่า การนำสำนวนไทยไปใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์ มีการใช้สำนวน 3 ลักษณะ ส่วนมาก (ร้อยละ 37.46) เป็นการใช้ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ร้อยละ 35.20 เป็นการใช้สำนวนเดิมที่คงรูปและความหมาย และร้อยละ 27.34 เป็นการใช้สำนวนผิกรูป

2.1.1 ใช้สำนวนเดิมที่คงรูปและคงความหมายเดิม จำนวน 94 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 35.20 เป็นการใช้สำนวนไทยที่คนทั่วไปรู้จักและเคยใช้กันอยู่แล้ว เป็นสำนวนที่เขียนตาม สำนวนเดิมอย่างถูกต้องครบถ้วน และใช้ความหมายเดิม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ดี ดังตัวอย่าง

รพท. ชี้กงเกวียนกำเกวียนทางธุรกิจ เบงค์ปล่อยลูกค้าตายตัวเองตายตาม
(แนวหน้า : 16 ต.ค. 41)

สำนวน “กงเกวียนกำเกวียน” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:2) หมายความว่า เวนสนองเวร กรรมสนองกรรม เช่น ทำแก่เขาอย่างไร เขาก็ทำแก่ตนอย่างนั้น เป็นกงเกวียน กำเกวียน การหมุนเวียนไปตามสภาพ เช่น อันทุกข์โศกโรครภัยในมนุษย์ ไม่รู้สุดสิ้นลงที่ตรงไหน เหมือนกงเกวียนกำเกวียนเวียนรว จงหักใจเสียเถิดเจ้าเขาวมาลัย

คดีโจรฆ่าสาวใช้ยัดท้ายเบนซ์มุ่งสอบคนสนิท ชี้เกลือเป็นหนอน
(สยามรัฐ : 12 ม.ค. 42)

สำนวน “เกลือเป็นหนอน” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:111) หมายถึง คนในบ้าน หรือพวกเดียวกันคิดคดทรยศ

หวังใหม่ได้ทีชีปะไล่ควานหาคนผัด
(สยามรัฐ : 12 พ.ย. 41)

สำนวน “ได้ทีชีปะไล่” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:312) หมายถึง ช้าเต็มเมื่อผู้อื่น เพื่องพ่ล้าลง

ทหารสังระวังแท้ป โทศัพท์ ชิไอเอ ตีปลาหน้าไซ หวังบีม
(ไทยโพสต์ : 4 ก.พ. 42)

สำนวน “ตีปลาหน้าไซ” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:350) หมายถึง พุดหรือทำให้ กิจการของผู้อื่นซึ่งกำลังดำเนินไปด้วยดีกลับเสียไป

คดีปึงปลาประชดแหมว คม. ยกทิมลาออกหลังซักฟอก 7 รมต.

(ไทยโพสต์ : 25 พ.ย. 41)

สำนวน “ปึงปลาประชดแหมว” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:535) หมายความว่า ทำประชดหรือแค้นคั้น ซึ่งรังแต่จะเสียประโยชน์ มักพูดเข้าคู่กับ หุงข้าวประชดหมาว่า หุงข้าวประชดหมา ปึงปลาประชดแหมว

สนั่นอ้างตัดญาติลูกหลานแล้ว ยันคดี วูลฟังก “ไม่เป็นมวยล้ม”

(ผู้จัดการ : 9 ก.พ. 42)

สำนวน “มวยล้ม” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:632) หมายความว่า การต่อสู้หรือเรื่องราวที่ดูเหมือนเอาจริงเอาจัง แต่กลับไม่จริงหรือเลิกกันไป

ตำรวจยื่นหมยขึ้นแหมวพ่อค้าไม้สลายมือบปิดถนนแม่สอด

(ไทยโพสต์ : 28 ธ.ค. 41)

สำนวน “ยื่นหมยขึ้นแหมว” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:676) หมายถึง แลกกันโดยต่างฝ่ายต่างให้และรับในเวลาเดียวกัน

โยนกลองรูปยักษ์ถล่มหาคนรับผิดชอบไม่ได้

(ผู้จัดการ : 4 พ.ย. 41)

สำนวน “โยนกลอง” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:682) หมายความว่า โยนภาระไปให้คนอื่น

โจรเมืองกรุงถือฤกษ์ส่งท้ายสิ้นเดือนแรกของปีกระต่ายนุกฉวางคองเห่า

(สยามรัฐ : 1 ก.ย. 42)

สำนวน “ฉวางคองเห่า” (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:720) หมายถึง บังอาจลักขโมยหรือล่อลวงเอาทรัพย์สินเป็นต้น จากผู้ที่นำแรงงาน

2.1.2 มีการใช้สำนวนพิศารูป 73 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 27.34 เป็นการใช้สำนวนที่เปลี่ยนแปลงรูปจากสำนวนเดิมหรือเรียกว่า พิศารูป โดยเปลี่ยนแปลงบางส่วนของสำนวนนั้น การเปลี่ยนแปลงอาจมีการตัดบางส่วนของสำนวนออกไป เปลี่ยนคำบางคำ หรือเพิ่มคำเข้ามา แต่ยังคงความหมายของสำนวนไว้ ทั้งนี้เพื่อให้สำนวนเหล่านั้นดูใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้อ่านมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

ลูกสาวอาคิโนเล็กสามีนักแสดงปิศาจรักได้ศอก

(สยามรัฐ: 2 ก.พ. 42)

สำนวน “รักได้ศอก” เปลี่ยนแปลงมาจาก สำนวน “กินน้ำได้ศอก” ซึ่งหมายความว่า จำต้องเป็นรองเขา ไม่เทียมหน้า เทียมตาเท่า (มักหมายถึงเมียน้อยที่ต้องขอมลงให้แก่เมียหลวง)

พินรงแมลงเม่าจะลุยถล่มตลาดหุ้นอีกแล้ว

(ไทยรัฐ: 5 พ.ย. 41)

สำนวน “แมลงเม่า” เปลี่ยนแปลงมาจากสำนวน “แมลงเม่าเข้าไฟ” ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่หลงผิดเข้าไปหาที่ตาย

รัฐยอมแมวแก่นี่มีอบ

(ผู้จัดการ: 10 ก.พ. 42)

สำนวน “ยอมแมว” เปลี่ยนแปลงมาจากสำนวน “ยอมแมวชาย” ซึ่งหมายความว่า หลอกหลวงเอาง่าย ๆ โดยเอาของไม่คิมาคบแต่งเสียใหม่ให้หลงเชื่อว่าดีแล้วให้ไป

กรุงไทยหัวใสจับลูกค้าอาบเหงื่อต่างน้

(เคลนิวิสต์: 2 พ.ย. 41)

สำนวน “อาบเหงื่อต่างน้” เปลี่ยนแปลงมาจากสำนวน “อาบเหงื่อต่างน้ำ” ซึ่งหมายความว่า ทำงานหนัก ทำงานโดยใช้กำลังกายเต็มที่

จากการศึกษาสำนวนผิดรูปทั้ง 73 สำนวน พบว่ามีการผิดรูป โดยการเปลี่ยนแปลง สำนวนใน 4 ลักษณะ คือ เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน ตัดคำ หรือข้อความในสำนวน เติมคำหรือข้อความในสำนวน และเปลี่ยนตัดและเติมคำหรือข้อความในสำนวน ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้สำนวนไทยผิดรูปในหนังสือพิมพ์ แยกตามลักษณะปัญหา

ลักษณะปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน	27	37
2. ตัดคำหรือข้อความในสำนวน	36	49.3
3. เติมคำหรือข้อความในสำนวน	2	2.7
4. เปลี่ยนตัดและเติมคำหรือข้อความในสำนวน	8	11
รวม	73	100

จากตารางแสดงว่า มีการใช้สำนวนไทยผิดรูปในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์ จำนวน 73 สำนวน ส่วนมาก (ร้อยละ 49.3) ผิดรูปในลักษณะตัดคำหรือข้อความในสำนวน ร้อยละ 37 ผิดรูปในลักษณะเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน ร้อยละ 11 ผิดรูปในลักษณะเปลี่ยนตัดและเติมคำหรือข้อความในสำนวน และร้อยละ 2.7 ผิดรูปในลักษณะเติมคำหรือข้อความในสำนวน

2.1.3 มีการใช้ถ้อยคำที่เป็นสำนวน 100 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 37.46 หมายถึง การใช้คำหรือกลุ่มคำ ซึ่งปกติใช้ในความหมายหนึ่งแล้วได้นำมาใช้ในอีกความหมายหนึ่ง เป็นสำนวนใหม่ที่ใช้สื่อสารกันอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในการเขียนข่าว เพราะถ้อยคำลักษณะนี้จะสั้น กระชับ แต่ให้อารมณ์ และความรู้สึกได้ดี ดังตัวอย่าง

รง. น้ำตาลกร่างเต็มพิกัดดอกหน้าสุวจน์ มือไม่ถึง

(สยามรัฐ: 27 ต.ค. 41)

มือไม่ถึง เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวน หมายถึง ยังมีความสามารถไม่พอ

ลอยแพ ลูกหนีบีบีซี วอนรัฐหาทุนฟื้นฟูธุรกิจ

(แนวหน้า: 6 พ.ย. 41)

ลอยแพ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวน หมายถึง ไม่รับผิดชอบอีกต่อไป

อุตสาหกรรมเหล็กวิกฤต 20 โรงเหล็กใกล้ม้วนเสื่อ

(สยามรัฐ: 31 ต.ค. 41)

ม้วนเสื่อ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวน หมายถึง ขาดทุน เลิกสัมภาระ

อังกฤษเพื่อนยามยากลงขันกู้วิกฤต ศก. ไทย

(มติชน: 27 พ.ย. 41)

ลงขัน เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวน หมายถึง ร่วมบริจาค ร่วมให้เป็นกองทุน

รวมศอกกลับไอเอ็มเอฟทำขวัญผวาประเมินเศรษฐกิจไทยรับไม่ได้

(แนวหน้า: 30 พ.ย. 41)

ศอกกลับ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวน หมายถึง พุคย้อน ตอบโต้

จะเห็นว่าการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันมีการนำสำนวนมาประกอบ การเขียนอยู่จำนวนมาก การนำสำนวนมาใช้มีทั้งลักษณะการใช้สำนวนเดิมที่คงรูปและคง ความหมาย การใช้สำนวนผิดรูปคือ การใช้สำนวนเดิมแต่เปลี่ยนคำบางคำเพื่อให้ดูแปลกตาออกไป แต่ยังคงความหมาย การใช้สำนวนเดิมแต่ตัดมาใช้เพียงบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่จะตัดจากสำนวนที่ ก่อนข้างยาว ซึ่งเมื่อตัดบางส่วนออกแล้วนำมาใช้ประกอบบริบทของข่าว ก็ยังสามารถเข้าใจ ความหมายได้เช่นเดียวกับสำนวนเดิม และมีการนำถ้อยคำที่ใช้กันอยู่มาเพิ่มคำเข้าไปบ้างเล็กน้อย เพื่อสร้างความเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยที่ความหมายของสำนวนยังคงเดิมอยู่ นอกจากนั้นผู้เขียน ได้นำถ้อยคำสำนวนใหม่ตามยุคสมัยมาใช้ในการเขียนข่าวด้วย

2.2 ปัญหาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการศึกษาปัญหาการนำสำนวนไทยไปใช้เขียนข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย พบว่ามีปัญหาจากการใช้สำนวนผิดรูป ซึ่งเป็นความบกพร่องที่เกิดจากผู้เขียนนำสำนวน ไปใช้ไม่ถูกต้อง โดยตัดแปลง พลิกแพลงสำนวนเดิมที่มีใช้กันอยู่แล้ว ด้วยการเปลี่ยน ตัด เติม ฯลฯ คำหรือข้อความในสำนวนเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการนำเสนอข่าว บางครั้งทำให้ความหมาย หนักแน่น ชัดเจนขึ้นหรือบางครั้งความหมายเปลี่ยนเป็นตรงกันข้าม สำนวนที่มีการตัดแปลงเช่นนี้ จะมีรูปไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา บางครั้งสำนวนนั้นอาจยังมีเค้าของสำนวนเดิมอยู่บ้าง หรืออาจจะไม่มีเค้าเดิมอยู่เลย ซึ่งเป็นปัญหาในการสื่อสารกับผู้อ่าน

สำนวนผิดรูปที่พบในการศึกษาครั้งนี้มีทั้งสิ้น 73 สำนวน ลักษณะของการผิดรูป สามารถจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

- 2.2.1 เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในสำนวน
- 2.2.2 ตัดคำหรือข้อความในสำนวน
- 2.2.3 เติมคำหรือข้อความในสำนวน
- 2.2.4 เปลี่ยน ตัด และเติมคำหรือข้อความในสำนวน

2.2.1 สำนวนที่เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความ

สำนวนที่เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความเป็นสำนวนที่ผิดรูปจากสำนวนเดิม โดยการ เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความข้างหน้า ตรงกลาง และข้างหลังของสำนวนเดิม โดยคำหรือข้อความ ที่เปลี่ยนนี้มักจัดอยู่ในประเภทเดียวกันหรือมีความหมายคล้ายคลึงกัน บางครั้งจะเป็นคำที่มี ความหมายตรงข้ามกัน การตัดแปลงรูปสำนวนโดยวิธีนี้ทำให้ความหมายของสำนวนเปลี่ยนแปลง ไปบ้างหรือเปลี่ยนความหมายไปเลยก็มี แต่ส่วนใหญ่แล้วสำนวนเหล่านี้จะยังคงมีเค้าความหมาย ของสำนวนเดิมอยู่

“แฉ้มไต้” เป็นสำนวนที่ใช้ผิครูป สำนวนที่ถูกตั้งคือ “แบไต้” ซึ่งหมายความว่า ตีแผ่หรือเปิดเผยความลับหรือความในใจ สำนวนนี้เปลี่ยนคำว่า แบ เป็น แฉ้ม แแบเป็นคำกริยา แปลว่า แผ่ให้แบนออก เช่น แแบมือ, การแผ่ออก เช่น แแบหนังสือไว้ อาการที่ตีแผ่หรือวางทิ้งไว้ อย่างไม่เอาใจใส่ เป็นต้น เช่น นอนแบ เปิดแบไว้ ทิ้งแบไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:489) ส่วนแฉ้ม เป็นคำกริยา แปลว่า เปิดแต่น้อย ๆ เช่น แฉ้มประตุ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 :211) คำว่าแฉ้มไต้ จึงให้ความหมายตรงข้ามกับแบไต้ แปลว่าเปิดเผยเรื่องเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม สำนวนแฉ้มไต้ ในข้อความนี้อาจต้องการแสดงความสำคัญของเรื่องที่เก็บไว้และเร้าความสนใจของผู้อ่านให้อยากรู้ อยากเห็นและสนใจมากกว่าแบไต้ก็ได้

รัฐสภา 2541 เมื่อสภาสูงเป็น ตราข่างข้างแคว

(ไทยโพสต์ : 4 ม.ค. 42)

“ตราข่างข้างแคว” เป็นสำนวนที่ใช้ผิครูป สำนวนที่ถูกตั้งคือ “หอกข้างแคว” ซึ่งหมายความว่า ศัตรูข้างตัว “หอกข้างแคว” หมายถึง หอกที่มักคิดไว้กับแควสำหรับผู้นั่งแคว หยิบได้สะดวก การที่หอกปักติดอยู่กับแคว เพื่อประโยชน์ผู้นั่งแควนี้อาจจะเป็นโทษก็ได้ เช่น บรรวาทที่ไม่มีอาวุธ เมื่อคิดทรยศก็เป็นโอกาสที่จะฉวยหอกนั้นมาเป็นอาวุธใช้แทงผู้นั่งแควได้ง่ายทันที ดังนั้นจึงเกิดสำนวน “หอกข้างแคว” หมายถึง ศัตรูข้างตัว หรือผู้ที่ตามปกติวิสัยไม่ถูกกัน มาอยู่ด้วยกัน เช่น พ่อเลี้ยง ลูกเลี้ยง วันใดวันหนึ่งศัตรูหรือลูกเลี้ยงก็อาจจะทำร้ายเอาได้ (กาญจนาคพันธุ์, 2541:620) ส่วนตราข่างประกอบด้วย คำว่า ตรา ซึ่งหมายถึงเครื่องหมายที่มี ลวดลายและทำเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับประทับเป็นสำคัญ เป็น คำกริยา หมายถึงประทับเป็นสำคัญ เช่น ตราไว้กำหนดไว้ จดจำไว้ (กาญจนาคพันธุ์, 2541:320) ตราข่างจึงหมายถึง ตราที่ทำด้วยข่าง สำหรับประทับบนกระดาษ เป็นเอกสารแสดงสิทธิต่าง ๆ ความหมายของข้อความที่ใช้สำนวนนี้ จึงหมายความว่า เมื่อวุฒิสภาเป็นฝ่ายเดียวกับสภาผู้แทนราษฎร การปฏิบัติงานก็จะสะดวกง่ายดาย ไม่มีผู้คัดค้าน ไม่มีการขัดขวาง เพราะมีความเห็นไปในทางเดียวกัน สำนวน “ตราข่างข้างแคว” ยังแสดงความรู้สึกไม่พอใจ และเห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะการนำตราข่างมาใช้ร่วมกับข้างแคว ซึ่งเคย ให้ความหมายในเชิงมีอันตราข่างข่าง แต่เมื่อเปลี่ยนเป็นตราข่าง ซึ่งคู่มือค้าน้อยลง และยังเป็น การประเมินบุคคลที่เกี่ยวข้องไปในทางที่ไม่ดีด้วย

การคัดแปลงสำนวนโดยการเปลี่ยนคำข้างหน้านี้ คำที่นำมาเปลี่ยนจะเป็นคำที่มีความหมายไปในทำนองเดียวกับคำเดิม หรือตรงข้ามกับคำเดิม แต่มักจะแสดง ความหมายที่เน้นหนักขึ้นกว่าเดิม บางสำนวนให้ความรู้สึกที่ สุภาพขึ้น หรือมีการประชดประชันอีกด้วย

- (2) เปลี่ยนกลาง มี 3 ส่วนน ได้แก่
จับปลาหลายมือ ชนักคาหลัง คีคซิงนาง

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
จับปลาหลายมือ	จับปลาสองมือ
ชนักคาหลัง	ชนักติดหลัง
คีคซิงนาง	คีคหน้านาง

สำนวนผิครูปโดยเปลี่ยนกลาง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความตอนกลางสำนวนเดิม แล้วนำมาใช้ในการเขียนข่าว ดังตัวอย่าง

หัวโจกช่างกล มีชนักคาหลัง

(ไทยรัฐ : 20 พ.ย. 41)

สำนวน “ชนักคาหลัง” เป็นสำนวนที่ใช้ผิครูป สำนวนที่ถูกดอง คือ “ชนักติดหลัง” ซึ่งหมายความว่า ความชั่วหรือความผิดที่ยังติดตัวอยู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:254) โดยเปลี่ยน คีค เป็น คา คีคมีความหมายว่า คงอยู่หรือทำให้คงอยู่ เช่น ลีคคีคคีค ลีคคีคคีค ส่วน คา แปลว่า ค้างอยู่ คีคอยู่ เช่น ก้างคาปาก คาด้วยคาซาม ส่วน ชนัก หมายถึง เครื่องแทงสัตว์ชนิดหนึ่งทำด้วยเหล็ก ปลายเป็นรูปลูกศร มีด้ามยาวมีเชือกชักเมื่อเวลาพุ่งไปถูกสัตว์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:254) ถ้าพิจารณาความหมายของสำนวนเดิมกับสำนวนใหม่เปรียบเทียบกันจะเห็นว่า ชนักคาหลัง ให้น้ำหนักความหมายได้มากกว่า เพราะคูประหนึ่งว่าความผิดที่ติดตัวอยู่นั้นรุนแรงมาก หากจะลบเลือนได้ การเปลี่ยนแปลงคำลักษณะนี้ อาจทำให้ผู้อ่านจดจำไว้และคิดว่าถูกต้อง และอาจนำไปใช้ต่อด้วยความเข้าใจผิด นอกจากนั้นเมื่อใช้คำว่า คา จะให้ความรู้สึกว่าไม่สุภาพ

B M W ตักทึงขนครกิจ สิ้นสุดขนครกิจจับปลาหลายมือ

(ผู้จัดการ : 5 ธ.ค. 41)

สำนวน “จับปลาหลายมือ” เป็นสำนวนที่ใช้ผิดรูป เพราะมีการเปลี่ยนแปลงคำกลางในสำนวน “จับปลาสองมือ” ซึ่งหมายความว่า ทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ผลย่อมไม่ดี (เพ็ญแข วิจารณ์, 2523:45) โดยการเปลี่ยนคำว่า สอง เป็น หลาย ซึ่งแปลว่า มาก ทำให้ได้ภาพที่แสดงความสับสนยิ่งขึ้นว่าต้องช่วยกันหลายคน เพื่อทำงานหลาย ๆ อย่างให้สำเร็จในเวลาเดียวกัน ซึ่งคงจะเป็นเรื่อง ไม่ดีและคงประสบผลสำเร็จไม่มากนักจึงทำให้ผู้ที่ร่วมทำธุรกิจด้วยไม่ยอมร่วมมือด้วยอีกต่อไป

หนุ่มเศรษฐีแก่นศึกชิงนางสังหารโหด 3 ศพ

(สยามรัฐ : 11 พ.ย. 41)

สำนวน “ศึกชิงนาง” เป็นสำนวนที่ใช้ผิดรูป เพราะมีการเปลี่ยนแปลงคำกลางในสำนวนโดยใช้ “ชิง” แทน “หน้า” สำนวนที่ถูกดัดคือ “ศึกหน้านาง” หมายความว่า วิวาท ต่อสู้ชกต่อย ตีฟัน แทงกัน ฯลฯ ต่อหน้าหญิงที่ต่างฝ่ายติดพันมันหมายจะได้เป็นคู่ครอง เป็นการแย่งผู้หญิงกัน (กาญจนาคพันธุ์, 2541:549) ซึ่งความจริงความหมายของสำนวนนี้ก็เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อความนี้แล้ว แต่ผู้เขียนข่าวต้องการจะเน้นว่าเป็นการ “ชิง” ผู้หญิงและต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย และตรงตามความประสงค์จึงทำให้สำนวนผิดรูปไป

(3) เปลี่ยนหลัง มี 15 สำนวน ได้แก่

กระเป๋าน้ำร้อน ขุดบ่อล่อฝรั่ง คอระดาดบ ถ่มน้ำลายรดหน้า ปลาชิวปลาสร้อย ปันหู ปิดปากกันนิ้ว ปิดประตูตีความ เป่ากระหม่อม ไม้หลักปักขี้ควาย แม่ม่ายเรือพวง แร้งทิ้ง ล้าเส้น หัวเรื่อนำร่อง อาบเหงื่อข้างนี้

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
กระเป๋าทึก	กระเป๋ามา
ชูดบ่อล่อฝรั่ง	ชูดบ่อล่อปลา
คอรอคดาบ	คอขาดบาดตาย
ถ่มน้ำลายรดหน้า	ถ่มน้ำลายรดฟ้า
ปลาชิวปลาสร้อย	ปลาชิวปลาซ่า
ปิ่นหู	ปิ่นหัว
ปิดขากันนิ้ว	ปิดขาก้าวี่
ปิดประตูตีความ	ปิดประตูตีแมว
เป่ากระหม่อม	เป่าหัว
ไม้หลักปักจี้ควาย	ไม้หลักปักเลน
แม่ม่ายเรือฟาง	แม่ม่ายลูกติด
แรงทั้ง	แรงกิน
ล้าเส้น	ล้าหน้า
หัวเรื่อนำร่อง	หัวเรือใหญ่
อาบเหงื่อต่างน้ำ	อาบเหงื่อต่างน้ำ

สำนวนที่ผิครูปโดยการเปลี่ยนหลัง หมายถึง การเปลี่ยนคำหรือข้อความตอนท้ายของสำนวนเดิมเสียใหม่ ดังตัวอย่าง

เดือนสุเทพเตรียมคอรอคดาบฝ่ายค้าน

(ไทยรัฐ : 21 ธ.ค. 41)

สำนวน “คอรอคดาบ” เป็นสำนวนที่ใช้ผิครูป สำนวนที่ถูกต้องคือ “คอขาดบาดตาย” ซึ่ง “คอขาด” หมายถึง ถูกตัดคอกขาด คือมีโทษถึงตัดหัว “คอขาดบาดตาย” เป็นสำนวนหมายถึงเรื่องสำคัญที่อาจถึงเสียชีวิตได้ โดยผู้เขียนเปลี่ยนแปลงสำนวนเลียนแบบสำนวนเดิม โดยคงคำว่าคอไว้แล้วเปลี่ยนขาดบาดตาย เป็น รอคดาบ แต่ความหมายไม่ร้ายแรงเท่า เพียงแต่ต้องการนำเสนอว่า สิ่งที่จะต้องพบนั้นมีอันตรายต้องเสี่ยงอาจจะเจ็บหรือถึงตายได้ แต่การใช้คำว่า รอค ทำให้ความหมายของสำนวนไม่ชัดเจน ว่า เขาคอผ่านดาบหรืออันตรายมาได้ หรือ สิ่งทีพบนั้น

มีอันตรายราวกับจะต้องเอาคอคอดระหว่างคาบของฝ่ายค้าน ซึ่งถ้าเขียนว่า รอด จะหมายถึงความหมายแรก แต่ถ้าเป็นลอคจะเป็น ความหมายที่ 2 การนำเสนอข่าวโดยการใช้อำนาจก้ำกึ่งกัน ดังนั้นการนำเสนอลักษณะนี้จึงอาจมีผลต่อการรับสารของผู้อ่านได้

เสนอรัฐ ขอชูปบ่อล่อฝรั่ง

(มติชน : 27 ธ.ค. 41)

สำนวน “ชูปบ่อล่อฝรั่ง” เป็นสำนวนที่ใช้ผิดรูป สำนวนที่ถูกต้องคือ “ชูปบ่อล่อปลา” ซึ่งหมายความว่า ทำกลอุบายอย่างใดอย่างหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่งหลงเชื่อ ใช้กับบุคคลก็ได้ (กาญจนาคพันธุ์, 2541:82) ได้มีการเปลี่ยนคำหลังโดยการนำคำว่า ฝรั่งมาใช้แทนปลา เพื่อต้องการแสดงความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ว่าต้องการให้ชาวต่างประเทศมาร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าพิจารณาในแง่ของการใช้คำและความหมายแล้ว ไม่สอดคล้องกัน เพราะการชูปบ่อไม่น่าจะล่อฝรั่งได้ และในแง่ของความหมายจะทำให้เกิดความรู้สึกว่า เราถูกฝรั่งเกินไป เพราะใช้คำตรงและและความหมายชัดเจนไปคูไม่เหมาะสม และการที่ข่าวเขียนอย่างนี้จะทำให้อ่านนำไปใช้เล่นสำนวนอื่น ๆ ต่อไป ทำให้เข้าใจผิด และใช้ผิดกันมากขึ้นว่าจะชูปบ่อล่อ...อะไรก็ได้ อันจะทำให้มีใช้สำนวนได้ไม่ถูกต้องต่อไป

(4) เปลี่ยนทั้งหมด มี 1 สำนวน ได้แก่ โยนจี้ใส่

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
โยนจี้ใส่	สาดโคลน

การคัดแปลงสำนวนลักษณะนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปคำทั้งหมด โดยจะนำมาใช้เฉพาะความหมายเท่านั้น เพราะคำว่าโยนจี้ใส่ กับ สาดโคลน ไม่มีส่วนใดเหมือนกันเลย แต่เมื่อพิจารณาความหมายจะเห็นว่า ความหมายของสำนวนโยนจี้ใส่ เหมือนกับความหมายของสำนวนสาดโคลน ซึ่งหมายความว่า ใสร้ายป้ายสี แต่การเปลี่ยนจากสาดโคลน เป็นโยนจี้ใส่ ให้ความรู้สึกรุนแรงมากกว่า เพราะการใช้อำนาจจี้ ซึ่งหมายถึง ของเหม็น สกปรก ให้ภาพและความรู้สึกว่า เรื่องที่ถูกกล่าวหาใสร้ายป้ายสีนั้นไม่ดี หรือเลวร้ายมากกว่า และทำให้อ่านถูกกล่าวหาได้รับความเสื่อมเสียรุนแรงมาก และปัจจุบันจะพบว่าเรื่องนี้มิได้ปรากฏแต่เพียงเป็นสำนวน แต่ได้มีการปฏิบัติจริงเกิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ

2.2.2 ส่วนวนที่ผิดรูปโดยการตัดคำหรือข้อความ

ส่วนวนที่ผิดรูปโดยการตัด หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปส่วนวนเดิม โดยการตัดคำบางคำหรือข้อความบางส่วนออก แล้วนำมาใช้ในการเขียนข่าว จากการศึกษาพบว่า ส่วนวนลักษณะนี้มีทั้งสิ้น 36 ส่วนวน มีการเปลี่ยนรูปใน 3 ลักษณะ ดังนี้

- (1) ตัดหน้า
- (2) ตัดกลาง
- (3) ตัดหลัง

(1) ตัดหน้ามี 12 ส่วนวน ได้แก่

กระต่ายขาเดียว ชักศึกเข้าบ้าน ได้นกสองตัว ตื่นตูม นอนกิน น้ำขุ่น ๆ ผักบั้งโหรงเหรง พอกหางหมู โรยหน้า ล้อมคอก เลี้ยงแกะ เหนือเมฆ

ตารางเปรียบเทียบรูปส่วนวนใหม่กับส่วนวนเดิม

ส่วนวนใหม่	ส่วนวนเดิม
กระต่ายขาเดียว	ยืนกระต่ายขาเดียว
ชักศึกเข้าบ้าน	ชักน้ำเข้าลึกชักศึกเข้าบ้าน
ได้นกสองตัว	ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว
ตื่นตูม	กระต่ายตื่นตูม
นอนกิน	เสียนอนกิน
น้ำขุ่น ๆ	ไปได้ น้ำขุ่น ๆ
ผักบั้งโหรงเหรง	น้ำท่วมทุ่ง ผักบั้งโหรงเหรง
พอกหางหมู	ดินพอกหางหมู
โรยหน้า	ผักชีโรยหน้า
ล้อมคอก	วัวหายล้อมคอก
เลี้ยงแกะ	เด็กเลี้ยงแกะ
เหนือเมฆ	มาเหนือเมฆ

สำนวนที่ผิดรูปเนื่องจากการตัดหน้า คือ การตัดคำหรือข้อความข้างหน้าสำนวนเดิมออกเพื่อให้สั้นลง ด้วยข้อจำกัดเรื่องเนื้อที่ และเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของภาษาหนังสือพิมพ์ที่ต้องใช้ภาษาที่มีความกระชับ รัดกุม สะดุดตา และดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นพิเศษ ดังตัวอย่าง

หวั่นทางควนเป็นมวยลัม ปชป.ผวชกศีกเข้าบ้าน

(ผู้จัดการรายวัน : 19 ต.ค. 41)

สำนวน “ชกศีกเข้าบ้าน” เป็นสำนวนที่ผิดรูป โดยการตัดหน้า สำนวนที่ถูกตัดคือ “ชกน้ำเข้าลิกชกศีกเข้าบ้าน” ซึ่ง (กาญจนาคพันธุ์, 2541:158) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า “ชกน้ำเข้าลิก” บางทีก็พูดกันว่า “ชกเรือเข้าลิก” หมายถึง พาเรือที่ออกทะเลไปตกลิก ตกลิกเป็นภาษาเก่า แปลว่า ออกไปอยู่กลางทะเลใหญ่ลิกล้ำคล้ายกับที่เรียกว่า สะคือทะเล เมื่อเรือไปตกลิกก็มักเป็นอันตราย “ชกศีกเข้าบ้าน” หมายถึง ทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้ข้าศึกมาติดบ้านติดเมือง ชกน้ำเข้าลิกชกศีกเข้าบ้านใช้เป็นสำนวน หมายความว่า ทำอะไรที่เป็นเหตุให้อันตรายมาถึงตัว สำนวนนี้ผิดรูปเนื่องจากตัดข้อความตอนหน้าคือ ชกน้ำเข้าลิก ออก ในด้านความหมายได้เลือกใช้เฉพาะความหมายของสำนวนตอนหลัง กล่าวคือ ปชป. เกรงว่ากรณีทางควนจะเป็นเหตุให้มีอันตรายมาถึงตัว ซึ่งดูจะเข้าใจได้ง่ายและกระชับดี สำหรับคนที่รู้จักสำนวนนี้เป็นอย่างดี แต่ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่องสำนวนอาจจะงงเพราะไม่มีข้อความนำ และไม่รู้ว่าชกศีกเข้าบ้านเป็นอย่างไร ทำไมเรื่องทางควนจะชกศีกเข้าบ้านใครได้อย่างไร แต่สำนวนลักษณะนี้เหมาะสมกับการนำไปใช้เขียนข่าว ซึ่งต้องการความกระชับและมีเนื้อที่จำกัด

อธิปคิปกครองได้ อบจ. โมงะเงงอย่างตั้นตุม

(ไทยโพสต์ : 31 ต.ค. 41)

สำนวน “ตั้นตุม” เป็นสำนวนผิดรูปจากการตัดส่วนหน้า สำนวนที่ถูกตัดคือ “กระต่ายตั้นตุม” ซึ่งมีความหมายว่าอาการที่ตื่นตกใจง่ายโดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน ตื่นตกใจโดยไม่มีเหตุผล หรือตื่นตกใจโดยใช่เหตุ เป็นสำนวนที่มีที่มาจากนิทาน เรื่อง ทัททภชาคกหรือ ทัททภชาชคก มีเรื่องย่อว่า กระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นมะตูม ซึ่งขึ้นอยู่ใต้ต้นตาลใกล้ชายทะเลแห่งหนึ่ง ขณะนั้นผลมะตูมสุกหล่นลงมากกระทบใบตาลแห่งที่เคลื่อนอยู่โคนต้นตาล ทำให้เกิดเสียงดังตุมเหมือนเสียงแผ่นดินทรุด กระต่ายตกใจไม่ทันได้พิจารณาถึงสาเหตุก็ออกวิ่งอย่างไม่คิดชีวิต เมื่อผ่านสัตว์ทั้งหลายก็บอกแก่สัตว์เหล่านั้นว่า แผ่นดินทรุด สัตว์ทั้งหลายคิดว่าจริงก็ออกวิ่งหนีเป็นอลหม่าน ในครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เกิดเป็นพญาราชสีห์ เป็นผู้มีสติปัญญาอันฉลาด

ได้เห็นฝูงสัตว์วิ่งหนีกันอย่างอลหม่าน ก็เรียกมาไต่ถามสาเหตุ ฝูงสัตว์ก็เล่าว่า กระจ่ายวิ่งหนีแผ่นดินถล่ม ทำให้พวกตนต้องวิ่งหนีตามไปด้วย ราชสีห์จึงให้กระจ่ายตัวต้นเหตุไปชี้ที่แผ่นดินทรุด เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุแลเห็นผลมะตูมตกอยู่บนที่ที่กระจ่ายนอนอยู่ ก็รู้ว่าเสียงผลมะตูมกลิ้งนั่นเองทำให้กระจ่ายตกใจวิ่งหนีไม่คิดชีวิต ทำให้สัตว์อื่นต้องตกใจวิ่งตามกันไปด้วย ราชสีห์จึงเทศนาสั่งสอนฝูงสัตว์ทั้งหลายให้เป็นผู้มีสติรู้จักพิจารณาเหตุการณืให้ถ่องแท้เสียก่อน ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป (ศักดิ์ศรี เข้มมั่นคงา, 2542:5)

สำนวนนี้ผู้เขียนได้ตัดคำหน้าคือคำว่า กระจ่าย ออก แล้วนำเอาเฉพาะกริยาเคลื่อนตุ้มมาใช้กับบุคคลที่มีอาการตื่นตกใจง่าย โดยไม่มีสาเหตุ และชอบ โวยวายทั้ง ๆ ที่เรื่องยังไม่เกิดขึ้น

- (2) คัดกลาง มี 3 สำนวน ได้แก่
ป็นหน้า จับตาย ริดเล็คปู

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
ป็นหน้า	ป็นสีหน้า
จับตาย	จับตัววางตาย
ริดเล็คปู	ริดเล็คกับปู

สำนวนที่ผิกรูปเนื่องจากการตัดกลาง ก็คือ การตัดคำหรือข้อความในส่วนกลางของสำนวนเดิมออก เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นภาษาข่าว ดังตัวอย่าง

ยิงหัวใจจับตายหลวงตา

(เคลินิวส์ : 7 ม.ค. 42)

สำนวน “จับตาย” เป็นสำนวนที่ผิกรูปจากการตัดส่วนกลางของสำนวนเดิม สำนวนที่ถูกต้องคือ “จับตัววางตาย” ซึ่งใช้ในความหมายว่า กำหนดลงไปให้เป็นที่แน่นอนไม่มีการเปลี่ยนแปลงอีก จะใช้กับบุคคลหรืออะไรก็ได้ มูลของสำนวนคงจะมาจากการเล่นหมากรุก ถือกันว่าเดินตัวไหนไปวางที่ช่องไหนแล้วก็ต้องอยู่ที่นั่น เดินใหม่ไม่ได้ โดยตัดส่วนกลางคือ คำว่า ตัวและวาง ใช้เพียงจับตาย และความหมายของสำนวนที่เปลี่ยนต่างไปจากเดิมจะนำมาใช้ในความหมายที่แคบลง คือ จับตัวมาให้ได้ไม่ว่าจะเป็นหรือตาย

สามารถป็นหน้าให้คู่ต่อสู้หรือคนอื่นไม่ทราบว่าจะทำอะไรไว้

(มติชน: 29 ธ.ค. 41)

สำนวน “ป็นหน้า” เป็นสำนวนผิครูบโดยการตัดส่วนกลางของสำนวนเดิมคือ “สี” ออก สำนวนที่ถูกต้องคือ “ป็นสีหน้า” หมายความว่า ทำกริยาทำทางให้เห็นว่าตัวนั้นดี ไม่เป็นที่น่ารังเกียจน่าระแวง เช่น ป็นสีหน้ามาพูดอย่างนั้นอย่างนี้ (กาญจนาคพันธุ์, 2541:333) ทั้งนี้ ความหมายของสำนวนว่า “ป็นหน้า” มีความหมายกว้างกว่าสำนวนป็นสีหน้า

(3) คัดหลัง มี 21 สำนวน ได้แก่

ชูดเลือด เขียนเสือ จับแพะ ช้างตาย คัดหาง ถอนราก บ้านแตก ป็นหน้า แพะ มีด แมลงเม่า ยกหาง ย่อมแมว รีด รีดเลือด แฉ เล่ง สาวไส้ ลิ่นไส้ หัวเรือ เหวี่ยง

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
ชูดเลือด	ชูดเลือดซิบ ๆ
เขียนเสือ	เขียนเสือให้วัวกลัว
จับแพะ	จับแพะชนแกะ
ช้างตาย	ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวปิด
คัดหาง	คัดหางปล่อยัด
ถอนราก	ถอนรากถอนโคน
บ้านแตก	บ้านแตกสาแหรกขาด
ป็นหน้า	ป็นหน้าเป็นตัว
แพะ	แพะรับบาป
มีด	มีดแปดค้ำน
แมลงเม่า	แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ
ยกหาง	ยกหางตัวเอง
ย่อมแมว	ย่อมแมวขาย
รีด	รีดไถ
รีดเลือด	รีดเลือดกับปู

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
แจ	แจโพย
แจ่ง	แจ่งปี
สาวไส้	สาวไส้ให้กาบิน
สิ้นไส้	สิ้นไส้สิ้นพุง
หัวเรือ	หัวเรือใหญ่
เหวี่ยง	เหวี่ยงแห

สำนวนผิดรูปเนื่องจากการตัดหลัง คือ การตัดคำหรือข้อความส่วนหลังของสำนวนเดิมออก แล้วนำไปใช้ไม่เต็มทั้งสำนวน เนื่องจากความจำกัดในเรื่องเนื้อที่ และสร้างความน่าสนใจ ดังตัวอย่าง

รุกถอนรากเปรต สธ. หอมเกตุชชนบท

(แนวหน้า : 15 ต.ค. 41)

สำนวน “ถอนราก” เป็นสำนวนผิดรูปจากการตัดส่วนหลังของสำนวนเดิมออก ส่วนที่ถูกตัดคือ ถอนรากถอนโคน ซึ่งมีความหมายว่า ทำลายให้ถึงต้นตอ ทำลายให้สิ้นสิ้นหนาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:267) ผู้เขียนนำมาใช้ โดยตัดคำว่า ถอนโคนออก เหลือเพียง ถอนราก และยังคงใช้ความหมายเดิม

กมท ดักคอปองพล จับแพะ เซ็นพันธุ์ฝักฉาว

(บ้านเมือง : 19 พ.ย. 41)

สำนวน “จับแพะ” เป็นสำนวนผิดรูปจากการตัดส่วนหลังของสำนวนเดิมออก จากข้อความนี้ ส่วนที่ถูกตัดคือ “แพะรับบาป” ซึ่งใช้ในความหมายว่า คนที่รับเคราะห์กรรมแทนผู้อื่นที่ทำความผิด โดยตัดคำว่า รับบาปออก ใช้เพียงแพะในความหมายว่า กรณีจับผิดตัวในคดีสำคัญผู้ถูกกล่าวหาร้องทุกข์ขึ้นมา การนำมาใช้เพียงคำว่าแพะอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า จับแพะในที่นี้มาจากสำนวนว่า จับแพะชนแกะ ซึ่งมีความหมายว่า ทำอย่างขอไปที ไม่ได้อย่างนี้ก็เอาอย่างนั้นเข้าแทนเพื่อให้ลุล่วงไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525:224) ก็ได้ ซึ่งจะเห็นว่าเป็นคนละความหมายกัน แต่อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ ซึ่งนอกจากจะเข้าใจความหมายของสำนวนผิดแล้ว ยังจะตีความหมายของข่าวผิดด้วย

การคัดแปลงสำนวนโดยการคัดหลังมีใช้มากถึง 19 สำนวน นับว่าเป็นวิธีคัดแปลงสำนวนที่ผู้เขียนข่าวนิยมใช้มากที่สุด แต่อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารมากที่สุดด้วย และถ้ามีการนำมาใช้มาก ๆ บ่อย ๆ ผู้อ่านอาจจะไม่สามารถจำสำนวนเดิมที่ถูกต้องได้คงจะเห็นจากปัจจุบันเมื่อมีการทนายปัญหาหรือให้ต่อสำนวนมักจะต่อไม่ได้ หรือต่อผิดเป็นส่วนใหญ่

2.2.3 สำนวนที่ผิดรูปโดยการเติม

การคัดแปลงสำนวนโดยการเติม หมายถึง การเติมคำหรือข้อความลงตอนหน้า ตอนกลาง หรือตอนท้ายของสำนวนเดิม คำหรือข้อความที่นำมาเติมมักมีความหมายเกี่ยวข้องกับข้อความเดิม จากการศึกษาพบว่า สำนวนผิดรูปจากการเติมในการเขียนข่าวมี 2 สำนวน คือ น้ำน้อยเลยแพไฟ และ กินบนโต๊ะ ซึ่งเป็นสำนวนที่ผิดรูปจากการเติมกลางทั้ง 2 สำนวน

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
น้ำน้อยเลยแพไฟ	น้ำน้อยแพไฟ
กินบนโต๊ะ	กินโต๊ะ

น้ำน้อยเลยแพไฟ บุค ศปน.ม มาเพียน้ำมัน

(สยามรัฐ : 8 ก.พ. 42)

สำนวน “น้ำน้อยเลยแพไฟ” เป็นสำนวนผิดรูปจากการเติม “เลย” ลงตรงกลางสำนวนเพื่อเน้นความหมายให้กระฉับกระช่ายหนักแน่นกว่าสำนวนเดิม คือ เพราะน้ำน้อยจึงทำให้แพไฟ สำนวนที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาคือ “น้ำน้อยแพไฟ” ซึ่งมีความหมายว่า อะไรที่น้อยย่อมแพที่มากกว่าเปรียบได้กับน้ำน้อยย่อมดับไฟไม่ได้

แฉ อย. กินบนโต๊ะ

(แนวหน้า : 19 ต.ค. 41)

“สำนวน “กินบนโต๊ะ” เป็นสำนวนผิครูปจากการเติมคำว่า บน ระหว่างคำว่า กินกับโต๊ะ สำนวนที่ถูกตัดคือ “กินโต๊ะ” ซึ่งหมายความถึง กินตามธรรมเนียมไทยคือเป็น “โต๊ะ” แบบโตกหรือพานที่ผู้กินนั่งบนพื้น ไม่ใช่โต๊ะแบบที่ผู้กินนั่งเก้าอี้อย่างปัจจุบันนี้ คำ “กินโต๊ะ” อย่างที่เข้าใจกันในปัจจุบันนี้หมายถึง “โต๊ะ” ที่ใช้เก้าอี้ที่นั่งกินนี้คงจะ มาจาก “โต๊ะ” แบบฝรั่ง ในบริบทนี้ ผู้เขียนข่าวต้องการเน้นความหมายว่ากินอย่างสะดวกสบาย มีความสุข โดยการเติมคำว่า “บน” ลงไปในสำนวน “กินโต๊ะ” ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านสงสัยว่าทำไมต้องกินบนโต๊ะ ถ้าไม่กินบนโต๊ะแล้วจะกินที่ไหน และคิดโดยละเอียดว่าถึงไม่มีคำที่เติมเข้ามา ความหมายเดิมก็ชัดเจนดีแล้ว แต่สำนวน “กินโต๊ะ” นี้หากอยู่ในบริบทอื่น ๆ จะมีความหมายเปลี่ยนไป เช่น อินเดียเป็นประเทศยิ่งใหญ่มาแต่โบราณ เป็นแหล่งอารยธรรมจากกลุ่มแม่น้ำสินธุ เมื่อห้าพันปีมาก่อน เมื่อถูกนานาชาติ รุมกินโต๊ะก็ย่อมเก็บบคเป็นธรรมดา “กินโต๊ะ” ในที่นี้ หมายถึง รุมกันทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น การที่ผู้เขียนข่าวเติม บน ในสำนวนกินโต๊ะ จึงอาจเป็นเพราะเกรงว่าผู้อ่านจะเข้าใจความหมายผิด จึงพยายามทำให้เข้าใจได้ถูกต้องมากที่สุด

2.2.4 สำนวนที่ผิครูปโดยการเปลี่ยน ตัด และเติมคำหรือข้อความในสำนวน

สำนวนในกลุ่มนี้จะมีการผิครูปหลายลักษณะในสำนวนเดียวกัน บางสำนวน มีทั้งเปลี่ยนและตัด หรือบางสำนวนจะมีทั้งตัดและเติม ฯลฯ จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีสำนวนลักษณะ นี้ 8 สำนวน ได้แก่

แกว่งปาก ได้น้ำจุ่น ปลุกผี ปัดแข้งขา ปากคาบคัมภีร์ โรยผักชี
ล้อมคอกหลังวัวหาย อาศัยงมูก

ตารางเปรียบเทียบรูปสำนวนใหม่กับสำนวนเดิม

สำนวนใหม่	สำนวนเดิม
แกว่งปาก	แกว่งเท้าหาเสี้ยน
ได้น้ำซุ่น	ไปได้น้ำซุ่น
ปลุกผี	ปล้ำผีลุก ปลุกผีนั่ง
ปิดแข่งขา	ปิดขาเก้าอี้
ปากคาบคัมภีร์	มือถือสากปากถือศีล
โรยผักชี	ผักชีโรยหน้า
ล้อมคอกหลังวัวหาย	วัวหายล้อมคอก
อาศัยจมูก	ยืมจมูกคนอื่นหายใจ

สำนวนที่ผิดรูปโดยการเปลี่ยน ตัด หรือเติม เป็นการดัดแปลงสำนวนเพื่อนำไปใช้หลายขั้นตอน มีการเปลี่ยนหลายชั้นจนแทบไม่เหลือเค้าของสำนวนเดิม แต่ยังคงอาศัยความหมายเดิมและยังคงรูปเดิมอยู่บ้าง สำหรับผู้ที่มีความแม่นยำในเรื่องสำนวนไทย จะสามารถเดาความหมายได้บ้าง แต่ถ้าเป็นผู้อ่านที่ไม่สันทัดในเรื่องสำนวนไทยอาจจะไม่เข้าใจความหมายของข้อความหรืออาจจะต้องใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษ จึงจะเข้าใจได้ ดังตัวอย่าง

แกว่งปาก เปิดศึกรอบด้าน

(ไทยโพสท์ : 2 พ.ย. 41)

สำนวน “แกว่งปาก” เป็นสำนวนผิดรูปจากการเปลี่ยนแปลงหลายชั้น สำนวนที่ถูกต้องคือ แกว่งเท้าหาเสี้ยน ซึ่งมีความหมายว่า หาเรื่องใส่ตัว การพูดหรือทำอะไรก้าวก่ายไปถึงผู้อื่นอย่างไม่บังควรจะทำ ซึ่งเมื่อทำไปย่อมจะเกิดเรื่องขึ้นกับตัวเอง พุคกันเป็นสำนวนว่า “แกว่งเท้าหาเสี้ยน” (กาญจนาคพันธุ์, 2541:56) โดยผู้เขียนข่าวได้คงคำว่าแกว่งไว้เปลี่ยนเท้าเป็นปาก แล้วตัดข้อความว่า หาเสี้ยนออก ใช้ในรูปว่า “แกว่งปาก” “แกว่ง” คือ อาการที่เคลื่อนไหวไปทางโน้นทางนี้ที่ โดยที่โคนหรือต้นของสิ่งนั้นติดอยู่กับสิ่งอื่นโดยปริยาย หมายความว่า ไม่อยู่กับที่ ไม่อยู่ในแนว เช่น จิตแกว่ง ในที่นี้ใช้คำว่า แกว่งปาก แสดงว่าพูดไม่อยู่กับที่ ไม่อยู่กับร่องกับรอย อาจทำให้เกิดเรื่องเดือดร้อน เป็นการใช้ในความหมายแคบลง คือใช้นั้นเฉพาะเรื่องการพูดอย่างเดียว

อินโดนีเซียปลุกผีคอมมิวนิสต์ที่เป็นตัวการก่อจลาจล

(แนวหน้า : 20 พ.ย. 41)

สำนวน “ปลุกผี” เป็นสำนวนผิครูป สำนวนที่ถูกต้องคือ “ปล้ำผีลุก ปลุกผีนั่ง” ผู้เขียนนำมาใช้ โดยการตัดข้อความข้างหน้าออกทั้งหมด แล้วตัดคำ “นั่ง” ข้างหลังออก คงไว้แต่ข้อความตรงกลางที่ว่า ปลุกผี สำนวนเดิม หมายความว่า พยายามทำให้มีเรื่องขึ้น มูลของสำนวนมาจากหมอผี หรือหมอไสยศาสตร์ที่ใช้เวทมนต์ปลุกผีตาย โดยประสงค์ที่จะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผีนั้น (กาญจนาคพันธุ์, 2541:327) สำนวนดัดแปลง ปลุกผี นำมาใช้ในกรณีที่จะรื้อฟื้นเรื่องเก่าขึ้นมา เพื่อหาประโยชน์จากเรื่องนั้น ๆ

คำลั่นปากคาบคัมภีร์

(บ้านเมือง : 2 ต.ค. 41)

สำนวน “ปากคาบคัมภีร์” เป็นสำนวนผิครูป สำนวนที่ถูกต้องคือ “มือถือสาก ปากถือศีล” แต่ดัดแปลงจนแทบไม่มีเค้าของสำนวนเดิม ลักษณะของการดัดแปลงหลายชั้น คือตัดข้อความว่าถือสากออก คงปากไว้ แล้วเปลี่ยนข้อความว่า ถือศีล เป็นคาบคัมภีร์ เป็นสาเหตุให้เข้าใจความหมายยากขึ้น เพราะรูปสำนวนแทบไม่เหลือเค้าสำนวนเดิม นอกจากนั้นยังสั้นมากจนขาดบริบทที่จะช่วยให้เข้าใจความหมาย ผู้อ่านอาจจะตีความตรงกันข้ามกับความหมายที่แท้จริงได้ นั่นคือจากความหมายของสำนวนเดิมว่า มักแสดงตัวว่าเป็นผู้มีศีลธรรม แต่กลับประพฤติชั่วเมื่อดัดแปลงมาเป็น ปากคาบคัมภีร์ อาจเข้าใจว่าเป็นผู้อยู่ในศีลธรรมก็ได้ ถ้าไม่สังเกตคำที่ใช้ที่สื่อความหมายไปในทางที่ไม่ดี เป็นการกล่าวเชิงประชดคือ คำว่า คาบ ผู้อ่านที่ช่างสังเกตจึงจะสามารถสรุปความหมายที่ถูกต้องได้

“เสธ” สั่งให้หยุดปิดแข่งขา

(เดลินิวส์ : 5 ต.ค. 41)

สำนวน “ปิดแข่งขา” เป็นสำนวนผิครูป สำนวนที่ถูกต้องคือ ปิดขาเก้าอี้ ซึ่งเป็นสำนวนที่ค่อนข้างใหม่ใช้ในความหมายว่า เจตนาหรือแกล้งทำให้ผู้ครองตำแหน่งหรือหน้าที่อันใดต้องเสียหรือพ้นจากตำแหน่งหน้าที่นั้นไป เก้าอี้ หมายถึงเก้าอี้สำหรับนั่งประจำปฏิบัติงาน “ปิดขาเก้าอี้” เป็นการทำให้เก้าอี้ล้ม ตัวผู้นั่งก็ตกเก้าอี้ เมื่อเป็นสำนวนก็แปลว่า ไม่ได้นั่งปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นอีกต่อไป (กาญจนาคพันธุ์, 2541:331) โดยความหมายนี้ รูปสำนวนนี้ก็ดัดแปลงโดยเติมแข่งระหว่างปิดกับขาแล้วตัดคำว่าเก้าอี้ออก แต่หากพิจารณาโดยความหมายของคำว่า ปิดแข่งขา

จะตรงกับจำนวนเท่าที่เคยมีใช้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 คือจำนวนว่า “ตะตั้น” แปรตามตัวว่าทำให้ล้มปรากฏในหนังสือนิพนธ์วังหน้า มีพระราชวิจารณ์ของรัชกาลที่ 5 ตอนหนึ่ง กล่าวว่า “เมื่อรวบรวมความลงก็ไม่ผิดกับชาววังนำขึ้นหลัง ๆ และไม่ปองร้ายกัน ถึงจะหักล้างกันลงข้างหนึ่ง เป็นแต่ประมุลอวดคึกัน นินทากัน ตะตั้นกัน ซึ่งนับว่าเป็นแบบอันไม่ให้ความเจริญแก่แผ่นดิน”

โรยผักชี

สำนวน “โรยผักชี” เป็นสำนวนผิครูป สำนวนที่ถูกต้องคือ ผักชีโรยหน้า ได้ดัดแปลงโดยการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งคำว่า โรยมาไว้ข้างหน้า แล้วตัดคำว่า หน้าออก เป็นสำนวนที่ใช้ในความหมายว่า ทำอะไรแต่เพียงเล็กน้อย เป็นการฉาบหน้าเพื่อจะลวงให้เห็นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยสมบูรณ์ หรือทำเพียงผิวเผิน ฉาบหน้าชั่วคราวให้เห็นว่าดี สำนวนนี้มักใช้พูดในทางไม่ดี แต่บางที่ใช้ในทางที่ดีก็ได้ สุนทรภู่แต่งนิราศภูเขาทองรำพันเกี่ยวกับสำนวนนี้ว่า

“ใช้จะมีที่รักสมัครมาด	แรมนิราศร้างมิตรพิศมัย
ซึ่งครวญคร่ำทำที่พิริพีไร	ตามนิสัภาพยกลอนแต่ก่อนมา
เหมือนแม่ครัวคั่วแกงพะเนางผัด	สารพัดพยัญชั่งเครื่องมังสา
อันพริกไทยใบผักชีเหมือนสีกา	ต้องโรยหน้าเสียหน่อยอร่อยใจ”

นี่เป็นการเปรียบในทางดี มูลของสำนวนมาจากการทำอาหารที่ใช้ใบผักชีโรยหน้าเล็กน้อย เหมือนดั่งกลอนของสุนทรภู่ ปัจจุบันจะนำมาใช้ในความหมายเดิม (กาญจนาศพนันธุ์, 2541:362)

ยูนีฟขึ้นราคาทำยอดสูบ 30 % ปีหน้าอาศัยจุมก บ.แม่เพิ่มส่งออก

(ผู้จัดการ : 31 ต.ค. 41)

สำนวน “อาศัยจุมก” เป็นสำนวนผิครูป สำนวนเดิมที่ถูกต้องคือ ยืมจุมกคนอื่นหายใจ แต่ได้นำมาดัดแปลงโดยการเปลี่ยนคำหน้าจาก ยืมเป็นอาศัย และตัดข้อความว่า คนอื่นหายใจออก เหลือเพียงอาศัยจุมกเท่านั้น สำนวนเดิมมีใช้ 2 ลักษณะ คือ ฟุ้งจุมกคนอื่นหายใจ และยืมจุมกคนอื่นหายใจ ซึ่งยังสื่อความหมายได้ดีเพราะคำที่ต่างกันคือคำกริยาฟุ้งและยืมคำทั้ง 2 มีความหมายใกล้เคียงกันคือ

ฟัง หมายความว่า อาศัย ฟังฟัง ส่วน ยืม หมายความว่า ขอสิ่งของหรือเงิน เป็นต้น มาใช้ชั่วคราว แล้วคืนหรือใช้ให้ภายหลัง จากคำอธิบายนี้สามารถตีความได้ว่า การ “ยืม” ก็ต้อง อาศัยหรือฟังผู้อื่น เพราะฉะนั้นคำว่า ฟังหรือยืมจึงมีความหมายบางส่วนใกล้เคียงกัน สามารถใช้ แทนกันได้ ส่วนทั้งสองมีความหมายเหมือนกัน คือ ฟังจุมกคนอื่นหายใจ-อาศัยคนอื่นเสมอ ไม่ช่วยตัวเอง ยืมจุมกคนอื่นหายใจ-อาศัย ผู้อื่นมักไม่สะดวก การนำมาใช้เพียง อาศัยจุมก ผู้อ่าน ต้องตีความหมายว่า อาศัยจุมกทำอะไร แล้วจะเป็นอย่างไร ถ้าไม่มีความรู้เรื่องส่วนนั้นมาก่อน เลย อาจจะไม่เข้าใจก็ได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้สำนวนไทยในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว แยกตามตัวอักษร ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์ และเพื่อวิเคราะห์ลักษณะสำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าว และปัญหาการใช้สำนวนไทยแยกตามลักษณะปัญหา หนังสือพิมพ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า ไทยโพสต์ และ ผู้จัดการรายวัน ฉบับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542 จำนวนทั้งสิ้น 1,647 ฉบับ ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้ง 1,647 ฉบับ แล้ววิเคราะห์เนื้อหาและการใช้สำนวน แยกตามตัวอักษรนำ ประเภทข่าว ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์ ตลอดจนวิเคราะห์ลักษณะ สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวและปัญหาการใช้สำนวนไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. พบสำนวนไทยทั้งหมด 267 สำนวน ขึ้นต้นด้วยอักษร ก ข คง จ ฉ ช ด ต ถ ท น บ ป ผ ฝ พ ฟ ม ย ร ล ว ศ ส ห และ อ รวม 27 ตัว ส่วนมาก (ร้อยละ 11.23) เป็นสำนวนไทย ที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ล ร้อยละ 10.48 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ห ร้อยละ 8.98 เป็นสำนวน ไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ป ร้อยละ 7.49 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ม ร้อยละ 7.12 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ก ร้อยละ 5.61 เป็นสำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ค สำหรับ สำนวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยอักษรอื่นมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 5 ของสำนวนไทยที่ปรากฏในการเขียนข่าว ของหนังสือพิมพ์และมีการใช้สำนวนไทยในข่าวทั้งหมด 416 ครั้ง
2. สำนวนไทยที่ปรากฏทั้งหมด 267 สำนวน มีการใช้สำนวนในข่าวทั้งหมด 416 ครั้ง เมื่อวิเคราะห์การใช้แยกตามประเภทข่าว พบว่าส่วนมาก (ร้อยละ 32.69) ใช้ในข่าว การเมือง ร้อยละ 26.44 ใช้ในข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.39 ใช้ในข่าวสังคม ร้อยละ 11.06 ใช้ในข่าว อาชญากรรม ร้อยละ 3.36 ใช้ในข่าวต่างประเทศ ร้อยละ 2.40 ใช้ในข่าวภูธร และร้อยละ 1.92 ใช้ ในข่าวชาวบ้าน
3. สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวการเมืองทั้งหมด 136 ครั้ง ส่วนมาก (ร้อยละ 50.73) ใช้ในตำแหน่งพาดหัวข่าว ร้อยละ 25 ใช้ในตำแหน่งบรรณานำ ร้อยละ 24.27 ใช้ในตำแหน่ง เนื้อข่าว
4. สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวเศรษฐกิจทั้งหมด 110 ครั้ง ส่วนมาก (ร้อยละ 65.46) ใช้ในตำแหน่งพาดหัวข่าว ร้อยละ 21.82 ใช้ในตำแหน่งบรรณานำ และร้อยละ 12.72 ใช้ใน ตำแหน่งเนื้อข่าว

5. จำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวสังคมทั้งหมด 89 ครั้ง ส่วนมาก (ร้อยละ 44.95) ใช้ในตำแหน่งพาดหัวข่าว ร้อยละ 33.70 ใช้ในตำแหน่งเนื้อข่าว และร้อยละ 21.35 ใช้ในตำแหน่งบรรณานุกรม
6. จำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวอาชญากรรมทั้งหมด 50 ครั้ง ส่วนมาก (ร้อยละ 73.91) ใช้ในตำแหน่งพาดหัวข่าว ร้อยละ 17.39 ใช้ในตำแหน่งบรรณานุกรม ร้อยละ 8.70 ใช้ในตำแหน่งเนื้อข่าว
7. จำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวส่วนมาก (ร้อยละ 15.14) พบในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ร้อยละ 13.46 พบในหนังสือพิมพ์แนวหน้า ร้อยละ 12.50 พบในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ร้อยละ 11.30 พบในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
8. จำนวนไทยที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐส่วนมาก (ร้อยละ 33.3) ปรากฏในข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ส่วนมาก (ร้อยละ 26.32) ปรากฏในข่าวเศรษฐกิจและข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ส่วนมาก (ร้อยละ 54.84) ปรากฏในข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน ส่วนมาก (ร้อยละ 30.77) พบในข่าวการเมือง และข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ส่วนมาก (ร้อยละ 26.98) ปรากฏในข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์ข่าวสด ส่วนมาก (ร้อยละ 44.44) ปรากฏในข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า ส่วนมาก (ร้อยละ 41.07) ปรากฏในข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ส่วนมาก (ร้อยละ 46.15) ปรากฏในข่าวการเมือง และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ส่วนมาก (ร้อยละ 48.94) ปรากฏในข่าวเศรษฐกิจ
9. จำนวนไทยที่ถูกนำมาใช้เขียนข่าวมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ เชื้อด (22) ล้อมคอก (18) ลักไก่ (13) โคคร่ม (12) มวยล้ม วิวาห์ล้อมคอก ริด สาวไส้ ออกโรง (10) ตามลำดับ
10. วัตถุประสงค์ของการใช้จำนวนไทยเขียนข่าว คือ เพื่อย่นย่อข้อความยาว ๆ หลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ และทำให้ข้อความมีรสชาติ กระชับอารมณ์ผู้อ่าน สร้างความเข้าใจได้ชัดเจน
11. ลักษณะจำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์พบว่า ส่วนมาก (ร้อยละ 37.46) เป็นการใช้อ้อยคำที่ใช้เป็นจำนวน ร้อยละ 35.20 เป็นการใช้นับจำนวนเดิมที่คงรูปและความหมาย และร้อยละ 27.34 เป็นการใช้นับจำนวนผิดรูปจากเดิม
12. ปัญหาการใช้จำนวนไทยในการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์พบว่าเป็นการใช้นับจำนวนผิดรูป ส่วนมาก (ร้อยละ 49.3) เป็นปัญหาการใช้จำนวนผิดรูป จากการตัดคำหรือข้อความในจำนวน ร้อยละ 37 เป็นปัญหาเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในจำนวน ร้อยละ 11 เป็นปัญหาเปลี่ยนตัดและเติมคำหรือข้อความในจำนวน และร้อยละ 2.7 เป็นปัญหาในลักษณะเติมคำหรือข้อความในจำนวน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์ แยกตามประเภทข่าว พบว่ามีการใช้สำนวนไทยในข่าวการเมืองมากที่สุดถึง 32.69% และข่าวเศรษฐกิจมากที่สุดรองลงมา 26.44% ทั้งนี้เป็นเพราะตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา จนถึงปี 2540 ประเทศไทยประสบภาวะผันผวนหลายอย่าง ซึ่งเกิดจากเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างมาก ทั้งด้านฐานะทางเศรษฐกิจ การคลัง การเมือง ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป ทำให้รัฐบาลต้องพยายามแก้ปัญหาโดยเร่งแก้ไข ฟื้นฟูเศรษฐกิจทุกแขนงของประเทศให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ และมีมาตรการรองรับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอย่างรุนแรง โดยจัดทำแผนปฏิบัติการในเรื่องการว่างงาน มีนโยบายที่ชัดเจนในการดูแลผลกระทบทางสังคม ทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข จนถึงปี 2542 รัฐบาลได้พยายามใช้ความรู้ ความสามารถเร่งรัดการแก้ปัญหาด้วยมาตรการต่าง ๆ จนสามารถแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง เศรษฐกิจเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น และมีสัญญาณแสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัว แต่ปัญหาต่าง ๆ ก็ยังไม่หมด ยังมีปัญหาที่ยุ่งยาก ซับซ้อนที่ยังรอการแก้ไขต่อไปอีก นอกจากนี้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีปัญหาสำคัญอื่น ๆ ทั้งในด้านสังคมและการเมืองที่มีความจำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะปัญหาการว่างงาน ปัญหาค่าครองชีพอันเป็นผลกระทบต่อเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจ รวมทั้งปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และปัญหาการทุจริตประพดมิชอบในวงราชการ จึงทำให้รัฐบาลถูกเพ่งเล็ง และวิพากษ์วิจารณ์มาก หนังสือพิมพ์ซึ่งมีหน้าที่หลักคือ ต้องรายงานเหตุการณ์บ้านเมืองอย่างยุติธรรม และถูกต้องเที่ยงตรง (มาลี บุญศิริพันธ์ 2527:1) จึงมีการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งเป็นข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจ และมีผลกระทบมากที่สุด ในช่วงเวลานั้น และเนื่องจากการแข่งขันทางการค้า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับจึงพยายามนำเสนอข่าวให้น่าสนใจ และชวนซื้อมากที่สุด โดยการใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ กัน การใช้ภาษาที่ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เป็นวิธีการหนึ่งที่หนังสือพิมพ์จะนำมาใช้เสนอข่าว โดยการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ ทั้งคำที่มีความหมายเป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ดี ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจน หรือใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลัง สามารถสัมผัสอารมณ์ของผู้รับสารได้ จนทำให้เกิดความสนใจหรืออารมณ์สะเทือนใจ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ใช้คำแสลง คำย่อ สมญานาม คำทับศัพท์ สำนวนไทย ฯลฯ โดยเฉพาะสำนวนไทยมีคุณสมบัติสำคัญคือ สะกดตา สะกดใจผู้อ่านเพราะมีลักษณะต่างจากภาษาปกติ แต่เป็นที่รู้จักคุ้นเคย สามารถย่อข้อความยาว ๆ ให้สั้นลง และสื่อความหมายได้ชัดเจน ลึกซึ้ง ซึ่งเหมาะกับหนังสือพิมพ์ซึ่งมีความจำกัดในเรื่องเนื้อที่และรูปแบบการนำเสนอข่าว จึงทำให้นักหนังสือพิมพ์นำสำนวนไทยมาใช้ในการเสนอข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชนในช่วงเวลานั้น ๆ นั่นคือ ข่าวเศรษฐกิจ และการเมือง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี บุญศิริพันธ์ (2527:80) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า โดยภาระหน้าที่ของการรายงานข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา

และความเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐ หนังสือพิมพ์จึงเป็นสื่อเพียงชนิดเดียวที่สามารถสะท้อนความเป็นจริงของสังคม ค่านิยม ปัญหา ตลอดจนทัศนคติของประชาชน เพราะหนังสือพิมพ์คือกระจกเงาสะท้อนสังคม สังคมเป็นอย่างไร หนังสือพิมพ์ย่อมสะท้อนภาพสังคมเช่นนั้นออกมาไม่ว่าในด้านบวกหรือด้านลบ (ถาวร บุญวัฒน์, 2535:24)

2. ผลการวิเคราะห์สำนวนไทยที่ใช้ในการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์แยกตามตำแหน่งข่าว พบว่ามีการนำสำนวนไทยไปใช้ในการเขียนข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม และข่าวอาชญากรรม ส่วนมากจะใช้ในตำแหน่งพาดหัวข่าว เหตุที่นักข่าวนิยมนำสำนวนไทยมาใช้ในการพาดหัวข่าวเพราะส่วนพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เป็นส่วนที่ผู้อ่านจะสนใจมากที่สุด ตรงกับที่ Harriss, Lieter and Johnson, (1985) กล่าวไว้ว่า พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เป็นส่วนที่สำคัญมากสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้อ่านเนื้อข่าว สรุปเรื่องราวในเนื้อข่าว ช่วยให้ผู้อ่านที่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์น้อยสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อข่าวได้แม้จะอ่านผ่าน ๆ ช่วยให้ผู้อ่านประเมินความสำคัญของข่าวได้ และช่วยให้หนังสือพิมพ์มีความน่าสนใจ น่าอ่าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรพรรณ มูลจันทร์ (2536 : 150) ซึ่งพบว่ากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขเวลาอันจำกัด และพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้สำหรับการพาดหัวข่าวในแต่ละวัน สามารถบรรจุตัวอักษรได้เพียงไม่กี่ตัว อีกทั้งการที่จะต้องสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้อ่าน การที่จะต้องแข่งขันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ และผู้อ่านมักสนใจสิ่งแปลกใหม่ เร้าใจ และให้การตอบสนองได้เป็นอย่างดี สำนวนไทยซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีลักษณะต่างจากภาษาปกติ มีความสั้น กระชับ สื่อความหมายได้ทันทีในเนื้อที่ที่จำกัด จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการพาดหัวข่าว เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งมักสนใจสิ่งแปลกใหม่ เร้าใจ มีความเหมาะสมกับพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้ และมีลักษณะเด่นที่สร้างความสนใจได้มากเมื่ออยู่บนแผนวางประชันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ซึ่งจะช่วยรักษาจำนวนจำหน่ายซึ่งส่งผลต่อรายได้ นักหนังสือพิมพ์จึงนิยมนำสำนวนไทยมาใช้เขียนข่าวในตำแหน่งพาดหัวมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้สำนวนไทย พบว่า มีการใช้สำนวนผิดรูป ประเภทตัดคำและข้อความมากที่สุดถึง 36 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 49.3 โดยการตัดคำนั้นมี 3 ลักษณะ ได้แก่ ตัดหน้า 12 สำนวน ตัดกลาง 2 สำนวน และตัดหลัง 22 สำนวน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่า พื้นที่ในหน้าหนังสือพิมพ์ค่อนข้างจำกัด การนำเสนอข่าวจึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ ดังนั้นในการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้เสนอข่าว โดยเฉพาะในการพาดหัวข่าวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของข่าว นักข่าวจึงต้องพยายามใช้ภาษาที่สั้น กระชับ สามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์และน่าสนใจที่สุด โดยมีการตัดคำหรือข้อความที่ไม่จำเป็นออก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรพรรณ มูลจันทร์ (2536:112) ที่กล่าวไว้ว่า การพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์นั้น ต้องจัดตัวอักษรให้ลงพอดีกับกับเนื้อที่ที่ถูกกำหนดมาให้ล่วงหน้าโดยฝ่ายศิลป์ หรือ ชับเอ็ดดิเตอร์ ขนาดของเนื้อที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เขียนพาดหัวข่าวจึงต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการคิดและเขียน

คำให้พอดี ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคิดค้นคำที่มีความยาวน้อยลงมาใช้ คำในพาดหัวข่าวจึงมีลักษณะห้วนสั้น มีการใช้ตัวย่อ สมญานาม ทอนคำให้สั้นลง หรือ ตัดคำที่เห็นว่าจำเป็นน้อยที่สุดออกไป เช่น ลักษณะนาม หรือประธานของประโยค โดยที่ยังพยายามดำรงความหมายของพาดหัวข่าวที่ต้องการสื่อออกไปไว้ดั้งเดิม

ตัวอย่างการละประธาน

เดือนกษัย/“ซาแท้ง”/อันตราย

(ไทยรัฐ : 5 กุมภาพันธ์ 2535)

พาดหัวข่าวนี้อะประธานคือ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งแม้ไม่มีประธานผู้อ่านก็ยังสามารถเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อความได้ว่าชาชนิคนี้อันตราย และสามารถคาดเดาได้ว่าผู้เดือนกษัยก็คือหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

ตัวอย่างการละลักษณนาม

พม่าปล่อยแล้ว 4 เซลย/คนไทยลุดกะเหริ่งต่อ

(มติชน 18 ตุลาคม 2535)

คำว่าเซลยไม่ใช่ลักษณนาม แต่เป็นนามซึ่งมีลักษณนามว่า “คน” ถ้าใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยต้องใช้คำว่า เซลย 4 คน แต่การละลักษณนามซึ่งดูเหมือนว่ามีความจำเป็นน้อยที่สุดในการพาดหัวข่าวนี้อาจยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายตามต้องการได้เช่นเดิม

นอกจากนี้นักข่าวที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยจะนำสำนวนไทยมาใช้แทนข้อความที่อธิบายประเด็นสำคัญของข่าวที่มีเนื้อหามาก เพราะสำนวนไทยมีคุณสมบัติสำคัญคือ อธิบายความหมายได้กว้างขวาง ลึกซึ้ง สะท้อนบรรยากาศ และเน้นน้ำหนัก สีสันให้เด่นชัด แต่สั้น กระชับพอเหมาะกับเนื้อที่ที่จำกัด เมื่อนำมาใช้ในการพาดหัวข่าวจะทำให้ดูน่าสนใจ มีสีสันของความหมายมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรพรรณ มูลจันทร์ (2536:113-114) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความจำกัดด้านเนื้อที่กับความสามารถทางภาษาของผู้เขียนพาดหัวข่าว เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน เพราะผู้เขียนพาดหัวข่าวต้องพยายามเอาชนะความจำกัดนี้ด้วยการสังเคราะห์คำต่าง ๆ ไว้ในความทรงจำให้ได้มากที่สุด พร้อมทั้งจะดึงออกมาใช้ได้ทันท่วงทีเมื่อประสบปัญหาด้านเนื้อที่ คำที่มีจำนวนตัวอักษรน้อยกว่า แต่มีความหมายคงเดิม หรือให้น้ำหนักมากกว่าจะเป็นคำที่มักถูกเลือกมาใช้ดังตัวอย่าง

คำว่า รัฐบาลไร้ความสามารถ (ในการบริหาร) มีจำนวนตัวอักษรราว 17 ตัว แต่ยังมีคำที่สามารถนำมาใช้แทนได้ และให้บรรยากาศของข่าวได้มากกว่า โดยมีจำนวนตัวอักษรประมาณ 11 ตัว ก็คือ รัฐบาลไร้หน้า

คำว่า ลูกอกตัญญู (7 ตัวอักษร) สามารถใช้คำว่า ลูกทรพี (5 ตัวอักษร)

คำว่า ประสบปัญหาอย่างหนัก (16 ตัวอักษร) สามารถใช้คำว่า เข้าขันโคม่าแทนได้

จะเห็นว่า คำว่า “ลูกพรทิ” เป็นสำนวนไทยที่ถูกคัดเลือกมาใช้ เพราะมีขนาดสั้นกว่า ลูกอกตัญญู แต่ยังคงความหมายเดิมไว้ได้สมบูรณ์ เหมาะที่จะนำมาใช้ในการพาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์ การคัดเลือกคำมาใช้แทนกันนี้เป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบเป็นขั้นตอน มีการทำงานเป็นทีม เป็นการทำงานในระบบของที่ประชุมข่าว และโต๊ะข่าว ดังตัวอย่างการทำงานของหนังสือพิมพ์มติชนที่ โอภาส เฟิงเจริญ (สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2536) อธิบายว่า

...หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้พาดหัวข่าว ต้องอ่านข่าวให้เข้าใจ และถามประเด็นจากนักข่าว เริ่มต้นจากการประชุมข่าวว่าหัวใจของข่าวอยู่ตรงไหน ที่ประชุมจะช่วยกันเสนอประเด็นที่จะพาดหัว ถ้าข่าวโดยยาวมาก เช่น การประชุมสภาผู้แทนราษฎร เริ่มตั้งแต่เช้าถึงตีหนึ่งตีสอง และข่าวมีหลายเรื่องหลายประเด็น หัวหน้าข่าวจะรายงานข่าวทั้งหมดที่เกิดขึ้นต่อที่ประชุม จากนั้นก็จะช่วยกันหาประเด็นขึ้นพาดหัว เมื่อเราได้ประเด็นมาแล้ว ถ้ามันยาก หมายถึงว่าเป็นข่าวที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน ดูท่าทางว่าจะยากในการใช้คำ ก็จะหารือกันว่าน่าจะใช้คำใดใช้แล้วถูกเรื่องถูกความ ถูกวัตถุประสงค์ของข่าวที่เราต้องการขายหรือไม่ ข้อความพาดหัวข่าวคร่าว ๆ นั้นก็จะออกมาสู่ข้างนอก (โต๊ะข่าว) อีกที เราก็จะเอาข้อความกว้าง ๆ ยาว ๆ นั้นมาทอนคำให้สั้นลงและกระชับขึ้น เสร็จแล้วก็จะดูว่าตรงตามที่ตกลงกันหรือไม่ ใช้ได้ไหม ยังมีคำอื่นที่ดีกว่าอีกไหม ก็จะตกแต่งแก้ไขปรับปรุงจนในที่สุดก็ได้พาดหัวข่าวที่พร้อมจะตีพิมพ์...

แต่บางครั้งสำนวนไทยที่จะนำไปใช้ค่อนข้างยาว ผู้เขียนพาดหัวข่าวจึงต้องตัดคำออกให้สั้น เพื่อให้เหมาะกับเนื้อที่ โดยคิดว่าเป็นสำนวนที่ผู้อ่านรู้จักและเข้าใจคืออยู่แล้ว รวมทั้งบางทีก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นที่ประหลาดใจ สงสัย เพื่อจะได้เป็นจุดเด่น อันจะเป็นผลดีในด้านการจำหน่าย ตัวอย่างเช่น

สำนวน ปล้ำผีลูก ปลุกผีนั่ง	ใช้ว่า	ปลุกผี
สำนวน ชักน้ำเข้าลิชักศึกเข้าบ้าน	ใช้ว่า	ชักศึกเข้าบ้าน
สำนวน น้ำท่วมทุ่งผักบุ้งโหรงเหรง	ใช้ว่า	ผักบุ้งโหรงเหรง เป็นต้น

เมื่อสำนวนที่ถูกตัดถูกนำไปใช้ในการเขียนข่าวโดยเฉพาะในตำแหน่งพาดหัวข่าว จะทำให้ดูแปลกตา น่าสนใจ ตัวอย่างเช่น

หวั่นทางควนเป็นมวยลัม ปชป. ผวาชักศึกเข้าบ้าน

(ผู้จัดการรายวัน : 19 ต.ค 41)

จากตัวอย่างจะเห็นว่าสำนวน “ชักศึกเข้าบ้าน” จะเป็นจุดกระทบตาผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านสนใจที่จะไปรับรู้เหตุการณ์ในข่าว ซึ่งจะตรงกับวัตถุประสงค์ของนักข่าว แต่บางครั้งสำนวนที่นำมาใช้ถูกตัดออกมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร เพราะผู้อ่านบางคนอาจไม่เข้าใจ

ความหมายของสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวลิต ปัญญาลักษณ์ (2526:1-80) ซึ่งศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์” พบข้อบกพร่องที่สำคัญของการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ปัจจุบันประการหนึ่ง คือ การใช้ภาษาที่มีส่วนสกัดกั้นการสื่อความหมาย ได้แก่ การขยายความจนกระทั่งความหมายผิดไป การตั้งสมญานามบุคคลในทางลบ การสร้างคำย่อและตัดคำจนความหมายไม่ชัดเจน ดังนั้นในการนำสำนวนไทยไปใช้จึงไม่ควรใช้สำนวนที่มีการเปลี่ยนแปลงจนเข้าใจยาก เพราะถึงจะดูน่าสนใจแต่ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมายและเป็นตัวอย่างภาษาที่ไม่ถูกต้อง ควรเลือกใช้สำนวนที่ง่าย ๆ สำนวนที่ถูกต้องและเป็นที่เข้าใจกันทั่วไป จะดีกว่า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและเพื่ออนุรักษ์ภาษาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาสภาพการใช้สำนวนไทย ในสื่อมวลชนอื่น ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต
2. ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นองค์ความรู้ในการเรียนการสอน สาขา ศิลปศาสตร์ ในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 การใช้สำนวนไทยในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์
 - 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม
3. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนในเรื่องปัญหาการใช้สำนวนไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจชัดเจน และสามารถใช้สำนวนไทยได้อย่างถูกต้อง
4. ควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัย โดยเฉพาะสำนวนไทยที่มีการใช้ไม่ถูกต้อง เพื่อให้บุคคลทั่วไปและสื่อมวลชนรับรู้ปัญหาในการใช้สำนวนไทย
5. ควรมีการศึกษากการใช้สำนวนไทยในหนังสือพิมพ์รายวัน หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองในช่วงเวลาต่อมาเพื่อเปรียบเทียบกับสำนวนไทยที่พบในงานวิจัยนี้
6. ควรมีการศึกษากการใช้สำนวนไทยในการเขียนคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สำนวนไทยลักษณะอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- วิชาการ, กรม. ปัญหาการใช้ภาษาไทยถึงขั้นวิกฤตจริงหรือ. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- กาญจนาคพันธุ์. (สง่า กาญจนาคพันธุ์). สำนวนไทย. 2 เล่ม. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2514.
- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2524.
- ใจศิริ ปราโมช ณ อรุณยา. การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จำนง วิบูลย์ศรี และ ดวงทิพย์ วรพันธุ์. ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย. งานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉลอง 700 ปี ลายสื่อไทย ลำดับที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- จินตนา ยศสุนทร. ฝากภาษาไทยเอาไว้ด้วย. ใน เพชรภาษาไทย, หน้า 29-36. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2541.
- จิราภรณ์ ภัทรากานุกัทร. ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- จูไร วรศักดิ์โยธิน. สำนวนควรใช้ แต่ให้ระวัง. ใน เพชรภาษาไทย, หน้า 164-172. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2541.
- เจือ สตะเวทิน. การใช้ภาษาระดับปริญญา. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์, 2518.
- . พจนานุกรมสำนวนไทย. พระนคร : สุทธิสารการพิมพ์, 2516.
- ชลธิรา กลัดอยู่และคนอื่นๆ. การใช้ภาษา. พระนคร : เคล็ดไทย, 2517.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. การบรรณาธิกรณหนังสือพิมพ์และนิตยสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- ชวลิต ปัญญาลักษณ์. การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.
- ชวลิต ผู้ภักดี. ภาษาเฉพาะกิจ. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์, 2543.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. วัฒนธรรมในการใช้ภาษา. ใน ภาษาเพื่อการสื่อสาร, หน้า 87-91. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

- ณัฐการ์ แสงคำ. **สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬา**มวยจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- คุณฎีพร ชำนิโรตตานต์. คำกับความหมาย. ใน **คือคู่มาลาสรรเสริญคุณ**, หน้า 45-50. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- _____. **สังเกตภาษา. วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 10 (มิถุนายน 2536) : 75-76, 11 (มิถุนายนและธันวาคม 2537) : 89-97.
- ถาวร บุญวัฒน์. **หลักการหนังสือพิมพ์**. กรุงเทพฯ : มติชน, 2538.
- นพรัตน์ คงมาลา. **การใช้ภาษาในสารคดีของวาณิช จรุงกิจอนันต์ ระหว่าง พ.ศ. 2520-2529**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นภลัย สุวรรณธาดา. หน่วยที่ 5 **สำนวนโวหารในการสื่อสาร** ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- นวลวรรณ พลังคะพันธ์พงศ์. **วิเคราะห์ภาษาในนิตยสารบันเทิง. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- นันทริกา คุ่มไพโรจน์. **แสดงในหน้าหนังสือพิมพ์. นิตยสาร 3 (กุมภาพันธ์ 2518) : 30-34.**
- นิเชต สุนทรพิทักษ์. ภาษา รากฐานของวัฒนธรรม. ใน **เพชรภาษาไทย**, หน้า 75-93. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2541.
- เน่งน้อย บุญยเนตร. **คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปี 2521-2525**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- บุญยงค์ เกศเทศ. **คำไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532.**
- ประชัน วัลลิโก. **ศัพท์หนังสือพิมพ์และนิตยสาร. ใน ศัพท์านุกรมสื่อสารมวลชน. (อังกฤษ-ไทย) หน้า 1-99. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.**
- _____. **หลักการเขียนข่าว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.**
- เพชรภาษา, มูลนิธิ. **เพชรภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2541.**
- เพ็ญแข วัจนะสุนทร. **คำนิยมในสำนวนไทย. พระนคร : โอเดียนสโตร์. 2528.**
- มาลี บุญศิริพันธ์. **การเขียนบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน. โครงการวิจัย เสริมหลักสูตร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.**

- ขงยุทธ รักษาศรี. หน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับข่าว. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการข่าว และบรรณาธิการ News Reporting and Editing หน่วยที่ 1-5. หน้า 1-80.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. หนังสือพิมพ์กับการใช้ภาษา. นิเทศศาสตร์. ฉบับที่ 1 (กันยายน 2522) : 76-80.
- รัชนี ซอโสตถิกุล. ส่วนอังกฤษและส่วนไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2539.
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม. พจนานุกรมคำเหมือนกัน คำตรงกันข้าม. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2526.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. ปัญหาการใช้ภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา. ใน ปัญหาการใช้ภาษาไทย ถึงขั้นวิกฤตจริงหรือ. หน้า 28-33. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- วิวัฒน์ ใจเที่ยง. การอ่านหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- ศศิธร ทศนัยนา. การศึกษาลักษณะภาษาของข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ศักดิ์ศรี เข้มนัดดา. ส่วนไทยที่มาจากวรรณคดี. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทย. ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- สมบัติ จำปาเงิน. ปทานุกรม ฉบับด้อยคำสำนวนโวหาร คำพังเพย สุภาษิตไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ แกรมมีจำกัด, 2540.
- สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อุษยา. การพัฒนาภาษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. ใน ปัญหาการใช้ภาษาไทย ถึงขั้นวิกฤตจริงหรือ. หน้า 1-2. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- สุจริต เพียรชอบ. ศิลปะการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- สุชาดา เทวะผลิน. คำแสดงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร. หนังสือพิมพ์กับการใช้ภาษา. อักษรศาสตร์พิจารณา.

1 (เมษายน 2517) : 48-54.

อนงค์ นาคสวัสดิ์. วาจาสุภาษิต. ใน เพชรภาษาไทย, หน้า 106-118. กรุงเทพฯ :

ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2541.

อรพรรณ มุลจันทร์. การนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย.

วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

โอภาส เฟื่องเจริญ. บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2536.

Cowie, A.P., and others, eds. **Oxford Advanced Learner's Dictionary**. 4 th ed.

Oxford : Oxford University Press, 1989.

Feather, John. **A Dictionary of Book History**. London : Routledge, 1988.

Harriss, J., Leiter, B.K., and Johnson, S. **The Complete Reporter**. 5 th ed. New York :

Macmillan Publishing Company, 1985.

Paneth, Donald. **The Encyclopedia of American Journalism**. New York : Facts On File,

Inc; 1983.

Stein, Jess, and others, eds. **The Random House Dictionary of the English Language**.

New York : Random House, 1983.

Sutter, Jan. Slingshot Ink. **A practical Guide to Producing Booklets Newspapers**

and Ephemeral Publications. Los Altos, California : William Kaufmann,

Inc; 1982.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข

ข้อมูลสำนวนไทยแยกตามประเภทข่าว

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวการเมือง (106 สำนวน)

แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กระต่ายขาเดียว	เนื้อข่าว	ข่าวสด
	แกว่งปาก	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	เกลือจิ้มเกลือ	บรรณานุกรม	กรุงเทพธุรกิจ
	กึ่งกำได้ทอง	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	กินบนโต๊ะ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ข	ขว่างูไม้พันคอ	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
	ไขในหิน	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ขอจับลูกงูเห่า	บรรณานุกรม	สยามรัฐ
หมวด ค	คลื่นใต้น้ำ	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
	คลื่นใต้น้ำ	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	คว่ำบาตร	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
	คว่ำบาตร	พาดหัวข่าว	มติชน
	คอรอดคาบ	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
หมวด ง	จอมพระราม	เนื้อข่าว	มติชน
	แจ่มใต้	เนื้อข่าว	ข่าวสด

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด จ	จับแพะ จับได้ไล่ทัน จับตาย จี้ จี้	เนื้อข่าว บรรณานำ พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ แนวหน้า เดลินิวส์ แนวหน้า ข่าวสด
หมวด ข	ชักศึกเข้าบ้าน ชักใย ข้างตาย เชือด เชือด เชือด เชือด เชือด เชือด	พาดหัวข่าว บรรณานำ เนื้อข่าว บรรณานำ พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว เนื้อข่าว เนื้อข่าว	ผู้จัดการ สยามรัฐ ข่าวสด แนวหน้า แนวหน้า ไทยโพสต์ ผู้จัดการ แนวหน้า ไทยรัฐ
หมวด ค	ดักคอ ดาบสองคม คำคืน ได้ทีขี่แพะไล่ โคคร่ม โคคร่ม โคคร่ม โคคร่ม โคคร่ม โคคร่ม โคคร่ม	เนื้อข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว บรรณานำ เนื้อข่าว พาดหัวข่าว บรรณานำ พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	แนวหน้า มติชน ไทยรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ข่าวสด มติชน แนวหน้า ไทยโพสต์ เดลินิวส์ บ้านเมือง

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ต	คกมัน	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	ตกหลุม	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
	ตบตา	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ตบตา	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ครายางข้างแคร่	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	คัดหาง	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	คาต่อคาฟันต่อฟัน	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	ตีปลาหน้าไซ	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	คั่นตุ้ม	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ได้นำขุ่น	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ถ	ถอนราก	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ถือหาง	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ท	ทะลุกลางปล้อง	บรรณานำ	แนวหน้า
	ทิ้งทวน	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
	ทิ้งทวน	บรรณานำ	ไทยรัฐ
	ทิ้งทวน	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
หมวด น	น้ำลดคอผูก	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด บ	แบไต๋	บรรณานำ	แนวหน้า
	แบไต๋	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ป	ป็นหู	บรรณานำ	ข่าวสด
	ป็นหน้า	เนื้อข่าว	มติชน
	ปากว่าตาขยิบ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ปลาชิว ปลาสร้อย	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	ปิดปาก	บรรณานำ	ไทยโพสต์
	ปิดประตูตีแมว	บรรณานำ	เดลินิวส์
	ปิ้งปลาประชดแมว	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ปลุกผี	บรรณานำ	ไทยโพสต์
	ปลุกผี	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์

หมวด	จำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ป	ปูด เป็นลำเป็นสัน ปล่อยไก่ ปากคาบคัมภีร์ ปิดแข่งขา ปิดประตูดิความ เป่ากระหม่อม ปิดขากันนิ้ว	พาดหัวข่าว เนื้อข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว บรรณนำ บรรณนำ พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	มติชน ไทยโพสต์ ผู้จัดการ บ้านเมือง เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดลินิวส์ แนวหน้า
หมวด ผ	ผิดฝาผิดตัว	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
หมวด พ	พายเรือในอ่าง แพะ	บรรณนำ พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ บ้านเมือง
หมวด ฟ	ไฟลนก้น ไฟลนก้น	เนื้อข่าว เนื้อข่าว	มติชน บ้านเมือง
หมวด ม	มัดมือชก มารหัวชน มือถือสาก ปากถือศีล ไม่พูดพาล่ามทำเพลง ไม่ยี่พระ มวยล้ม มวยล้ม มวยล้ม ม้วนเสื่อ ไม้หลักปักจี้ควาย	บรรณนำ พาดหัวข่าว เนื้อข่าว เนื้อข่าว บรรณนำ พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว บรรณนำ เนื้อข่าว	มติชน สยามรัฐ ไทยโพสต์ ผู้จัดการ สยามรัฐ แนวหน้า ไทยรัฐ แนวหน้า ไทยโพสต์ แนวหน้า
หมวด ย	โยนซี่ไต้ ข้อมแมว เข้มไต้ ขกนิ้ว	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว บรรณนำ พาดหัวข่าว	บ้านเมือง ผู้จัดการ เดลินิวส์ แนวหน้า

หมวด	จำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ร	รีด	บรรณาธิการ	บ้านเมือง
	เร่งหูตบ	บรรณาธิการ	ข่าวสด
หมวด ด	ลมปาก	เนื้อข่าว	ผู้จัดการ
	ลูกไก่ในกำมือ	เนื้อข่าว	ผู้จัดการ
	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ล่ากระสือ	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	ลูบคม	บรรณาธิการ	บ้านเมือง
	ลูบคม	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ลูบหน้าประจุมุก	เนื้อข่าว	ข่าวสด
	เล่นลิ้น	พาดหัวข่าว	มติชน
	เลือดขึ้นหน้า	บรรณาธิการ	ไทยโพสต์
	ล้วงคองเห่า	พาดหัวรอง	สยามรัฐ
	ล้วงคืบ	พาดหัวข่าว	มติชน
	ลอยแพ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ล้ำเส้น	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	ลอยนวล	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ลักไก่	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ลักไก่	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ลักไก่	เนื้อข่าว	ข่าวสด
	ลักไก่	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ลงดาบ	บรรณาธิการ	แนวหน้า
	ลงดาบ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
เลี้ยงแค้	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์	
หมวด ว	วางยา	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	วัวสันหลังหวะ	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
หมวด ศ	ศอกกลับ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า

หมวด	จำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ส	สาคโคลน	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	สาวไส้	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	สาวไส้	บรรณานุกรม	สยามรัฐ
	สาวไส้	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	สาวไส้	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	เสียดังวัด	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
	สับไม้เลี้ยง	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
หมวด ห	หลบมุม	บรรณานุกรม	สยามรัฐ
	หนามยอกเอาหนามบ่ง	พาดหัวข่าว	มติชน
	หมายมั่นปั้นมือ	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	หักหน้า	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	หักหน้า	พาดหัวข่าว	มติชน
	หยิกเล็บเจ็บเนื้อ	เนื้อข่าว	ข่าวสด
	หัวชนฝา	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	เหวี่ยง	บรรณานุกรม	ผู้จัดการ
	หมูไม่กลัวน้ำร้อน	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
	หมูไม่กลัวน้ำร้อน	บรรณานุกรม	บ้านเมือง
	หมูไม่กลัวน้ำร้อน	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	หยอดลูกเล่น	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
	หน้าเนื้อใจเสือ	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
	เหลือบ	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวอาชญากรรม (38 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กั๊กมัน	วรรคนำ	แนวหน้า
	เกลือเป็นหนอน	พาดหัวข่าว	มติชน
	เกลือเป็นหนอน	เนื้อข่าว	เดลินิวส์
หมวด ค	ความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	คาหนังคาเขา	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด จ	จู้	วรรคนำ	มติชน
หมวด ฉ	แจ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ช	ชักหน้าไม่ถึงหลัง	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	เชือด	วรรคนำ	สยามรัฐ
	เชือด	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ด	ได้นกสองตัว	วรรคนำ	สยามรัฐ
หมวด ต	ตัดหาง	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
	ตีท้ายครัว	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
หมวด น	น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ป	ปากแข็ง	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ปลุกผี	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ปลุกผี	วรรคนำ	แนวหน้า
หมวด พ	พลิกแผ่นดิน	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
หมวด ม	แม่ฆ่าเรือฟาง	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	มีดแปดด้าน	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ไม่คู่คาม้าตาเรือ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ไม้ตาย	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	มีด	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ย	ยกครัว โยนกลอง	พรรคหน้า พาดหัวข่าว	เดลินิวส์ แนวหน้า
หมวด ร	รีด รีด	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ ข่าวสด
หมวด ล	ลงขัน ลงขัน ล้างครัว ลูกไก่ในกำมือ ลูบคม เลือดขึ้นหน้า ล้วงคองูเห่า ลอยนวล ลงดาบ	พรรคหน้า พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	สยามรัฐ สยามรัฐ สยามรัฐ ไทยรัฐ เดลินิวส์ แนวหน้า สยามรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง
หมวด ศ	ศึกชิงนาง ศึกชิงนาง	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	สยามรัฐ บ้านเมือง
หมวด ห	หมาหยอกไก่ หักหน้า เหยียบจมูก หลบฉาก	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	สยามรัฐ สยามรัฐ สยามรัฐ ข่าวสด
หมวด อ	ออกตัว ออกโรง ออกโรง ออกโรง	พาดหัวข่าว เนื้อข่าว พาดหัวข่าว พรรคหน้า	เดลินิวส์ สยามรัฐ แนวหน้า สยามรัฐ

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวเศรษฐกิจ (79 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กงเกวียนกำเกวียน	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	กระต่ายขาเดียว	พาดหัวข่าว	มติชน
	กระเป๋านัก	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	กระเป๋านัก	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	กลับลำ	พาดหัวข่าว	มติชน
	กักฟัน	บรรณานำ	ผู้จัดการ
	แก้ลำ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
หมวด ข	ขีดเส้นตาย	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ขุดบ่อล่อฝรั่ง	พาดหัวข่าว	มติชน
	ขุดเลือดชิบ ๆ	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ง	เงยหน้าอ้าปาก	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด จ	จับปลาหลายมือ	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	จ๊ะ	พาดหัวข่าว	กรุงเทพธุรกิจ
	จ๊ะ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	โจ่งครึม	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ฉ	ฉายเดี่ยว	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	ฉฉ	พาดหัวข่าว	มติชน
	ฉฉ โฉ	พาดหัวข่าว	ข่าวสด

หมวด	จำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ช	ชิมลาง	บรรณาธิการ	ไทยรัฐ
	ซุบมือเปิบ	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	เชือด	บรรณาธิการ	เดลินิวส์
	เชือด	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	เชือด	บรรณาธิการ	ผู้จัดการ
	ชกคาบ	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	ชกคาบ	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
หมวด ต	ตั้งไข่	พาดหัวข่าว	มติชน
	ตีปีก	บรรณาธิการ	เดลินิวส์
	ตีปีก	บรรณาธิการ	ไทยรัฐ
	ตื่นแต่ไก่โห่	บรรณาธิการ	แนวหน้า
หมวด ถ	ถือหาง	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ถอดใจ	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
หมวด น	นกรู้	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	นอนกิน	บรรณาธิการ	ผู้จัดการ
	น้ำขึ้นให้รีบตัก	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	น้ำตาตกใน	บรรณาธิการ	ไทยรัฐ
หมวด บ	แบไต๋	บรรณาธิการ	มติชน
	แบไต๋	บรรณาธิการ	สยามรัฐ
	แบไต๋	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	แบไต๋	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	แบไต๋	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
	แบไต๋	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ป	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ปากว่าตาขยิบ	บรรณานุกรม	ไทยโพสต์
	ปลุกผี	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ปลุกผี	บรรณานุกรม	สยามรัฐ
	ปลุกผี	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ปล่อยผี	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
หมวด ผ	ผักชีโรยหน้า	เนื้อข่าว	เดลินิวส์
	ผักนึ่งโหรงแครง	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
หมวด ฝ	ฝากผีฝากไข้	เนื้อข่าว 0	เดลินิวส์
หมวด พ	พอกหางหมู	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	พอกหางหมู	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ฝ	พื้นฝอยหาคะเข็บ	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์
หมวด ม	มัดมือชก	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	ม้ามืด	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	มือไม่ถึง	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	แมลงเม่า	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	แมลงเม่า	พาดหัวข่าว	มติชน
	ม้วนเสื่อ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ย	ยกริ้ว	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	แย้มได้	เนื้อข่าว	ไทยโพสต์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ร	รีด	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	รีด	บรรณานุกรม	ไทยโพสต์
	รีด	บรรณานุกรม	สยามรัฐ
	รีดเลือกปุ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	รีดเลือกปุ	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	รีดเลือกกับปุ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	รวมหัว	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	โรยหน้า	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
	เรียงทั้ง	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	รวมหัว	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ด	ลงชั้น	พาดหัวข่าว	มติชน
	ลงชั้น	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ลูกไม้	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ลูกผีลูกคน	บรรณานุกรม	ไทยรัฐ
	ลูบคม	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	ลูบคม	บรรณานุกรม	เดลินิวส์
	ลอกคราบ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	ล้อมคอก	เนื้อข่าว	มติชน
	ลอยแพ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ลอยแพ	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ไล่เบียด	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	ลักไก่	บรรณานุกรม	มติชน
	ลักไก่	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ลักไก่	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ลงดาบ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	ลงดาบ	บรรณานุกรม	ไทยโพสต์
	ลงแต่	บรรณานุกรม	แนวหน้า
	ล้อมคอกหลังวัวหาย	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ๖	วิวาห์ล้อมคอก	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
หมวด ๗	ศอกกลับ	บรรณา	ไทยรัฐ
	ศอกกลับ	บรรณา	ไทยรัฐ
หมวด ๘	สิ้นไร้ไม้ตอก	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	เส้นตาย	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	เลื่อนอนกิน	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	เลื่อนอนกิน	บรรณา	เคลนิวิสต์
	เลื่อนอนกิน	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ๙	หาตัวจับยาก	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	หักหน้า	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	หลังยาว	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	หัวกระติ	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
	หัวชนฝา	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	หัวชนฝา	บรรณา	ไทยรัฐ
	หัวชนฝา	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	หัวชนฝา	เนื้อข่าว๐	ผู้จัดการ
	หัวเรือ	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	หัวเรือใหญ่	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ๑๐	อีลุ่ยฉุยแฉก	บรรณา	ผู้จัดการ
	อาศัยงมูก	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	อาบเหงื่อต่างน้	พาดหัวข่าว	เคลนิวิสต์

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวสังคม (70 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กระดี่ได้น้ำ	เนื้อข่าว	มติชน
	กาฝาก	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	เนื้อข่าว	เดลินิวส์
	แกะดำ	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
	ใกล้เกลือกินด่าง	เนื้อข่าว	ข่าวสด
	ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
หมวด ข	เข็นครกขึ้นเขา	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	เข้าตา	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	เขียนเสือ	บรรณานำ	ไทยโพสต์
หมวด ค	คบคนพาล พาลพาไปหาผิด	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	คบบัณฑิตพาไปหาผล		
หมวด ง	งงเป็นไก่ตาแตก	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด จ	จ๊ะ	บรรณานำ	ไทยโพสต์
	จ๊ะ	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	จ๊ะ	เนื้อข่าว	แนวหน้า
หมวด ฉ	ฉิ่ง	บรรณานำ	ข่าวสด
	ฉแฉ	บรรณานำ	มติชน
	ฉแฉ	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
หมวด ช	ชนั้กคาหลัง	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	เชือด	พาดหัวข่าว	ไทยรัฐ
	เชือด	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ชุกดาบ	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
หมวด ค	คาบสองคม	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	คำคืน	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ต	ตกล้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้	เนื้อข่าว	สยามรัฐ
	ตบตา	เนื้อข่าว	สยามรัฐ
	ตีปีก	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	ตีปีก	วรรณคดี	ไทยรัฐ
หมวด ถ	ถ่มน้ำลายรดหน้า	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
หมวด น	นอกแถว	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
	น้ำขุ่น ๆ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด บ	บ้านแตก	วรรณคดี	ไทยรัฐ
	แบได้	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด ป	ป็นน้ำ	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ปลาชิว ปลาสร้อย	พาดหัวข่าว	มติชน
	ปีมะโว้	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	เป็นพื้นเป็นไฟ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	เป็นหูเป็นตา	เนื้อข่าว	บ้านเมือง
	ไปได้ น้ำขุ่น ๆ	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
หมวด ผ	ผีซ้ำคำพลอย	เนื้อข่าว	แนวหน้า
หมวด ฝ	ฝูงเหลือบ	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ม	มารหัวชน	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	มือไม่พายเอาตีนราน้ำ	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	มือไวใจเร็ว	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	ไม้เบื่อไม้เมา	เนื้อข่าว	แนวหน้า
	มวยล้ม	วรรณคดี	เคลวินิวส์
	มวยล้ม	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
	มวยล้ม	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	มวยล้ม	วรรณคดี	มติชน
	ไม้เด็ด	วรรณคดี	สยามรัฐ

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ย	ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว ยื่นหมูยื่นแมว ยกเก้า โยนกลอง แย้มไต่	เนื้อข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์ ไทยโพสต์ สยามรัฐ ผู้จัดการ เดลินิวส์
หมวด ร	รีด ร่วมหอลงโรง โรยหน้า โรยผักชี	พาดหัวข่าว เนื้อข่าว วรรคหน้า วรรคหน้า	แนวหน้า ไทยรัฐ ข่าวสด ข่าวสด
หมวด ล	ลงขัน ลงแขก เลือดเข้าตา ลอยนวล ลักไก่ ลักไก่ ลักไก่ ลักไก่ ลงดาบ ลงแฉี ลงแฉี ลูกไม้เก่า	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว เนื้อข่าว เนื้อข่าว พาดหัวข่าว วรรคหน้า พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว วรรคหน้า	แนวหน้า สยามรัฐ มติชน มติชน ไทยโพสต์ แนวหน้า ไทยโพสต์ แนวหน้า ไทยรัฐ สยามรัฐ สยามรัฐ เดลินิวส์
หมวด ศ	ศอกกลับ	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
หมวด ส	สมน้ำสมเนื้อ สาวไส้ สาวไส้ สิ้นไส้ สุมสี่สุมห้า เส้น	เนื้อข่าว เนื้อข่าว วรรคหน้า เนื้อข่าว พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	เดลินิวส์ แนวหน้า มติชน เดลินิวส์ มติชน ผู้จัดการ

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ท	หน้าไหว้หลังหลอก	เนื้อข่าว	ผู้จัดการ
	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เนื้อข่าว	ผู้จัดการ
	หัวชนฝา	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
	หัวชนฝา	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	เหนื่อเมฆ	บรรณานำ	สยามรัฐ
	เหลือบ	บรรณานำ	ไทยรัฐ
	เหลือบขาอ่อน	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	หักคิပ်	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
หมวด อ	ออกโรง	บรรณานำ	ข่าวสด
	ออกโรง	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ออกโรง	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
	ออกโรง	บรรณานำ	ไทยรัฐ
	ออกโรง	บรรณานำ	เดลินิวส์

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวชาวบ้าน (8 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กัดฟัน	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด ค	คืบก็ทะเล สอกก็ทะเล	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
หมวด ฟ	ไฟไหม้ฟาง	บรรณานุกรม	บ้านเมือง
หมวด ร	รีด	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ล	ลงขัน เลือกที่รักมักที่ชัง ลักไก่	บรรณานุกรม เนื้อข่าว พาดหัวข่าว	เดลินิวส์ ข่าวสด สยามรัฐ
หมวด ส	สาวไส้ สาวไส้	พาดหัวข่าว พาดหัวข่าว	สยามรัฐ มติชน

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวต่างประเทศ (14 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	แก้เผ็ด	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ด	โคจร้ม	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ต	ตีปีก	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
	ตีสองหน้า	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
หมวด น	น้ำบ่อน้อย	บรรณา	ไทยรัฐ
หมวด ม	มัดมือชก	พาดหัวข่าว	ผู้จัดการ
หมวด ย	ยกหาง	บรรณา	ผู้จัดการ
หมวด ร	รักได้สอ	พาดหัวข่าว	สยามรัฐ
หมวด ล	ลงแขก	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
	ลงดาบ	บรรณา	ไทยรัฐ
	ล้วงคืบ	เนื้อข่าว	มติชน
	ลงดาบ	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
	ลงแต่	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
หมวด ศ	สอกลับ	พาดหัวข่าว	มติชน
หมวด ห	หัวหดตหาย	เนื้อข่าว	เดลินิวส์

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวภูธร (10 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	กัศป็น	เนื้อข่าว	ไทยรัฐ
หมวด ข	ขีดเส้นตาย	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ฉ	แจ	พาดหัวข่าว	ข่าวสด
หมวด ค	โคคร่ม	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
หมวด น	นอกแถว	พาดหัวข่าว	เดลินิวส์
หมวด ป	ปลุกผี	พาดหัวข่าว	แนวหน้า
หมวด ย	ยกริ้ว	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
หมวด ล	ลักไก่	บรรณานำ	แนวหน้า
หมวด ห	เหวี่ยงแห	พาดหัวข่าว	บ้านเมือง
หมวด อ	ออกโรง	บรรณานำ	สยามรัฐ

สำนวนไทยที่ปรากฏในข่าวการศึกษา (3 สำนวน)
แยกตามตัวอักษร ตำแหน่งข่าว และชื่อหนังสือพิมพ์

หมวด	สำนวน	ตำแหน่งข่าว	ชื่อหนังสือพิมพ์
หมวด ก	ยกเมฆ	เนื้อหาข่าว	ไทยโพสต์
หมวด ค	ลอยนวล	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์
หมวด ร	ร้อนตัว	พาดหัวข่าว	ไทยโพสต์

ภาคผนวก ค

รายการถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนเพื่อเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์

เรียงตามลำดับอักษร พร้อมตัวอย่าง

1. กลัดมัน	หมายถึง	บ้าตึกหา	
ตัวอย่าง		8 หนุ่มกลัดมันรุม โทรมแคชเชียร์สาว	แนวหน้า 8 ม.ค. 42
2. กลับลำ	หมายถึง	เปลี่ยนแปลงหรือผิดไปจากเดิม	
ตัวอย่าง		รพท. กลับลำไม่ประกาศแผนลดต้นทุน อุ่มแบงก์	ผู้จัดการ 21 ต.ค. 41
3. แก่เผ็ด	หมายถึง	กระทำตอบแทน	
ตัวอย่าง		อึ้งตถกอาเขียนแก่เผ็ดอุ่มพม่า	มติชน 16 ม.ค. 42
4. กัดฟัน	หมายถึง	อดทน	
ตัวอย่าง		ประชาชนต้องทนกัดฟันใช้ไฟแพง	ไทยรัฐ 1 ต.ค. 41
5. กาฝาก	หมายถึง	คนที่คอยแต่อาศัยคนอื่น	
ตัวอย่าง		ทองอยู่เคียดกาฝาก กศน. ทำกรมเสื่อม	สยามรัฐ 7 ม.ค. 42
6. แกะดำ	หมายถึง	ผู้ที่ประพฤติต่างจากคนอื่นในกลุ่ม	
ตัวอย่าง		จ๊อบบรมแกะดำ	ข่าวสด 7 ม.ค. 42
7. แก่ลำ	หมายถึง	ทำตอบแทนที่อีกฝ่ายหนึ่งได้ทำไว้	
ตัวอย่าง		ปิดฝุ่นตัวเงินคงคลังแก่ลำกระเป่าฉีก	ไทยรัฐ 20 ต.ค. 41
8. เข้าตา	หมายถึง	พอใจ ถูกใจ	
ตัวอย่าง		บอลไทยต้อนรับมาเลย์ “ห่ายห้วง” เจ้าโง่งเข้าตาขุนซื้อผู้ดี	แนวหน้า 9 พ.ย. 41

9. คำว่าบาตร หมายถึง
ตัวอย่าง ไม่ยอมรับ
สหรัฐกร้าวสวน UN ไม่เล็กกว่าบาตรอิรัก
บ้านเมือง 27 ก.พ. 42
10. จนมุม หมายถึง
ตัวอย่าง ถูกด้อนไปยังจุดหนึ่งซึ่งไม่มีทางหนีหรือโต้ตอบได้
ปลอดจนมุมยอมเบรกตั้ง กก. ถกใหม่หนังสือ
ข่าวสด 18 พ.ย. 41
11. จบเห่ หมายถึง
ตัวอย่าง ล้มเหลว สิ้นสุดอย่างไม่มีคุณค่า
อุ้มนายแบงก์มีหวังต้องจบเห่กันทั่วประเทศ
ไทยโพสต์ 28 พ.ย. 41
12. จี๋ หมายถึง
ตัวอย่าง รุกเร้า ติดตาม
พรความหวังใหม่จี๋ป้องผลให้รับผิชอบ
เคลนิวิสต์ 18 มี. 42
13. โจ่งครึม หมายถึง
14. ชักโย หมายถึง
ตัวอย่าง ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเปิดเผย
บงการอยู่เบื้องหลัง
เสธ เมินคำขู่ปี่อีชีแอล ทักยิมได้ชักโยทางควน
ข่าวสด 22 พ.ย. 41
15. ซิมกลาง หมายถึง
ตัวอย่าง หยั่งดูท่าทีหรือเหตุการณ์ว่าจะดีหรือร้าย
ไอ บี เอ็ม เปิดตัวนิโวลีไอ ที่ไคเร็กเตอร์ซิมกลางตลาดธุรกิจ
ผู้จัดการ 2 พ.ย. 42
16. เชือด หมายถึง
ตัวอย่าง จับผิดโดยตั้งใจ ลงโทษ มา
เชือดประเคิมสมุนเหลือบ
แนวหน้า 24 พ.ย. 41
17. ดักคอ หมายถึง
ตัวอย่าง พุดซัดไว้ก่อน
ความหวังใหม่ดักคอบัญญัติประกาศขายสวน
แนวหน้า 31 ต.ค. 41
18. คาบสองคม หมายถึง
ตัวอย่าง สิ่งที่มีทั้งผลดีและผลร้าย
กระจายอำนาจคาบสองคมสะท้อนมาจากกองทุนสังคม
มติชน 22 ก.พ. 42

19. คำคิน หมายถึง หลบหายไปหาไม่พบ
ตัวอย่าง ผู้ค้องหายังคงคำคิน
ไทยรัฐ 29 ต. 41
20. โคร่อม หมายถึง หนี
ตัวอย่าง น 1. วางกฎเหล็กสั่งเซ็นชื่อเข้าเย็นสัปดาห์ โคร่อม
บ้านเมือง 27 พ.ย. 41
21. ตกมัน หมายถึง อาการโกรธอย่างรุนแรง
22. ตกหลุม หมายถึง เสียวรู้ หลงกล ถูกหลอก
23. ตบตา หมายถึง หลอก
ตัวอย่าง วันนอร์เตียน ส.ส. ออย่าปลอมวุฒิเลือกตั้งเกี่ยวหน้าตบตากันไม่ได้
แนวหน้า 7 ต.ค. 41
24. ตั้งไข่ หมายถึง เพิ่งเริ่มต้น เพิ่งก่อตั้ง
ตัวอย่าง ตั้งไข่กองทุนซื้อหุ้นเอกชน คลังใช้เงินกู้ไอเอฟซีน่าร่อง
มติชน 12 มี.ค. 42
25. ตีปีก หมายถึง แสดงอาการยินดี คีใจ
ตัวอย่าง รง. น้ำตาล ตีปีก เค่งประธาน ก.อ.น. สำเร็จ
มติชน 4 ธ.ค. 41
26. ตีท้ายครีว หมายถึง เป็นชู้กับภรรยาคนอื่น
ตัวอย่าง จับได้ลูกน้องคอคตตีท้ายครีวบุกฆ่าถึงห้อง
ไทยโพสต์ 31 ต.ค. 41
27. ตีสองหน้า หมายถึง หลอก แสดงหน้าได้หลายอย่าง ไม่จริง
28. ตื่นแต่ไก่โห้ หมายถึง ตื่นเข่าครู่
29. ถอดใจ หมายถึง ไม่สู้ ขอมแพ้
ตัวอย่าง เซ็นทรัลเทรดคิงถอดใจกำไรหด
ข่าวสด 20 ต.ค. 41
30. ถือหาง หมายถึง พนันข้าง พนันฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เอาช่วย
ตัวอย่าง ประชุมปลาไหลถือหางบริหารสุด ๆ
ผู้จัดการ 9 ก.พ.42

31. ทะลุกลางปล้อง หมายถึง
ตัวอย่าง พุดโพล่งขึ้นมาโดยยังไม่ถึงเวลาหรือโดยผู้อื่น ไม่คาด
รองเลขาราชการนายกฯ ทะลุกลางปล้อง เสนอให้ยุบ กทพ.
แนวหน้า 28 ค.ค. 41
32. ทิ้งทวน หมายถึง
ตัวอย่าง ทำเป็นโอกาสสุดท้าย
เสรีย้ายทิ้งทวนล้างบาง บช.ก.
ไทยรัฐ 2 พ.ย. 41
33. นกรู้ หมายถึง
ตัวอย่าง รู้ล่วงหน้า รู้รวดเร็ว
เนวินเข้าแก่นกรู้รับเรียกอภิธรรมส่งเสริมสหกรณ์มาหาข้อมูล
ทำความเข้าใจ
ไทยรัฐ 7 ต.ค. 41
34. นอกแถว หมายถึง
ตัวอย่าง ไม่ประพฤติตามกลุ่ม หรือพวกเดียวกัน
ล้างทหารนอกแถว สุรยุทธ์ จับมือ ตร.ลุยเชือดประเคิม
เดลินิวส์ 23 ต.ค. 41
35. น้ำตาตกใน หมายถึง
ตัวอย่าง เสียใจแต่ต้องเก็บไว้ภายใน
อินโร น้ำตาตกในหลังไทยถอนขวงออก
ไทยรัฐ 12 ก.พ. 42
36. น้ำบ่อน้อย หมายถึง
ตัวอย่าง น้ำลาย
คลินตัน (อาจ) ชนะศึกสาว ๆ ใหม่ แต่แพ้สงครามน้ำบ่อน้อย
ไทยรัฐ 21 ธ.ค. 41
37. ปากแข็ง หมายถึง
ตัวอย่าง ยืนกรานตามที่พูดไว้เดิม
เชิดเงิน 13 ล้าน แบงก์คอกบัวตามรวบทั้งคู่อัยปากแข็ง
สยามรัฐ 27 ก.พ. 42
38. ปิดปาก หมายถึง
ตัวอย่าง ทำให้พูดไม่ได้
พ่อลูกปิดปากเงียบอาห้วงสุขภาพหลาน
ไทยโพสต์ 8 ค.ค. 41
39. ปีมะโว้ หมายถึง
ตัวอย่าง นานแล้ว
สำนักโยธาให้ราคาครั้งปีมะโว้
สยามรัฐ 17 ก.พ. 42

40. ปูด หมายถึง
ตัวอย่าง เปิดเผย
ปชป. โกววาดเสียงข้างมาก ชวนยังแจ้งปูดซื้อหุ้น
มติชน 31 ต.ค. 41
41. เป็นล่ำเป็นสัน หมายถึง
ตัวอย่าง อย่างเอาจริงเอาจัง
กินกันเป็นล่ำเป็นสัน
ไทยโพสต์ 24 ธค. 41
42. ปล่อยไก่ หมายถึง
ตัวอย่าง ทำอะไรโง่ ๆ
เขี่ยจิวปล่อยไก่เรื่องภานี
ผู้จัดการ 12 พ.ย. 41
43. ปล่อยผี หมายถึง
ตัวอย่าง ให้อิสระเสรี
บีโอไอปล่อยผีโปรเจกซ์กัญหัน้ำรัฐ
ไทยรัฐ 24 ก.พ. 42
44. ผุงเหลือบ หมายถึง
ตัวอย่าง พวกเขาเปรียบผู้อื่น
ผุงเหลือบพล่านข้าราชการกระอัก
แนวหน้า 16 ต.ค. 41
45. มารหัวชน หมายถึง
ตัวอย่าง ลูกที่พ่อแม่ไม่ต้องการให้เกิด
หลายคลินิกทำแท้ง ม. 3 ริดมารหัวชน
ไทยรัฐ 8 มี.ค. 42
46. ม้ามืด หมายถึง
ตัวอย่าง ผู้ที่ได้อะไรโดยไม่มีที่คาดหวังมาก่อน
นักวิ่งม้ามืดจาก ม.ขอนแก่น
ไทยโพสต์ 3 ก.พ. 42
47. มือไม่ถึง หมายถึง
ตัวอย่าง ยังมีความสามารถไม่พอ
รง.น้ำตาลกร่างเต็มพิกัด ตอกหน้าสุวัจน์มือไม่ถึง
สยามรัฐ 27 ต.ค. 41
48. มือไวใจเร็ว หมายถึง
ตัวอย่าง ชอบลักขโมย
เปิดโปงเหลกพุดติการณ์มือไวใจเร็ว
ไทยรัฐ 15 พ.ย. 41

49. ไม้เด็ด หมายถึง
ตัวอย่าง
ที่เด็ด ของดี
จัดไม้เด็ดได้เปรียบค่าเงินบาท โปรโมตนักท่องเที่ยว
สยามรัฐ 2 ต.ค. 41
50. ไม้ตาย หมายถึง
ตัวอย่าง
วิธีการสุดท้าย
จัดไม้ตาย “แกรนด์ปอร์ต” ไอเอ็มเอฟ
ข่าวสด 5 ต.ค. 41
51. ไม้ยี่หระ หมายถึง
ตัวอย่าง
ไม่สนใจ
ชวนไม้ยี่หระฝ่ายค้านล่าชื่อขับ
สยามรัฐ 4 ธ.ค. 41
52. มวยล้ม หมายถึง
ตัวอย่าง
การต่อสู้หรือแข่งขันกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วอีกฝ่ายหนึ่ง
แก๊งขอมเป็นฝ่ายแพ้
หวั่นสอบทุจริตพันธุ์พิชมวยล้ม
มติชน 4 ธ.ค. 41
53. ม้วนเสื่อ หมายถึง
ตัวอย่าง
ขาดทุน เลิกล้มกิจการ
อุตสาหกรรมเหล็กวิฤติ 20 โรงเหล็กใกล้ม้วนเสื่อ
สยามรัฐ 31 ต.ค. 41
54. ยกครัว หมายถึง
ทั้งหมด
55. ยกเค้า หมายถึง
ตัวอย่าง
ขโมย
ลูกคมวรรณรัตน์ยกเค้าญาติสนิท
สยามรัฐ 7 ต.ค. 41
56. ยกธง หมายถึง
ตัวอย่าง
ขอมแพ้
สนั่น “ยกธง” ขอยอมแพ้ ส่งทางควนกฤษฎีกา
ผู้จัดการ 27 ต.ค. 41
57. ยกนิ้ว หมายถึง
ตัวอย่าง
ถือว่ายอดเยี่ยม
ผู้หญิงยกนิ้วให้ชวน ปวีณา สุดยอดนักการเมืองไทย
แนวหน้า 8 ม.ค. 42
58. ยกเมฆ หมายถึง
ตัวอย่าง
เรื่องไม่จริง
สมศักดิ์โวยล้มถูกยกเมฆใส่ความ
ไทยโพสต์ 5 พ.ย. 41

59. โยนกลอง หมายถึง
ตัวอย่าง
ปิดความรับผิดชอบให้พ้นตัว
โยนกลองรูปยักษ์ถล่มหากคนรับผิดชอบไม่ได้
แนวหน้า 20 พ.ย. 41
60. ร้อนตัว หมายถึง
ตัวอย่าง
เคียดร้อนไปก่อน
ดิ่งนักวิชาการร้อนตัวอุบถบวง
ไทยรัฐ 12 ธ.ค. 41
61. รวมหัว หมายถึง
62. ลงขัน หมายถึง
ตัวอย่าง
ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ
ร่วมบริจาค ร่วมให้เป็นกองทุน
อังกฤษเพื่อนยามยากลงขันกู้วิกฤต ศก. ไทย
มติชน 27 พ.ย. 41
63. ลงแขก หมายถึง
ตัวอย่าง
รุมข่มขืน
ศาลไม่ตัดพยานสำคัญคดีคนขับรถยังแฉต่อข้าถูกอันวารังแขก
ไทยโพสต์ 11 ธ.ค. 41
64. ลงคาบ หมายถึง
ตัวอย่าง
ลงโทษ
คดีฆาตกรคนต้นสภาผู้แทนฯมะกันลงคาบเชือดสถานเดียว
สยามรัฐ 5 ก.พ. 42
65. ลงแฉ่ หมายถึง
ตัวอย่าง
ลงโทษ
คดีคนต้นลงแฉ่
ข่าวสด 2 ต.ค. 41
66. ลมปาก หมายถึง
ตัวอย่าง
คำพูด
ลดค่าบริการมือถือสุดท้ายแค่ลมปาก
เดลินิวส์ 8 มี.ค. 42
67. ลูกไม้ หมายถึง
68 ลูกไม้ หมายถึง
ตัวอย่าง
เล่นเหลี่ยม กลเม็ด
เล่นเหลี่ยม กลเม็ดเก่าๆ
เกษตรกรปลูกมันฮิมประท้วงพาณิชย์ลูกไม้เก่าเข้าพุง
เดลินิวส์ 28 ม.ค. 42
69. ลูบคม หมายถึง
ตัวอย่าง
กล้าลบหลู่ กล้าทำในสิ่งที่ไม่มีใครกล้าทำ
ลูบคมวรรณรัตน์ ยกเค้าญาติสนิท
สยามรัฐ 7 ต.ค. 41

70. เล่นลื่น หมายถึง
ตัวอย่าง ใช้คารมมาก
อชก. ป่วน-อ้างถือศีลอคชาอุฯ ถอนตัวพูดเล่นลื่นปมเพชร
มติชน 26 พ.ย.41
71. ล้วงตับ หมายถึง
ตัวอย่าง หลอกเอาของดีไป หลอกเอาความลับ
เพราะหวั่น ถูกล้วงตับ
เคลนิวิสต์ 9 พ.ย. 41
72. ลอยตัว หมายถึง
ตัวอย่าง หมดการะ พันข้อผูกพัน หมดปัญหายุ่งยาก
พรรคชาติพัฒนาลอยตัวสบายไปเหมือนที่เคยประพฤติปฏิบัติมา
สยามรัฐ 1 ต.ค. 41
73. ลอกคราบ หมายถึง
74. ลอยแพ หมายถึง
ตัวอย่าง ขโมยไปจนเกลี้ยงตัว
ไม่รับผิดชอบอีกต่อไป
ลอยแพลูกหนี้บีบีซีวีอนรัฐหาทุนฟื้นฟูธุรกิจ
แนวหน้า 6 พ.ย. 41
75. ลอยนวล หมายถึง
ตัวอย่าง หนีไปได้อย่างสบาย อยู่อย่างสบาย
บั้งรอนลอยนวลอาวุธเพียบชายแดนกาญจน์
ไทยโพสต์ 12 ต.ค. 41
76. ไล่เบียด หมายถึง
ตัวอย่าง คว้า สอบสวน
ประกาศจะตามจิกไล่เบียดหนี้เงินถึง 100%
ไทยรัฐ 21 ธ.ค. 41
77. ลักไก่ หมายถึง
ตัวอย่าง ทำโดยไม่ให้เขารู้ตัว ได้โดยบังเอิญ
รามคำแหงเรียกหาจิตสำนักจากนักการเมืองที่ชอบมั่วฉ่ำลักไก่
แอบอ้างวุฒิการศึกษา
แนวหน้า 19 ต.ค. 41
78. วางยา หมายถึง
ตัวอย่าง กลั่นแกล้ง
เสธ. ชน ถูกพรรคลวยประภัทรวางยาทางด่วน
สยามรัฐ 25 ต.ค. 41
79. สอกกลับ หมายถึง
ตัวอย่าง พุคย์อน
รุมสอกกลับไอเอ็มเอฟ ทำขวัญผวาประเมินเศรษฐกิจไทยรับไม่ได้
แนวหน้า 30 พ.ย. 41

80. สมน้ำสมเนื้อ หมายถึง
ตัวอย่าง สมควร เหมาะสม
ชี้แจงควมเหตุผลไม่สมน้ำสมเนื้อมีสิทธิหนาว
เดลินิวส์ 5 ต.ค. 41
81. สับไม่เลี้ยง หมายถึง
ตัวอย่าง ว่าเป็นเสียหยาโดยไม่เห็นแก่หน้า
จิวซ่าแหละหนักงูจับขึ้นเขียงสับไม่เลี้ยง
บ้านเมือง 6 พ.ย. 41
82. สุ่มสี่สุ่มห้า หมายถึง
ตัวอย่าง สุ่ม ๆ ไปอย่างไม่มีหลักเกณฑ์
ได้ฝ้ายค่านอย่าหาเรื่องสุ่มสี่สุ่มห้า
เดลินิวส์ 20 พ.ย. 41
83. เส้น หมายถึง
ตัวอย่าง พวกห้องที่มีอำนาจ
ปลดคนไฟแนนซ์ เด็กเส้นอิงฉาเงินเดือนต่ำกว่า
ผู้จัดการ 31 ต.ค. 41
84. เส้นตาย หมายถึง
ตัวอย่าง เวลาที่กำหนดบังคับ
ตำรวจภูเก็ตจับคนเส้นตาย
ผู้จัดการ 10 พ.ย. 41
85. เสียรังวัด หมายถึง
ตัวอย่าง พลอยเสียหายไปด้วย
พล.ต.ท. เสรี เตมียเวส ถูกที่ใหญ่เสียรังวัด
บ้านเมือง 17 พ.ย. 41
86. หลบมุม หมายถึง
ตัวอย่าง หลีกเลี้ยง
ร้ายยาว 11 พรบ. ฝ้ายค่านหลบมุม
มติชน 29 ม.ค. 42
87. หมายมั่นปั้นมือ หมายถึง
ตัวอย่าง ตั้งใจไว้
ความหวังใหม่หมายมั่นปั้นมือปลั่งจุมเสียงมหิมา
88. หักหน้า หมายถึง
ตัวอย่าง ทำการตัดหน้าไปก่อน
ยุทธธรรมหักหน้า ม.ท. สุทัศน์ยืนบันทิกชวณสั่งสนั่นเคลียร์ อบจ.
มติชน 29 ม.ค. 42
89. หยิกเล็บเจ็บเนื้อ หมายถึง
ตัวอย่าง ทำความเดือดร้อนให้คนใกล้ชิดแล้วมีผลกระทบต่อผู้อื่นด้วย

90. หลังยาว หมายถึง
ตัวอย่าง
เก็ยคร้าน
สภาฯลุ่มอีกแล้ว รัฐบาลหลังยาวขาดประชุม 70 คน
สยามรัฐ 26 มี.ค. 42
91. เขี้ยบงมูก หมายถึง
ตัวอย่าง
ดูถูก ทำการที่อู้อาจ ไม่เกรงกลัว
บุกยกเค้าศาลากลางเขี้ยบงมูกพ่อเมือง
สยามรัฐ 15 ธ.ค. 41
92. หัวกะทิ หมายถึง
ตัวอย่าง
ชั้นยอดเยี่ยม ผู้ที่ถูกคัดเลือกมาอย่างดีแล้ว
บรรดาทหารหัวกะทิของซัสตัมหลายหมื่นคนใช้เป็นหัวหอกลู้อรบ
เดลินิวส์ 20 ธค. 41
93. หยอดลูกเล่น หมายถึง
ตัวอย่าง
ใช้การมคมคายเป็นระยะ ๆ
เหลิมหยอดลูกเล่นเดือนตำรวจ
ไทยรัฐ 24 ต.ค. 41
94. หลบฉาก หมายถึง
ตัวอย่าง
หลีกเลียง หลบ
หมักหลบฉากซักฟอกชวน
ข่าวสด 19 พ.ย. 41
95. เหลือบ หมายถึง
96. เหลือบซาอ่อน หมายถึง
97. หักคิบ หมายถึง
98. อีลู่ยญแจก หมายถึง
ตัวอย่าง
คนที่คอยหาประโยชน์จากผู้อื่น
คนที่คอยหาประโยชน์จากนางงาม
การเลิกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างกะทันหัน
สุรุษสุร่าย
โครงการอีลู่ยญแจกกับงบบลาคัญภาชีประชาชน
ผู้จัดการ 2 พ.ย. 41
99. ออกตัว หมายถึง
100. ออกโรง หมายถึง
ตัวอย่าง
พูดกันความผิดพลาดของตัวไว้ก่อน
แสดง ทำ
นายก อบจ. ออกโรง ได้ทันควันฝีมือฝ้ายค้ำน
เดลินิวส์ 9 ต.ค. 41

ประวัติผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีธันว์ อยู่สุขจี เกิดเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2491 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย และประกาศนียบัตรชั้นสูง วิชาเฉพาะภาษาและวรรณคดีไทย จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร สำเร็จการศึกษาระดับศาสตรมหาบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกการสอนภาษาไทย จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา